

GRAĐANSKO PRAVO

I. STVARNO PRAVO.....	3 - 34
II. OBVEZNO PRAVO.....	35 - 60
III. OBITELJSKO PRAVO.....	61 - 71
IV. NASLJEDNO PRAVO.....	72 - 74
V. RADNO PRAVO.....	75 - 89
VI. PARNIČNI POSTUPAK.....	90 - 109
VII. PARNIČNI TROŠKOVI	110 - 115
VIII. OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA.....	116 - 143
IX. MJENIČNO I ČEKOVNO PRAVO.....	144 - 145

I. STVARNO PRAVO

SAMOPOMOĆ

Postavljanje kontrolnog brojila iza glavnog voda

(Čl. 24 st. 1 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - «Narodne novine», br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01)

Postavljanje kontrolnog brojila iza glavnog voda, predstavlja nedopuštenu radnju, ali ista nema za posljedicu neovlašteno korištenje električne energije od strane tužiteljice, iz kojeg razloga takva radnja nije niti predstavljala radnju kojom bi tužiteljica uznemiravala tuženika u suposjedu.

„U konkretnom slučaju prvostupanjski sud je temeljem provedenog očevida na licu mjesta i nalaza i mišljenja i dopune tog nalaza vještaka B. I. nedvojbenim utvrdio da tužiteljica nedopuštenim činom postavljanja kontrolnog brojila iza glavnog voda, nije tuženiku niti oduzela, a niti ga je uznemirila u posjedu njegovog dijela nekretnine, a isto tako nije tuženika isključila ili bitno ograničila u izvršavanju faktične vlasti na dijelu nekretnine na kojem se stranke nalaze u suposjedu. Naime, iz nalaza i mišljenja, a posebno njegove dopune, imenovanog vještaka, proizlazi da postavljanje kontrolnog brojila nije dopušteno kao način obračuna potrošnje, ali da na strani tužiteljice u konkretnom slučaju nije bilo nikakve „krađe“ struje, budući je kontrolno brojilo postavljeno iza glavnog brojila pa je potrošnja struje koja se odnosila na nekretnine stranaka bila evidentirana na glavnom brojilu. Prema tome, iako čin tužiteljice, postavljanja kontrolnog brojila ne predstavlja dopušteni čin, isti nije imao za posljedicu i neovlašteno korištenje električne energije od strane tužiteljice, a time nije predstavljao niti čin kojim bi ista uznemirila u posjedu, odnosno u suposjedu dijela nekretnine tuženika.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 417/07-2 od 20.IV.2007.

VLASNIŠTVO POSEBNOG DIJELA ZGRADE (ETAŽNO VLASNIŠTVO) – ZAJEDNIČKI DIJELOVI

Upisi provedeni u podulošcima prije povezivanja knjige položenih ugovora

(Čl. 149 st. 3 Zemljišnoknjižnog poslovnika – Narodne novine, br. 42/91 i 16/94)

Upisi provedeni u podulošcima i prije povezivanja knjige položenih ugovora i zemljišne knjige odnose se na suvlasnički dio cijelog zemljišnoknjižnog tijela koji pripada pojedinom suvlasniku s čijem je suvlasničkim dijelom povezano vlasništvo posebnog dijela nekretnine.

„U tom dijelu valja upozoriti sud prvog stupnja da je u smislu čl. 149 st. 1 Zemljišnoknjižnog poslovnika od stupanja na snagu istoga, knjiga položenih ugovora osnovana Pravilnikom o ustrojavanju i vođenju zemljišnih knjiga (NN br. 42/91, 16/94) dio zemljišne knjige koja se vodi za katastarsku općinu za koju se vodi knjiga položenih ugovora. Isto tako prema st. 2 istog članka podulošci knjige položenih ugovora su podulošci zemljišnoknjižnog uložka u kojem je upisano zemljište na kojem je izgrađena zgrada glede čijih su posebnih dijelova osnovani podulošci u knjizi položenih ugovora. Prema st. 3 istog članka pak upisi provedeni u podulošcima prije povezivanja knjige položenih ugovora i zemljišne knjige odnose se na suvlasnički dio cijelog zemljišnoknjižnog tijela koji pripada pojedinom suvlasniku s čijim je suvlasničkim dijelom povezano vlasništvo posebnog dijela nekretnine. Iz navedenog jasno slijedi zaključak da se sud prvog stupnja potpuno neosnovano poziva na odredbu čl. 73 st. 3 ZV-a te potrebu da predlagatelji ponovno dostave odluku nadležne upravne vlasti o tome da su navedene etaže – stanovi samostalne uporabne cjeline, budući da se prema st. 3 čl. 149 Zemljišnoknjižnog poslovnika upisi provedeni u podulošcima prije povezivanja odnose na suvlasnički dio cijelog zemljišnoknjižnog tijela koji pripada pojedinom suvlasnikom s čijim je suvlasničkim dijelom povezano vlasništvo posebnog dijela nekretnine. Slijedom navedenog, predlagatelji nisu dužni dostavljati nekakvu novu odluku nadležne upravne vlasti o tome da određeni stan ili druga prostorija u određenoj zgradi i na određenoj čestici predstavlja samostalnu uporabnu cjelinu.“

**Županijski sud u Varaždinu, Gž. 555/07-2 od 04.VI.2007.
VLASNIŠTVO POSEBNOG DIJELA ZGRADE (ETAŽNO
VLASNIŠTVO)**

Nepравilan upis vlasništva posebnog dijela nekretnine u zemljišnoknjižnim ulošcima

(Čl. 66 st. 1 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - «Narodne novine», br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01)

Kada vlasništvo posebnog dijela nekretnine u zemljišnoknjižnim ulošcima nije upisano na pravilan način, suvlasnici imaju pravo zatražiti ispravak takvog upisa i u pojedinačnom ispravnom postupku, s time da za svaki poseban dio (etažu) bude otvoren poduložak, a ne samostalni zemljišnoknjižni uložak.

„U tom dijelu valja upozoriti da, prema odredbi čl. 66 st. 1 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (dalje: ZV) vlasništvo određenog posebnog dijela nekretnine (etažno vlasništvo), proizlazi i ostaje neodvojivo povezano s odgovarajućim suvlasničkim dijelom (idealnim dijelom) nekretnine na kojem je uspostavljeno. Prema čl. 73 istog Zakona, i to st. 1, vlasništvo posebnog dijela nekretnine uspostavlja se na temelju pisane suglasnosti svih suvlasnika te nekretnine, time da se, prema stavku 3, vlasništvo posebnog dijela ne može uspostaviti dok nadležna upravna vlast ne potvrdi da je određeni stan ili druga prostorija u određenoj zgradi i na određenoj zemljišnoj čestici samostalna uporabna cjelina. Valja upozoriti protustranke da način na koji je upisano vlasništvo posebnog dijela u zk.ulošcima, na temelju ugovora o prodaji sklopljenih između predlagatelja kao prodavatelja i protustranaka kao kupaca, nije pravilan i dopušten upis, te da bi isti trebali pokrenuti odgovarajući postupak i to kao suvlasnici predmetne nekretnine, kako bi upis vlasništva posebnog dijela nekretnine, odnosno etažno vlasništvo na predmetnoj nekretnini, bio proveden u skladu s ranije citiranim odredbama ZV-a i ZZK-a, dakle, da posebni dijelovi nekretnine budu upisani uz suvlasnički dio s kojim je neodvojivo povezano vlasništvo posebnog dijela u listu B (vlastovnici), pri čemu su za pokretanje takvog postupka isključivo ovlašteni vlasnici, odnosno suvlasnici predmetne nekretnine, a ne investitor ili netko treći. Takav ispravak nedopuštenog i nepravilnog upisa vlasnici nekretnine mogu zatražiti i u pojedinačnom ispravnom postupku, pri čemu valja ponoviti da za svaki poseban dio može biti otvoren poduložak, a ne samostalni zemljišnoknjižni uložak.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 374/07-2 od 30.IV.2007.

VLASNIŠTVO POSEBNOG DIJELA ZGRADE (ETAŽNO VLASNIŠTVO)

Upis posebnog dijela nekretnine u zemljišne knjige

(Čl. 32 st. 3 Zakona o zemljišnim knjigama – „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99 i 114/01)

Prilikom prodaje posebnih dijelova zgrade: stanova i poslovnih prostorija, vlasništvo određenog posebnog dijela nekretnine (etažno vlasništvo) upisuje se u vlasničkom listu na suvlasničkom dijelu onoga suvlasnika za kojeg je osnovano vlasništvo posebnog dijela, uz naznaku posebnog dijela nekretnine i sporednih dijelova na koje se proteže.

„Očito je da sud prvog stupnja u predmetu Z. ___/99 nije postupio na taj način, a isto tako je očito da su kasniji otpisi stanova i poslovnih prostora u posebne zemljišnoknjižne uloške, u protivnosti s načelom jedinstva nekretnine i to čl. 9 st. 1 ZV-a, prema kojem pojedinačnu nekretninu čini zemljišna čestica, uključujući i sve što je s njom razmjerno trajno povezano na njezinoj površini ili ispod nje, a isto tako, i sa čl. 2 st. 2 Zakona o zemljišnim knjigama (dalje ZZK), prema kojem, sve što je sa zemljištem trajno spojeno na površini ili ispod nje, u pravnom je smislu sastavni dio zemljišta i ako zakonom nije drugačije određeno, dijeli njegovu pravnu sudbinu. Osim toga, takav upis protivan je i odredbi čl. 32 st. 2 ZZK-a, prema kojoj se vlasništvo određenog posebnog dijela nekretnine (etažno vlasništvo) upisuje u vlasničkom listu na suvlasničkom dijelu onoga suvlasnika za kojega je osnovano vlasništvo posebnog dijela, uz naznaku posebnog dijela nekretnine i sporednih dijelova na koje se proteže. Iz gore navedenog, jasno je vidljivo da prilikom upisa 1999.g. sud prvog stupnja nije postupio sukladno citiranim odredbama, no, nakon toga, u zemljišnim knjigama su se provodile prodaje posebnih dijelova stanova i poslovnih prostorija u korist protustranaka i to na način da su se otvarali novi z.k. ulošci, dakle, nova zemljišnoknjižna tijela, a ne podulošci istog z.k. uloška, što je postojala mogućnost u smislu odredbe čl. 21 st. 5 i 6 ZZK-a. Međutim, izvršenim provedbama i vlasnici posebnih dijelova su stekli vlasnička prava i to upisom u zemljišnu knjigu, dakle, postali su suvlasnicima predmetne nekretnine upisane u zk. ul. ___ k.o. I., pri čemu veličina suvlasničkih dijelova nije bila nakon toga utvrđena međuvlasničkim ugovorom ili sporazumom suvlasnika, već na temelju prijedloga predlagatelja koji je sam odredio veličinu suvlasničkog dijela za svaki poseban dio predmetne nekretnine. Očito je iz navedenog, da u takvom slučaju, bez obzira na činjenicu što je predlagatelj i nadalje ostao upisan kao vlasnik nekretnine upisane u zk.ul. ___ k.o. I., isti više nije bio aktivno legitimiran za podnošenje ovakvog prijedloga kakav je sud usvojio. Stoga je mišljenje ovoga suda da je u konkretnom slučaju prijedlog, po kojem je postupao sud prvoga stupnja u ovom predmetu, podnijela neovlaštena osoba, obzirom na odredbu čl. 95 ZZK-a, te činjenicu da je predlagatelj svoje vlasništvo na predmetnoj nekretnini

prenio prodajom posebnih dijelova u korist vlasnika tih posebnih dijelova. Nadalje valja navesti da za udovoljavanje traženom upisu nije bilo mjesta niti obzirom na isprave koje su podnijete uz prijedlog za upis, a pogotovo se pritom misli na očitovanje volje koje je sačinio predlagatelj dana ____ 2006. g., te na kojem je izvršena ovjera potpisa kod javnog bilježnika dana _____ 2007.g. U tom očitovanju predlagatelj se poziva na odredbu čl. 75 st. 1 i 2 ZV-a, koji zakonski članak dolazi u obzir u situaciji kada je određena osoba vlasnik zemljišta sa zgradom odnosno nositelj prava građenja sa zgradom. U konkretnom slučaju, 2006.g. predlagatelj više nije bio vlasnik navedenih posebnih dijelova, pa time niti vlasnik cijele nekretnine, pa navedeno očitovanje nije uopće moglo predstavljati valjani temelj za traženi upis.

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 374/07-2 od 30.IV.2007.

VLASNIŠTVO POSEBNOG DIJELA ZGRADE (ETAŽNO VLASNIŠTVO) – ZAJEDNIČKI DIJELOVI

Veličina suvlasničkog dijela

(Čl. 73 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima -«Narodne novine», br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01)

Ukoliko između suvlasnika nekretnine nije sastavljena isprava kojom bi svi suvlasnici odlučili da ograniče svoja suvlasnička prava na način da će sa određenim suvlasničkom dijelom povezati vlasništvo određenog posebnog dijela nekretnine, a veličinu suvlasničkih dijelova koji odgovaraju njihovom posebnom dijelu nisu odredili u međuvlasničkom ugovoru ili sporazumu, tada je sud dužan točno odrediti veličinu suvlasničkog dijela tužitelja (suvlasnika) i koliki je taj dio u odnosu na cijelu nekretninu.

„Naime, u smislu čl. 68 st. 3 ZV-a ako svi suvlasnici nekretnine suglasno odluče da će svoja suvlasnička prava ograničiti tako što će s određenim suvlasničkim dijelom povezati vlasništvo određenog posebnog dijela nekretnine, te o tome sastave ispravu, uzet će se da je to odgovarajući dio iz kojega može proizaći i na njemu biti uspostavljeno vlasništvo određenog posebnog dijela nekretnine, bez obzira na to koliko bi taj suvlasnički dio bio. U konkretnom slučaju između suvlasnika

predmetne nekretnine nije sastavljena isprava u smislu odredbe čl. 68 st. 3 ZV-a, a niti pak međuvlasnički ugovor u smislu odredbe čl. 375 ZV-a, kojim se također u smislu st. 2 može utvrditi veličina suvlasničkih dijelova nekretnine. Kako u konkretnom slučaju suvlasnici predmetne nekretnine nisu sklopili ispravu podobnu za upis njihova suvlasništva povezanog s vlasništvom određenog posebnog dijela, te kako isti nisu odredili veličinu suvlasničkih dijelova ni u međuvlasničkom ugovoru ili sporazumu, tada je očito da niti sud prvog stupnja nije mogao utvrditi suvlasnički dio od 372/1000 ili 371/1000 dijela, a koji odgovara samo etaži 2 – posebnom dijelu predmetne nekretnine u vlasništvu tužitelja. Osim toga, valja upozoriti i na odredbu čl. 73 ZV-a, gdje je u stavku 1 propisano da se vlasništvo posebnog dijela nekretnine uspostavlja na temelju pisane suglasnosti svih suvlasnika te nekretnine, dok prema st. 2 niti jedan suvlasnik ne može uskratiti svoj pristanak na uspostavu vlasništva posebnog dijela drugom suvlasniku koji ima odgovarajući suvlasnički dio, osim ako bi se uspostavom novog vlasništva posebnog dijela u korist tog suvlasnika ukinula ili ograničila prava koja njemu već pripadaju na temelju njegova prije uspostavljenog vlasništva posebnog dijela. U st. 3 je dalje propisano da se vlasništvo posebnog dijela nekretnine ne može uspostaviti dok nadležna upravna vlast ne potvrdi da je određeni stan ili druga prostorija u određenoj zgradi i na određenoj zemljišnoj čestici samostalna uporabna cjelina. Prema st. 4 je određeno da se vlasništvo posebnog dijela ne može uspostaviti dok ne postane pravomoćna odluka suda o utvrđivanju korisnih vrijednosti toga stana odnosno druge prostorije te korisnih vrijednosti svih stanova i ostalih prostorija cijele nekretnine, osim kad ovaj Zakon određuje da pravomoćnu odluku suda o utvrđivanju korisnih vrijednosti zamjenjuje isprava suvlasnika. U nastavku postupka, sud prvog stupnja vodit će računa da ukoliko između parničnih stranaka nije postignut sporazum o veličini suvlasničkih dijelova, koji odgovaraju njihovom posebnom dijelu, da tada valja primijeniti odredbu čl. 370 ZV-a, o odgovarajućem dijelu koji je jednako velik ostalima, pri čemu će u slučaju točnog određivanja veličine suvlasničkog dijela tužitelja utvrditi koliki je taj dio, u odnosu na cijelu nekretninu, odnosno koliko su suvlasnici ostali vlasnici posebnih dijelova na predmetnoj nekretnini.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1744/06-2 od 05.II.2007.

**VLASNIŠTVO POSEBNOG DIJELA ZGRADE (ETAŽNO
VLASNIŠTVO) – ZAJEDNIČKI DIJELOVI**

Stjecanje vlasništva na posebnom dijelu zgrade prema ranijim propisima

(Čl. 370 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima -«Narodne novine», br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01)

Osobi koja je stekla vlasništvo na posebnom dijelu zgrade prema ranijim propisima, pripada odgovarajući suvlasnički dio cijele nekretnine, umjesto njegova dosadašnjeg sudjelovanja u zajedničkom nedjeljivom vlasništvu zajedničkih dijelova porodične zgrade sa suvlasništvom zemljišta, s time da se smatra da su dijelovi svih suvlasnika jednaki, a svaki od suvlasnika ima pravo zahtijevati da se utvrdi veličina suvlasničkih dijelova.

„Nadalje, iz provedenog dokaznog postupka proizlazi da je u konkretnom slučaju vlasništvo na posebnim dijelovima zgrade stečeno prema ranijim propisima, pa do primjene dolazi i odredba čl. 370 ZV-a. U smislu st. 3 navedenog članka vlasniku posebnog dijela zgrade iz st. 2 ovog članka pripada stupanjem na snagu ZV-a odgovarajući suvlasnički dio cijele nekretnine, umjesto njegova dosadašnjeg sudjelovanja u zajedničkom nedjeljivom vlasništvu zajedničkih dijelova porodične zgrade sa suvlasništvom zemljišta, odnosno umjesto njegova dotadašnjeg sudjelovanja u trajnom pravu korištenja zajedničkih dijelova višestambene zgrade s pravom trajnog korištenja zemljišta. Prema st. 4 veličina odgovarajućeg suvlasničkog dijela iz st. 3 istog članka utvrdit će se sa odgovarajućom primjenom pravila ZV-a o veličini odgovarajućeg suvlasničkog dijela nekretnine koji ovlašćuje suvlasnika da ima u svome vlasništvu posebni dio zgrade (dakle, primjena odredbe čl. 68 ZV-a); a do tada se smatra da su dijelovi svih suvlasnika jednaki, ali svaki od suvlasnika nekretnine, pa makar i ne bi vlasnikom posebnog dijela zgrade, može zahtijevati da se utvrdi veličina suvlasničkih dijelova koje će sud među njima pravedno podijeliti. Isto tako, prema st. 5 čl. 370 ZV-a osobe koje su po prijašnjim propisima imale valjani pravni temelj za stjecanje vlasništva stana odnosno drugoga posebnog dijela nekretnine, ovlaštene su na tom temelju steći taj stan odnosno drugi poseban dio zgrade, zajedno u odgovarajućim suvlasničkim dijelom cijele nekretnine, čija će se veličina utvrditi prema odredbama st. 4 toga članka.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1744/06-2 od 05.II.2007.

ZAJEDNIČKA PRIČUVA

Obveza plaćanja zajedničke pričuve

(Čl. 89 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – «Narodne novine», br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01)

Neispunjenje ugovora u pogledu održavanja zajedničkih dijelova zgrade od strane upravitelja zgrade, ne oslobađa suvlasnika obveze plaćanja zajedničke pričuve.

„Naime, tuženik u žalbi ponavlja da tužitelji već 18 godina izbjegavaju svoju zakonsku obvezu da saniraju zajedničke dijelove zgrade iz kojih prodire voda u stan tuženika, što znači da ne koriste sredstva zajedničke pričuve prema njihovoj namjeni, zbog čega smatra da nije u obvezi plaćati zajedničku pričuvu tako dugo dok tužitelji njemu ne podmire potraživanja s osnova sanacije njihove lođe zbog neodržavanja zajedničkih dijelova zgrade. Bez obzira na osnovanost, odnosno neosnovanost predmetnog zahtjeva tužitelja zatraženog tužbom u predmetu suda prvog stupnja broj P. ___/97, valja navesti, da eventualni propusti upravitelja stambene zgrade, S. d.o.o. u upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova stambene zgrade nemaju nikakav značaj u odnosu na obvezu tuženika u svezi plaćanja iznosa zajedničke pričuve, koja obveza je utvrđena u odnosu na suvlasnike stambene zgrade odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima. Imajući u vidu gore navedene odredbe ZV-a kao i odredbu čl. 4 međuvlasničkog ugovora, kojom su uređeni međusobni odnosi suvlasnika stambene zgrade u V., M. 3, nema nikakve dvojbe da je tuženik, kao suvlasnik, bez obzira na prigovore iznesene u žalbi glede stanja i štete nastale na njegovom posebnom dijelu zgrade, u obvezi uplaćivati mjesečne iznose zajedničke pričuve u visini uređenoj međuvlasničkim ugovorom. Posebno se napominje da citirani međuvlasnički ugovor nije ugovor obveznog prava, nego ugovor predviđen i reguliran ZV, pa obveza tuženika na plaćanje zajedničke pričuve ne proizlazi iz obveznog odnosa, već opisanog odnosa između suvlasnika pojedinih posebnih dijelova zgrade. Stoga je tuženik kao suvlasnik dužan plaćati zajedničku pričuvu, te ga eventualno neispunjenje ugovora u pogledu održavanja zajedničkih dijelova zgrade od strane upravitelja zgrade, ne oslobađa obveze plaćanja zajedničke pričuve. Naime, ukoliko tuženik nije zadovoljan s načinom upravljanja zgradom od strane upravitelja zgrade, on kao

suvlasnik ima sva ovlaštenja predviđena čl. 88 ZV-a, a između ostalog zatražiti od suda smjenjivanje upravitelja koji grubo zanemaruje svoje dužnosti.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 152/07-2 od 23.III.2007.

IZVANREDNI POSLOVI

Naknada nužnih i korisnih troškova

(Čl. 39 st. 2 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - «Narodne novine», br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01;

Čl. 223 Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 88/01)

Tužitelj ima pravo na naknadu nužnih i korisnih troškova ukoliko je izveo radove na sanaciji krovništva suvlasničke zgrade bez pristanka ostalih suvlasnika, u interesu svih suvlasnika i na zajedničkom dijelu zgrade a radilo se o poslu koji ne trpi odgađanje.

„Kako je tužitelj radove na sanaciji krovništva suvlasničke zgrade poduzeo bez pristanka ostalih suvlasnika, to se u smislu odredbe čl. 39 st. 2 ZV-a tretira kao poslovođa bez naloga u pogledu suvlasničkih dijelova ostalih suvlasnika. Stoga je prvostupanjski sud u konkretnom slučaju pravilno primijenio odredbe Zakona o obveznim odnosima koje se odnose na poslovodstvo bez naloga. Iz sadržaja prvostupanjskog postupka nedvojbeno proizlazi da je tužitelj radove na sanaciji krovništva suvlasničke zgrade poduzeo u interesu svih suvlasnika, da se radi o zajedničkom dijelu zgrade, kako je to i izričito utvrđeno Ugovorom o međusobnim pravima i obvezama u korištenju zajedničkih dijelova zgrade od 18. listopada 1996.g. i da se radilo o poslu koji ne trpi odgađanje obzirom na stanje krovništva, zbog čega i ovaj sud prihvaća pravilnim zaključak prvostupanjskog suda da tužitelju pripada pravo na naknadu nužnih i korisnih izdataka, sukladno odredbi čl. 223 st. 1 ZOO-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 605/07-2 od 10.IX.2007.

IZVANREDNI POSLOVI

Narušena stabilnost zgrade

(Čl. 3 Uredbe o održavanju zgrada – „Narodne novine“, br. 64/97)

Ukoliko je tuženik poduzeo radove u svrhu rješavanja narušene statičke stabilnosti zgrade, smatra se da je poduzeo radove na zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade, posebice ako je narušena stabilnost zgrade ili pojedini dijelovi zgrade.

„Ugovorom o međusobnim pravima i obvezama u korištenju zajedničkih dijelova zgrade od 18. listopada 1996.g., sklopljenim između pravnih prednika stranaka i suvlasnice predmetne nekretnine V.F. utvrđeno je da zajedničke dijelove zgrade predstavljaju krovšte i vanjski nosivi zidovi. Točno je da se u tom Ugovoru ne spominje statika zgrade, međutim, ne radi se o određenom fizičkom odnosno materijalnom dijelu zgrade, zbog čega navedena okolnost nije od posebnog značaja, pri čemu valja ukazati na sadržaj Uredbe o održavanju zgrada (NN 64/97) kojom su uređena pitanja namjene sredstava zajedničke pričuve radi održavanja zgrada u suvlasništvu, vrste i način poduzimanja hitnih i nužnih popravaka na zgradama i pitanja u vezi dostavljanja podataka o stanovima. Odredbom čl. 3 Uredbe o održavanju zgrada, određeno je da se, ako suvlasnici zgrade međuvlasničkim ugovorom ne urede drugačije, zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade smatraju se između ostalog, nosiva konstrukcija zgrade (temelji, nosivi zidovi, stupovi, međukatna konstrukcija, krovna konstrukcija i sl.). Ukoliko se, dakle, radi o poduzimanju radova u svrhu rješavanja narušene statičke stabilnosti zgrade, nedvojbeno se radi o poduzimanju radova na zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade, koje su dužni podmiriti svi suvlasnici nekretnine razmjerno svojim suvlasničkim dijelovima. Osim toga, odredbom čl. 5 st. 1 Uredbe o održavanju zgrada, određeno je da se hitnim popravcima smatra poduzimanje radova na zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade naročito u slučaju, među ostalim i narušene statičke stabilnosti zgrade ili pojedinih dijelova zgrade. Tuženik je prema sadržaju spisa u prizemlju suvlasničke zgrade, odnosno u svom poslovnom prostoru izvodio radove na sanaciji stabilnosti stropne konstrukcije prizemlja. Iz sadržaja provedenog građevinskog vještačenja, kako u ovom postupku, tako i u postupku koji se vodio između istih stranaka pod

brojem P. __/04, proizlazi da je suvlasnička nekretnina neredovito i nedovoljno održavana i da ima značajnijih oštećenja i nedostataka uslijed nekvalitetnog, odnosno nedovoljnog održavanja. Isti zaključak navodi se i u stručnom mišljenju statičara izdanom od Poduzeća za projektiranje u graditeljstvu „S“ V., prema kojem je potrebno izvršiti kompletnu sanaciju objekta da bi isti zadovoljio u pogledu stabilnosti i sigurnosti, a predložen je i način sanacije, a identično stanje nekretnine utvrđeno je i nalazom i mišljenjem građevinskog vještaka M.P. koji prileži u spisu broj P. __/04, u kojem je navedeno da je utvrđeno stanje nekretnine u suprotnosti sa Zakonom o gradnji, prema kojem se ne smije narušiti statička stabilnost konstrukcije, te ugroziti život i zdravlje ljudi, slijedom čega vještak smatra da ima opravdanja za pokretanje postupka građevinske inspekcije, a zbog ozbiljnosti stanja smatra da je potrebna hitna sanacija. I u stručnom mišljenju statičara „S“ d.o.o. V. i u nalazu i mišljenju vještaka M.P. navodi se da je rušenjem zidova u prizemlju djelomično narušena horizontalna stabilnost objekta, odnosno pogoršana statička stabilnost stropne konstrukcije prizemlja. Dakle, sadržaj dokaza provedenih tijekom postupka ne upućuje nedvojbeno na osnovanost zaključka prvostupanjskog suda da je isključivo rušenje zidova u prizemlju dovelo do narušenja stabilnosti objekta i da su troškovi izvođenja radova po tuženiku uzrokovani radnjama samog tuženika, budući da iz sadržaja stručnih mišljenja na koje se i prvostupanjski sud poziva u obrazloženju presude, proizlazi da je takvim radnjama tuženika samo djelomično narušena stabilnost objekta, odnosno samo pogoršana statička stabilnost stropne konstrukcije prizemlja, zbog čega zaključak prvostupanjskog suda nema uporišta u sadržaju prvostupanjskog postupka.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 605/07-2 od 10.IX.2007.

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA DOSJEDANJEM NA NEPOKRETNJOJ STVARI

Uvjeti za stjecanje stvarne služnosti dosjedanjem

(Čl. 160 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – «Narodne novine», br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01)

Kod utvrđivanja da li se pravo vlasništva ili služnosti steklo dosjelošću, potrebno je raspraviti i utvrditi kada je dosjedanje započelo, odnosno kada su se stekli uvjeti nakon dovršenog dosjedanja da se stekne određeno pravo.

«Da bi se stvarna služnost stekla dosjelošću potrebno je da je posjednik povlaštene nekretnine pošteno posjedovao izvršavajući njezin sadržaj kroz 20 godina, a vlasnik poslužne nekretnine nije se tome protivio. Dakle, zakonom su točno propisane pretpostavke koje moraju biti ispunjene da bi se pravo stvarne služnosti steklo dosjelošću. Kada sud prvoga stupnja najprije navodi da su tuženici stekli pravo služnosti dosjelošću jer su se:»služili tim pravcem duži niz godina», onda valja reći da je potpuno neodređen izraz «duži niz godina». U daljnjem postupku raspraviti će se točno koliko godina su tuženici prolazili i provozili eventualno preko nekretnina tužitelja koje je on kupio 1969.g., a slijedom toga da li su tuženici mogli steći pravo služnosti prolaza, provoza i progona blaga sukladno odredbama ranije važećeg Zakona o osnovnim vlasničkim odnosima, odnosno sadašnjeg Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima. Kod utvrđivanja da li se bilo vlasništvo, bilo stvarna služnost stekla dosjelošću uvijek je potrebno raspraviti i utvrditi kada je dosjedanje započelo, odnosno kada su se stekli uvjeti nakon dovršenog dosjedanja da se stekne određeno pravo. Naravno da pri tome treba imati u vidu rok, odnosno vrijeme propisano zakonom koje je potrebno da bi se steklo određeno pravo dosjelošću.

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1471/06-2 od 07.XI.2006.

GRAĐENJE NA TUĐEM ZEMLJIŠTU

Stjecanje vlasništva građenjem na tuđem zemljištu

(Čl. 26 Zakon o osnovnim vlasničkopravnim odnosima – Narodne novine, br. 53/91)

Građenje na tuđem zemljištu kada su savjesni i graditelj i vlasnik zemljišta, nije bilo posebno uređeno Zakonom o osnovnim

vlasničkopравnim odnosima, međutim primjenom odredbe čl. 26 citiranog Zakona, tužiteljica kao savjesni graditelj postala je suvlasnicom (zajedno sa bračnim drugom) građevine, zemljišta na kojem je građevina sagrađena, te zemljišta neophodnom za redovitu upotrebu tog građevinskog objekta, a ne na cijelom zemljišnoknjižnom tijelu u koji je navedena zemljišna čestica upisana.

„Obzirom na vrijeme izgradnje vikendice na predmetnoj nekretnini, od 1991.-1993.g., a čiju izgradnju I tuženik ne osporava, već samo suprotno rezultatima provedenog postupka tvrdi da je u izgradnji sudjelovao i V tuženik L.Č., primjenjuje se Zakon o osnovnim vlasničkopравnim odnosima (dalje: ZOVO). Glavna obilježja pravnog instituta stjecanja prava vlasništva, izgradnjom zgrade, prema navedenom zakonu bila su da se zgradu nije tretiralo kao priraštaj zemljištu, nego kao novu, glavnu stvar, pravno nezavisnu od zemljišta, dok se je zemljište redovito tretiralo kao sporednu stvar, u kojem slučaju bi zemljište prirastalo zgradi, čime bi pripalo istoj osobi kojoj i vlasništvo zgrade, te je graditelj uglavnom imao prednost pred vlasnikom zgrade. U konkretnom slučaju, prema utvrđenju suda prvog stupnja tužiteljica i VI tuženi D.Č. su uz suglasnost V tuženika L.Č. na navedenoj nekretnini srušili staru klijet – pletaru i sagradili novu građevinu – vikendicu, pa se s jedne strane radi o vlasniku zemljišta koji nije bez odgađanja zabranio izgradnju, dapače na istu je i pristao, a s druge strane o graditeljima koji su znali da grade na zemljištu u vlasništvu treće osobe. Građenje na tuđem zemljištu kada su savjesni i graditelj i vlasnik zemljišta nije posebno uređeno ZOVO-om, međutim i prema stajalištu ovog suda valja primijeniti odredbu čl. 26 ZOVO-a koja uređuju inverznu situaciju onoj u kojoj su savjesni i vlasnik zemljišta i graditelj i u kojem slučaju građevinski objekt, zajedno sa zemljištem pripada graditelju, pri čemu se ravnoteža odnosa između graditelja i vlasnika zemljišta, uspostavlja ostvarenjem obveznopravnog zahtjeva na naknadu tržišne vrijednosti zemljišta. Obzirom na navedeno, tužiteljica je trenutkom izgradnje predmetnog objekta stekla suvlasništvo i na zemljištu na kojem se klijet nalazi i na klijeti koju je izgradila na tom zemljištu zajedno sa suprugom D.Č., u jednakim suvlasničkim omjerima, a sukladno citiranim odredbama OBZ-a, zbog čega je ista bila suvlasnica predmetne nekretnine u vrijeme sklapanja rečenog ugovora o kratkoročnom kreditu i zasnivanja založnog prava na tim nekretninama putem upisa u javnoj knjizi, a što je utjecalo na pravo I tuženika Z. banke d.d. kao stjecatelja založnog prava, jer niti u ovom slučaju to pravo I tuženik nije mogao steći na dijelu nekretnine u vlasništvu tužiteljice, s kojom nije sklopljen sporazum o zasnivanju založnog prava. Međutim, kako je tužiteljica opisanim građenjem mogla steći suvlasništvo samo na građevini i

zemljištu na kojem je građevina sagrađena, te zemljištu neophodnom za redovitu upotrebu tog građevinskog objekta, a ne na cijelom zemljišnoknjižnom tijelu u koji je navedena zemljišna čestica upisana, sud prvog stupnja je utvrđujući tužiteljicu suvlasnicom na cijelom z.k. tijelu i proglašenjem ovrhe nedopuštenom, pogrešno, na štetu I tuženika primijenio materijalno pravo. Naime, sama tužiteljica u tužbi navodi da je predmetna klijet sagrađena na čkbr. __, a na kojoj se nalazi upisan vinograd, a u svezi obrade kojeg je navedena klijet i sagrađena, pa vinograd i klijet kao takvi predstavljaju jednu gospodarsku cjelinu, zbog čega se istaknuto pravo tužiteljice može odnositi samo na čkbr. __, vinograd u R. sa 6a i 87 m², kao posebnu zemljišnu česticu, a ne i na čkbr. __ zgrada u R. sa 40 m² i livada u R sa 1a i 62 m², te čkbr. __ šuma u R. sa 4a i 8m², a koje predstavljaju posebne nekretnine u smislu ZOVO-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1356/06-2 od 03.I.2007.

SPORAZUM O OSIGURANJU PRIJENOSOM VLASNIŠTVA I PRIJENOSOM PRAVA

Prisilno zasnivanje založnog prava

(Čl. 40 Zakona o zemljišnim knjigama – „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99 i 114/01)

Sud će odbiti predlagatelja s prijedlogom za prisilno zasnivanje založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja, ukoliko predmetne nekretnine u vrijeme donošenja rješenja nisu bile u vlasništvu protivnika osiguranja, već je upisani vlasnik istih banka, temeljem odredaba čl. 273 do 278 Ovršnog zakona (NN 88/05), uz zabilježbu da je prijenos prava vlasništva izvršen u svrhu osiguranja (kao fiducijarni vlasnik).

„Prema tome da bi došlo do prisilnog zasnivanja založnog prava potrebno je da postoji ovršna isprava kojom je utvrđeno postojanje novčane tražbine predlagatelja osiguranja u odnosu na protivnika osiguranja, te da se zasnivanje založnog prava traži na nekretninama koje su u vlasništvu protivnika osiguranja. To bi dalje značilo da bi

protivnik osiguranja morao biti upisan kao vlasnik nekretnina, budući je, prema čl. 259 st. 1 OZ-a, određeno da se na nekretnini upisanoj u zemljišnoj knjizi, založno pravo stječe uknjižbom, a da bi se provela uknjižba tada mora biti ispunjena i pretpostavka knjižnog prednika u smislu čl. 40 ZZK. Naime, prema navedenoj odredbi upisi u zemljišnu knjigu dopušteni su samo protiv osobe koja je u času podnošenja prijedloga za upis u toj zemljišnoj knjizi upisana kao vlasnik zemljišta ili nositelj prava, glede kojeg se upis zahtjeva, ili koja bar istodobno budu kao takva uknjižena ili predbilježena. U konkretnom slučaju, iz izvadaka priloženih uz prijedlog za osiguranje vidljivo je da je u zk. ul. ____ k.o. V., upisana kao vlasnica ____ banka d.d. V., uz zabilježbu da je prijenos prava vlasništva izvršen u svrhu osiguranja s imena Č.Đ., dok je na nekretnini upisanoj u z.k. ul. ____ k.o. V. upisan B.M. i to dana 14. srpnja 2006.g. pod brojem Z. __/06. Iz toga slijedi da navedene nekretnine nisu upisane kao vlasništvo protivnika osiguranja, pa je u tom dijelu sud prvog stupnja pravilno primijenio materijalno pravo, kada je odbio predlagatelja s prijedlogom za osiguranje. Žalbene tvrdnje predlagatelja osiguranja u smislu da je kod upisa fiducijarnog vlasništva potrebno primijeniti odredbe ZZK o upisu prethodnog i potonjeg vlasništva, tvrdnje da bi takav upis trebalo tretirati kao predbilježbu i slično, po mišljenju ovog suda nisu osnovane. Naime, prema čl. 30 st. 1 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (dalje: ZOV) pravo vlasništva je stvarno pravno na određenoj stvari koje ovlašćuje svojeg nositelja da s tom stvari ili koristima od nje, čini što ga je volja, te da svakog drugog od toga isključi, ako to nije protivno tuđim pravima ni zakonskim ograničenjima. **Do prijenosa prava vlasništva u svrhu osiguranja** došlo je, u konkretnom slučaju na nekretninama upisanim u zk.ul. ____ k.o. V., **u skladu s odredbom čl. 273 do 278 OZ-a**, pri čemu, u takvom slučaju, protivniku osiguranja, kao potonjem vlasniku, ostaje jedino pravo posjedovati nekretnine koje su bile predmetom prijenosa prava vlasništva u svrhu osiguranja, odnosno fiducijarnog vlasništva. U tom dijelu valja još dodati da se kod upisa fiducijarnog vlasništva radi o bezuvjetnom prijenosu prava vlasništva na fiducijarnog vjerovnika, te fiducijarni dužnik prestaje biti upisan u zemljišnoj knjizi kao vlasnik. Budući da predmetne nekretnine nisu u momentu donošenja rješenja bile vlasništvo protivnika osiguranja, to niti sud prvoga stupnja nije mogao na navedenim nekretninama odrediti prisilno zasnivanje založnog prava u smislu odredaba čl. 257 do 260 OZ-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 448/07-2 od 02.V.2007.

SPORAZUM O OSIGURANJU PRIJENOSOM VLASNIŠTVA I PRIJENOSOM PRAVA

Stjecanje prava vlasništva ograničenog rokom ili uvjetom

(Čl. 23 st. 4 i 5 Zakona o zemljišnim knjigama – „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99 i 114/01)

Kada se ne radi o upisu prijenosa prava vlasništva u svrhu osiguranja temeljem odredbe čl. 274 Ovršnog zakona (NN 88/05), tada se stjecanje prava vlasništva ograničenog rokom ili uvjetom upisuje po posebnim pravilima čl. 23 st. 4 i 5 Zakona o zemljišnim knjigama, iz kojeg razloga tako dugo dok se ne ispuni uvjet odnosno dok ne istekne rok, postoje dva vlasnika iste nekretnine, potonji i prethodni, koji mogu raspolagati oročenim ili uvjetovanim vlasništvom, s time što valjanost njihova raspolaganja ovisi o ispunjenju uvjeta odnosno isteku roka.

„Donoseći pobijano rješenje sud prvog stupnja je zaključio da u konkretnom slučaju protivnica osiguranja nije upisana kao vlasnica odnosno suvlasnica nekretnina upisanih u z.k. ul. ____ k.o. K., već da je ista upisana kao potonja vlasnica u ½ dijela, dok je prethodni vlasnik predmetne nekretnine banka K. d.o.o. V. Stoga je sud prvoga stupnja odbio prijedlog kao neosnovan. Navedeno pravno stajalište suda prvog stupnja, po mišljenju ovoga suda, nije pravilno, pri čemu posebno valja navesti da iz priloženog z.k. izvatka koji se nalazi u spisu je vidljivo da je Banka K. upisana kao prethodni vlasnik, dok su protivnica osiguranja i B.Z., upisani kao potonji vlasnici. Osim toga, na nekretninama potonjih vlasnika zabilježena je i ovrha u zemljišnoj knjizi. U konkretnom slučaju, **ne radi se o upisu prijenosa prava vlasništva u svrhu osiguranja sukladno odredbama čl. 274 Ovršnog zakona** (dalje: OZ), dakle, ne radi se o bezuvjetnom prijenosu prava vlasništva, već je upis u zemljišne knjige izvršen sukladno čl. 34 st. 4 i 5 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (dalje: ZV) odnosno čl. 32 st. 4 i 5 ZZK, dakle radi se o prijenosu prava vlasništva pod uvjetom. Iz toga slijedi da su u zemljišnoj knjizi kao potonji vlasnici upisani B.S. i B.Z., svaki u ½ dijela, pri čemu je taj upis uvjetan, sukladno citiranim zakonskim odredbama, ali takav upis predstavlja upis prava vlasništva u smislu odredbe čl. 30 u vezi čl. 34 ZV-a. Nadalje, valja naglasiti, da sukladno čl. 125 st. 2 Zakona o izmjenama i dopunama OZ-a (NN 88/05) niti jedna stranka sporazuma o

zasnivanju prethodnog i potonjeg vlasništva nije tražila uspostavu zemljišnoknjižnog prava sukladno Ovršnom zakonu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 222/07-2 od 05.III.2007.

SPORAZUM O OSIGURANJU PRIJENOSOM VLASNIŠTVA I PRIJENOSOM PRAVA

Opterećivanje hipotekom nekretnine osigurane fiducijarnim vlasništvom

(Čl. 274i Ovršnog zakona – Narodne novine 88/05)

Ukoliko je do stjecanja založnog prava na predmetnoj nekretnini u korist predlagatelja došlo nakon stupanja na snagu čl. 274i Ovršnog zakona (NN 88/05), protivnik osiguranja može predmetnu nekretninu opteretiti hipotekom, bez pristanka banke kao upisanog vlasnika nekretnine uz zabilježbu da je prijenos prava vlasništva izvršen u svrhu osiguranja, osim ako u zemljišnoj knjizi nije zabilježena zabrana opterećenja.

„Navedeno rješenje pravodobno izjavljenim žalbama pobijaju fiducijarni vjerovnik Z. banka d.d., koja je ujedno i upisana kao fiducijarni vlasnik predmetne nekretnine i to zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Kod toga Z. banka d.d. pobija točku I izreke u kojoj je dozvoljena uknjižba založnog prava, smatrajući da takav upis nije dozvoljen, budući u konkretnom slučaju treba primijeniti odredbu čl. 125 st. 1 Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN 88/05), prema kojoj se na sporazume o osiguranju prijenosom vlasništva i prijenosom prava i na postupke njihova upisa u zemljišne knjige, primjenjuju odredbe Ovršnog zakona koje su bile na snazi u vrijeme sklapanja tih sporazuma, a to znači, da se po mišljenju fiducijarnog vlasnika, u konkretnom slučaju primjenjuju odredbe Ovršnog zakona objavljenih u NN br. 57/96 i NN 29/99. Stoga se predlaže da se u pobijanom dijelu preinači rješenje i odbije predlagatelja s prijedlogom za uknjižbu založnog prava. Žalba Z. banke je neosnovana. Iz obrazloženja pobijanog rješenja može se zaključiti da je, kao vlasnik nekretnine upisane u z.k.ul. ___ k.o. B., upisana Z. banka, uz zabilježbu da je prijenos prava vlasništva izvršen u svrhu osiguranja

potraživanja navedene banke prema K.K. i Ž., ranijim vlasnicima predmetne nekretnine, u iznosu od 70.000,00 EUR-a, a koji upis je proveden pod brojem Z. ___/02. Dalje se može zaključiti da je K.K. u međuvremenu umro, te da su njega naslijedili supruga K.Ž., te sinovi mldb. F. i B. K., i to na temelju rješenja o nasljeđivanju istog suda prvog stupnja pod brojem O.238/05, time da je na temelju rješenja o nasljeđivanju izvršen upis prethodnog i potonjeg vlasništva, sukladno tada važećem čl. 103 Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN 173/03). Nadalje je navedeno da je u predmetu br. Z. ___/06 ponovno izvršena promjena upisa fiducijarnog vlasništva, sada sukladno odredbi čl. 125 st. 2 Zakona o izmjenama i dopunama OZ-a, pa se upis fiducijarnog vlasništva ponovno izvršio sukladno čl. 274 OZ-a. Dakle, u konkretnom slučaju, kao vlasnik predmetne nekretnine upisana je Z. banka, uz zabilježbu da je prijenos prava vlasništva s ranijih vlasnika K.K. i Ž. izvršen u svrhu osiguranja, time da je u međuvremenu K.K. umro i njega su naslijedili K.Ž. i mldb. K. F. i B., svaki u jednakom dijelu. Tvrdnja je Z. banke da u konkretnom slučaju nije dopušteno upisati založno pravo niti na suvlasničkom dijelu K.Ž. (koji suvlasnički dio iznosi 1/2 dijela ili 3/6 dijela), budući da Sporazum o osiguranju novčane tražbine, koji je bio temelj upisa fiducijarnog vlasništva, je bio sklopljen u vrijeme važenja OZ (NN 57/96 i 29/99), koje odredbe nisu omogućavale daljnje zalaganje predmetne nekretnine od strane potonjeg vlasnika, dakle od strane ranijih vlasnika predmetne nekretnine. U smislu odredbe čl. 125 st. 1 Zakona o izmjenama i dopunama OZ-a (NN 88/05) proizlazi da na sporazume o osiguranju prijenosom vlasništva i prijenosom prava, i na postupke njihova upisa u zemljišne knjige, se primjenjuju odredbe Ovršnog zakona koje su bile na snazi u vrijeme sklapanja tih sporazuma. U tom dijelu upis prijenosa prava vlasništva u svrhu osiguranja u korist Z. banke u cijelosti je izvršen u skladu s odredbama OZ-a koje su bile na snazi u vrijeme sklapanja sporazuma, dakle, odredbe koje su bile na snazi 2002.g. Citiranim Zakonom o izmjenama i dopunama OZ-a u čl. 274i dana je mogućnost protivniku osiguranja da bez pristanka predlagatelja osiguranja prenesenu nekretninu optereti hipotekom u korist nekog drugog vjerovnika, osim ako zabrana opterećenja od strane protivnika osiguranja nije zabilježena u zemljišnoj knjizi na temelju sporazuma iz čl. 274 st. 1 OZ-a, ili naknadnog sporazuma stranaka sastavljenog na jedan od načina predviđenih za sklapanje toga sporazuma. Prema stavku 2 u slučaju iz stavka 1 hipoteka će se upisati u zemljišne knjige na temelju odgovarajuće isprave protivnika osiguranja ako bi se na temelju te isprave mogla upisati hipoteka da do prijenosa vlasništva nije došlo. Niti jednom drugom odredbom navedenog Zakona nije dano ograničenje da se navedeni upis hipoteke može izvršiti samo na temelju isprava koje bi nastale nakon stupanja na snagu Zakona o

izmjenama i dopunama OZ-a, pri čemu valja upozoriti da u smislu odredbe čl. 309 st. 1 ZV-a dobrovoljno ugovorno založno pravo na nekretnini i na pravu izjednačenom s nekretninom stječe vjerovnik uknjižbom tog prava u zemljišnu knjigu, kao tereta na njime opterećenoj nekretnini, ako zakonom nije što drugo određeno. Prema tome, **do stjecanja založnog prava na predmetnoj nekretnini u korist predlagatelja je došlo tek nakon stupanja na snagu čl. 274i OZ-a**, pa je iz tih razloga u cijelosti neosnovana žalba Z. banke da bi sud prvog stupnja u tom dijelu pogrešno ili nepotpuno utvrdio činjenično stanje, odnosno pogrešno primijenio materijalno pravo. Tu još valja dodati da u slučaju ako potonji vlasnici predmetne nekretnine ne bi vratili kredit koji je osiguran Sporazumom o prijenosu prava vlasništva u korist Z. banke, te u slučaju ako bi došlo do brisanja zabilježbe da je prijenos prava vlasništva izvršen u svrhu osiguranja, da bi se u tom slučaju brisala i predmetna hipoteka, pa time Z. banka nije ničime dovedena u nepovoljniji položaj.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 144/07-2 od 30.IV.2007.

TUŽBA ZA BRISANJE

Zastara upisa založnog prava

(Čl. 343 do 353 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - «Narodne novine», br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01)

Zakonom o zemljišnim knjigama nije predviđena zastara upisa založnog prava

„Iz pobijanog rješenja je vidljivo da je tužitelj dana 05. ožujka 2007.g. podnio tužbu radi „uknjižbe brisanja založnog prava u zemljišnim knjigama“. Naime i po mišljenju ovoga suda, tužba kako je bila sastavljena, nije bila podobna za raspravljanje, budući da iz toč. 3 tužbe proizlazi da je od dana uknjižbe založnog prava protekao rok od 10 godina, da je upis zastario i da se je založno pravo ugasilo. Upravo u tom dijelu tužitelj nije naveo na temelju čega se je ugasilo (prestalo) založno pravo, da li je do prestanka založnog prava došlo na jedan od načina predviđenih odredbama čl. 343 do 353 ZV-a. U tom dijelu valja upozoriti tužitelja da niti jednom odredbom ZZK-a nije predviđeno da bi

upis zastario, pa nije jasno na temelju čega je takav navod iznio tužitelj u tužbi.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 507/07-2 od 14.V.2007.

POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA – PROVEDBA UPISA

Promjena kulture na nekretnini

(Čl. 145 st. 1 Zakona o zemljišnim knjigama – „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99 i 114/01)

Upis promjene kulture u zemljišne knjige, ne utječe na vlasnička prava upisanih zemljišnoknjižnih vlasnika, budući da se sastav zemljišnoknjižnog tijela mijenja zemljišnoknjižnim otpisom i pripisom katastarskih čestica.

„Isto tako, prema st. 4 čl. 10 ZZK promjena katastarskog broja, oblika površine ili izgrađenosti zemljišta provodi se u zemljišnoj knjizi na temelju rješenja koje zemljišnoknjižni sud donosi po službenoj dužnosti pošto mu tijelo nadležno za katastar dostavi prijavni list o toj promjeni u katastru zemljišta, pri čemu je zemljišnoknjižni sud dužan odmah nakon primitka prijavnog lista katastra u posjedovnici učiniti vidljivim da je pokrenut postupak za promjenu podataka. Tu treba dodati da prijavni list sačinjava nadležni katastarski ured, da se povodom svakog prijavnog lista provodi upravni postupak sukladno odredbama Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (dalje: ZDIKN), pri čemu se promjene broja, položaja, oblika, načina uporabe i površine katastarske čestice provode u katastarskom operatu na temelju parcelacijskog elaborata odnosno na temelju odluke područnog ureda za katastar (čl. 29 st. 1 ZDIKN). Iz dostavljenog prijavnog lista vidljivo je da je pred tijelom nadležnim za katastar proveden upravni postupak, slijedom čega zemljišnoknjižni sud nije ovlašten ispitivati pravilnost i zakonitost provedenog upravnog postupka niti pak ocjenjivati da li su u konkretnom slučaju pravilno izmijenjene kulture odnosno način korištenja predmetnih nekretnina. Osim toga, iz pobijanog rješenja je vidljivo da je nadležni zemljišnoknjižni sud postupio i sukladno odredbi čl. 98 Pravilnika o unutarnjem ustroju,

vođenju zemljišnih knjiga i obavljanju drugih poslova u zemljišnoknjižnim odjelima sudova (Zemljišnoknjižni poslovnik), budući je od strane nadležnog zemljišnoknjižnog službenika utvrđeno da je predmetnu promjenu moguće provesti, da se njome ne utječe na vlasnička prava upisanih z.k. vlasnika. Kod toga posebno treba upozoriti da promjenom kulture – načina korištenja predmetnih nekretnina nije došlo do promjene sastava zemljišnoknjižnih tijela u navedenim zemljišnoknjižnim ulošcima, budući da se prema čl. 145 st. 1 ZZK sastav zemljišnoknjižnog tijela mijenja zemljišnoknjižnim otpisom i pripisom katastarskih čestica, a što u konkretnom slučaju nije bio slučaj.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 623/07-2 od 18.VI.2007.

POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA – PROVEDBA UPISA

Provedba parcelacije

(Čl. 10 st. 4 Zakona o zemljišnim knjigama – „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99 i 114/01)

Zemljišnoknjižni sud nije ovlašten ispitivati pravilnost provedene parcelacije od strane nadležnog upravnog tijela.

„Prema Zakonu o državnoj izmjeri i katastru nekretnina, temeljem kojeg je sastavljen prijavni list koji je predmetom provedbe (NN128/99, 153/99), čl. 21 propisano je da se promjene na zemljištu provode u katastru zemljišta na temelju rješenja Područnog ureda (stavak 1), dok se promjene nositelja prava na zemljištu (u katastru) unose na temelju rješenja zemljišnoknjižnog suda. Predmetnim prijavnim listom mijenjaju se oznake i površine čestica iz predmetnog z.k.ul., ali se njima ne unose promjene glede nositelja prava na zemljištu. U tom smislu, pobijanim rješenjem provodi se na predmetnim nekretninama promjene koje je nadležan vršiti nadležni Zavod za katastar. U tom smislu, čl. 10 st. 4 Zakona o zemljišnim knjigama (dalje: ZZK) propisano je da se promjene katastarskog broja, oblika površine ili izgrađenosti zemljišta provode u zemljišnim knjigama temeljem rješenja koje zemljišnoknjižni sud donosi po službenoj dužnosti, pošto mu tijelo nadležno za katastar dostavi

prijavni list o toj promjeni u katastru zemljišta. Dakle, prema gramatičkom tumačenju navedenog propisa, zemljišnoknjižni sud nije ovlašten ispitivati pravilnost (opravdanost) provedene parcelacije od strane nadležnog upravnog tijela, a žalbom se pobija upravo sadržaj takve parcelacije.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 559/07-2 od 20.VI.2007.

VRSTE I PREDMET UPISA

Izmjena podataka u zemljišnim knjigama na temelju prijavnog lista

(Čl. 30 Zakona o zemljišnim knjigama– „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99 i 114/01)

Izmjena podataka na temelju prijavnog lista u listu „A“ tj. posjedovnici z.k. uložka, ne predstavlja zemljišnoknjižni upis u smislu uknjižbe, predbilježbe ili zabilježbe.

„Iz priloženog prijavnog lista vidljivo je da je nadležni katastarski ured u I. dostavio zemljišnoknjižnom sudu prijavni list, koji ima svoj broj iz upravnog postupka, pa je, prema tome, tvrdnja da je tužitelj sebe dao upisati po tom prijavnom listu, netočna, budući da tom prijavnom listu koji se nalazi u spisu, ne prileži nikakav zahtjev tužitelja za provedbu prijavnog lista. O tome pak, da li je zemljišnoknjižni sud, povodom prijavnog lista donio rješenje o provedbi prijavnog lista, obzirom da se mijenja broj, katastarska općina i površina predmetne nekretnine, kao i izgrađenost, u spisu nema nikakvih podataka, pa nije jasno na temelju čega je to sud prvog stupnja utvrdio da se radi o nevaljanom upisu. Tu još valja dodati da izmjena podataka na temelju prijavnog lista u listu „A“ tj. posjedovnici z.k. uložka, ne predstavlja zemljišnoknjižni upis u smislu uknjižbe, predbilježbe ili pak zabilježbe, koji z.k. upisi su kao takvi određeni čl. 30 ZZK.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 43/07-2 od 22.I.2007.

VRSTE I PREDMET UPISA

Označavanje izgrađenosti zemljišta

(Čl. 10 st. 1 Zakona o zemljišnim knjigama – „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99 i 114/01)

Oznake katastarskih čestica u zemljišnoj knjizi moraju biti sukladne s njihovim oznakama u katastru zemljišta i katastarskim planovima, i moraju biti navedeni katastarski brojevi čestica i njihova površina prema katastru, kao i druge građevine koje trajno leže na zemljištu, jer je takvo označavanje bitno za stjecanje stvarnih prava temeljem upisa u zemljišne knjige, dok je označavanje izgrađenosti zemljišta, a posebno naziva zgrade (ili njene funkcije) nebitno za utvrđenje činjenica vezanih uz ostvarenje posjedovne zaštite.

„Obrazlažući pobijano rješenje, prvostupanjski sud navodi da između stranaka nije sporan identitet predmetnih nekretnina, te da su iste u zemljišnim knjigama upisane kao vlasništvo L.J.L., majke tuženika, kao i da tuženik na dvorištu te nekretnine odlaže materijal za svoj obrt i parkira svoje vozilo. Međutim, prvostupanjski sud je utvrdio nespornom činjenicu (tuženik se u tom smislu izričito očitovao) da predmetni dom koristi Mjesni odbor sela G. za potrebe održavanja skupština, provođenja izbora i sl. Prvostupanjski sud je, isto tako, utvrdio, kao nesporne činjenice, da su radnici iz S.P., 13. studenog 2006.g., trebali izvršiti određene radove na društvenom domu, a tuženik ih je verbalno spriječio ući u dom i obaviti određene radove. Radnici su bili angažirani po tužitelju. Navedenu tuženikovu radnju prvostupanjski sud je ocijenio činom uznemiravanja posjeda, jer je ocijenio da je tuženikova verbalna izjava, po radnicima angažiranim od strane tužitelja, shvaćena kao prijetnja, a posljedica toga bila je odustanak radnika tužitelja od ulaska u društveni dom i poduzimanja obrtničkih radova u njemu. Time je tuženik izvršio utuženo smetanje posjeda, pri čemu nije odlučna činjenica da li njegova majka ima određeno stvarno pravo nad predmetnom nekretninom, a nebitno je, po ocjeni prvostupanjskog suda, i da li je tuženiku, prešutnom suglasnošću predstavnika Mjesnog odbora sela G., dozvoljeno na predmetnoj nekretnini parkirati vozilo. Predmetni društveni dom, po prvostupanjskom utvrđenju, koristio je Mjesni odbor G., odnosno građani za održavanje izbora, skupština, okupljanja mladih i slično, pa tuženikov verbalni nastup ima karakter smetanja posjeda. Neosnovano tuženik navodi da prvostupanjski sud apstrahira činjenicu da je u

zemljišnim knjigama, u oznaci nekretnine navedeno da je na predmetnoj čestici Vatrogasni dom, a da se u predmetnom domu ne nalaze vatrogasci, niti njihova oprema i vozilo, jer je u smislu čl. 10 st. 1 Zakona o zemljišnim knjigama (dalje: ZZK) oznake katastarskih čestica u zemljišnoj knjizi moraju biti sukladne s njihovim oznakama u katastru zemljišta i katastarskim planovima, te moraju biti navedeni katastarski brojevi čestica i njihova površina prema katastru, kao i druge građevine koje trajno leže na zemljištu. Takvo označavanje bitno je za stjecanje stvarnih prava temeljem upisa u zemljišne knjige, no, označavanje izgrađenosti zemljišta, a posebno naziva zgrade (ili njene funkcije) nebitno je glede utvrđenja činjenica vezanih uz ostvarenje posjedovne zaštite. Dakle, već na temelju u tužbi navedenog statusa predmetne nekretnine, kao društvenog doma, u kojem se ostvaruju društvene potrebe raznih udruga, lokalnog mjesnog odbora, potrebe lokalnih izbornih tijela i sl., jasno proizlazi da se radi o nekretnini nad kojom posredni posjed, u smislu čl. 11 st. 1 ZV-a vrši tužitelj, dok su spomenute razne udruge, izborna tijela, vijeće mjesnog odbora, mladeži i sl., povremeni, neposredni posjednici predmetne zgrade, što sve proizlazi iz opisanih višestраних funkcionā predmetne nekretnine, kao logičan zaključak, te koji se zasniva na zakonom propisanom odnosu odnosa lokalnih udruga, mjesnih odbora, izbornih povjerenstava i sl., prema jedinici lokalne samouprave, što ukazuje na utemeljenost tužiteljske tvrdnje o njegovom vršenju (posrednom) posjeda predmetnih nekretnina (zgrade), što tuženik tijekom postupka nije, isticanjem bilo kakvih argumenata doveo u sumnju. Činjenica da tuženik vrši određene posjedovne čine na dijelu nekretnine (zemljište uz zgradu), ne daje ovlast tuženiku sprječavati građevinske radnike, angažirane po tužitelju, u vršenju poslova uređenja predmetne zgrade, pri čemu tuženik, čak ni u žalbenim navodima ne navodi da bi bio u posjedu predmetne zgrade.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž.116/07-2 od 08.II.2007.

ZABILJEŽBA

Zabilježba spora

(Čl. 81 Zakona o zemljišnim knjigama – „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99 i 114/01)

Zabilježba spora radi smetanja posjeda nije dopuštena, iz razloga što pravo na posjed nije zemljišnoknjižno pravo koje se upisuje u zemljišne knjige.

„Zabilježba spora radi smetanja posjeda je nedopušten upis, budući da je prema čl. 81 st. 1 ZZK zabilježba spora upis kojim se čini vidljivim da se glede zemljišnoknjižnog prava vodi pred sudom ili drugim nadležnim tijelom postupak čiji bi ishod mogao utjecati na uknjižbu, pripadanje, postojanje, opseg, sadržaj ili opterećenje toga prava. U smislu čl. 31 st. 1 ZZK u zemljišnu knjigu upisuju se samo pravo vlasništva i ostala stvarna prava na nekretninama, zatim pravo nazadkupa, prvokupa, najma, zakupa, kao i koncesije, te ostala prava na nekretninama za koja je to posebnim zakonom dopušteno. Iz toga slijedi zaključak da posjed nije zemljišnoknjižno pravo koje se upisuje u zemljišne knjige, pa slijedom toga niti spor radi smetanja posjeda ne može biti predmetom zabilježbe spora. U smislu čl. 10 st. 1 ZV, osoba koja ima faktičnu vlast glede neke stvari je posjednik te stvari, pa je prema tome i posjed faktična vlast na stvari a ne pravo. Stoga je izvršen upis zabilježbe spora u predmetu Rz. ____/05 i to spora radi smetanja posjeda nedopušten upis, pa slijedom toga predlagatelj kao vlasnik predmetnih nekretnina ima pravo tražiti brisanje takvog nezakonitog i nedopuštenog upisa u zemljišnim knjigama.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 141/07-2 od 16.V.2007.

ZABILJEŽBA

Zabilježba spora

(Čl. 81 Zakona o zemljišnim knjigama – „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99 i 114/01)

Sud će odbiti prijedlog za zabilježbu spora, kada je predmet spora utvrđenje ništavosti sporazuma o osiguranju novčane tražbine.

„Odbivši predlagatelja sa prijedlogom za zabilježbu spora, sud prvoga stupnja je zaključio da se u predmetu br. P.____/07 vodi spor radi poništenja ugovora i radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji, a ne i spor o nekom zemljišnoknjižnom pravu. Uvidom u predmet i priloženu tužbu

podnijetu u predmetu istoga suda br. P. ___/07, jasno je vidljivo da se u petitu tužbenog zahtjeva traži da se utvrdi da su ništavi i bez pravnog učinka Sporazum o osiguranju novčane tražbine od 20. travnja 2006.g., zaključen između S.K. i I.P., i da su slijedom toga, ništavi i bez pravnog učinka upisi u z.k.ul. ___k.o. Č. u korist P.I., kao i da se uspostavi ranije z.k. stanje i na navedenim nekretninama ponovno upiše vlasništvo u korist K.S., te da se zabilježi ovrha u kojoj je predlagatelj ovrhovoditelj u predmetu Ovr. ___/05. Iz tako postavljenog tužbenog zahtjeva, jasno je vidljivo da je predmet tužbe utvrđenje pravne nevaljanosti – ništavosti Sporazuma o osiguranju novčane tražbine i aneksa tog Sporazuma, te posljedično tome, traži se uspostava ranijeg z.k. stanja odnosno zabilježba ovrhe na nekretnini ranijeg vlasnika K.S. Da bi se mogla dozvoliti zabilježba spora, pri čemu treba istaći da je u konkretnom slučaju predlagatelj u prijedlogu za upis izričito zatražio upis zabilježbe spora, moraju biti ispunjeni uvjeti iz čl. 81 st. 1 Zakona o zemljišnim knjigama (dalje: ZZK), a to je da se pred sudom ili drugim nadležnim tijelom vodi postupak glede knjižnog prava čiji bi ishod mogao utjecati na uknjižbu, pripadanje, postojanje, opseg, sadržaj ili opterećenje tog prava. Kada se govori o tome što su knjižna prava, tada jasno treba navesti da predmet uknjižbe i predbilježbe, u smislu čl. 31 st. 1 ZZK-a, su pravo vlasništva i ostala stvarna prava na nekretninama, zatim pravo nazadkupa, prvokupa, najma, zakupa, kao i koncesije, te ostala prava na nekretninama, za koja je to posebnim zakonom dopušteno. Iz te odredbe ZZK jasno slijedi zaključak da se u predmetnom postupku br. P. ___/07 ne vodi spor o pravu vlasništva ili nekom drugom knjižnom pravu na predmetnoj nekretnini, nego spor o tome da li su određeni ugovori pravno valjani ili ne, pri čemu je očito da u tom slučaju predlagatelj potpuno neosnovano u žalbi tvrdi da je predmet tog postupka knjižno pravo.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 582/07-2 od 01.VI.2007.

KNJIŽNI PREDNIK

Izvanknjižni vlasnik nekretnina koje su predmet izvlaštenja

(Čl. 40 Zakona o zemljišnim knjigama – „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99 i 114/01)

Rješenje upravnog tijela o izvlaštenju ne može se provesti u slučaju kada je izvlaštenje nekretnina izvršeno izvanknjižnom vlasniku, a da upisani zemljišnoknjižni vlasnici nisu bile stranke upravnog postupka, zbog nepostojanja knjižnog prednika.

„Nije sporno da je Ured za imovinsko pravne poslove u V. županiji u vrijeme donošenja rješenja o izvlaštenju predmetnih nekretnina bio nadležan za taj postupak, a isto tako nije sporna niti ovlast tog upravnog tijela da kod donošenja odluke kao prethodno pitanje rješava pitanje tko je stvarni vlasnik nekretnina koje su predmet postupka izvlaštenja, a kako bi se uopće mogla donijeti odgovarajuća odluka. Odbivši prijedlog predlagatelja u konkretnom slučaju sud prvog stupnja je zaključio da postoji prepreka traženom upisu, a to je da ne postoji knjižni prednik, budući je izvlaštenje provedeno od izvanknjižnog vlasnika Š. LJ., a kao zemljišnoknjižni vlasnici su upisane druge osobe, radi čega je zbog nepostojanja knjižnog prednika u smislu odredbe čl. 40 ZZK i odlučeno kao u izreci pobijanog rješenja. Stoga očito navedeno rješenje nije moguće provesti na temelju prijedloga, zbog nepostojanja materijalne pretpostavke za traženi upis – nepostojanja knjižnog prednika, već predmetno rješenje može predstavljati temelj za provođenje pojedinačnog ispravnog postupka ili pak nekog drugog postupka u kojem će se srediti nesređeno zemljišnoknjižno stanje.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 472/07-2 od 02.V.2007.

POJEDINAČNI ISPRAVNI POSTUPAK

Pogrješka u upisu

(Čl. 117 st. 3 Zakona o zemljišnim knjigama – „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99 i 114/01)

Temeljem procesnog instituta pogrješke u upisu ne mogu se ispravljati upisi koji nisu u skladu sa stvarnim, zbiljskim stanjem nekretnina, koji su nepotpuni, za čiju provedbu nisu bile ispunjene sve pretpostavke određene zemljišnoknjižnim pravom, kojim je povrijeđeno nečije zemljišnoknjižno pravo i sl., jer se takvi upisi mogu pobijati redovnim pravnim lijekovima odnosno brisovnom tužbom.

„Naime, prema sadržaju prijedloga za ispravak pogrešnog upisa predlagatelj i umješač na njegovoj strani E.O., očito iznose tvrdnje o neosnovanosti određenja pojedinih upisa izvršenih temeljem isprava o pravnim poslovima, odnosno odlukama upravnih tijela, ističući da je prijenos vršen protivno materijalnopravnoj legitimaciji koja proizlazi iz obveznopravnog odnosa za stjecanje prava vlasništva na predmetnim nekretninama, odnosno da je kasnije došlo do prijenosa prava vlasništva na cijelim nekretninama (temeljem upravnih odluka), iako je predmetom tih odluka mogao biti samo suvlasnički dio...itd. Pri tome predlagatelj i umješač tvrde da je do pogrešaka u upisima došlo višekratno (u više zemljišnoknjižnih predmeta). Točna je konstatacija žalitelja da je upućenjem predlagatelja na parnicu radi ispravka pogrešnog upisa u pogledu čkbr. ___ (iz z.k.ul. ___ k.o. V., te kasnije p.l. ___ k.o. V.) prvostupanjski sud neizravno prihvatio, da se u konkretnom slučaju može raditi (odnosno da se radi) o pogrešnom upisu, slijedom čega predlagatelj može biti od strane prvostupanjskog suda upućen na parnicu. Međutim, po ocjeni ovog suda, treba ukazati da je **procesni institut pogriješke u upisu propisan samo za slučajeve pogriješke u izvršenju upisa**, dakle, kada se sadržaj provedenog upisa razlikuje od sadržaja upisa kako je on naveden u nalogu u rješenju o upisu. Temeljem tog procesnog instituta ne mogu se ispravljati upisi koji nisu u skladu sa stvarnim, zbiljskim stanjem nekretnina, koji su nepotpuni, za čiju provedbu nisu bile ispunjene sve pretpostavke određene zemljišnoknjižnim pravom, kojim je povrijeđeno nečije zemljišnoknjižno pravo i sl. (tako i Tatjana Josipović, Komentar Zakona o zemljišnim knjigama, Izdanje: Informator, str. 226). Prvostupanjski sud u obrazloženju pobijanog rješenja uopće nije naveo na čiju inicijativu (po čijem prijedlogu) su određeni upisi čiji se ispravak traži, a posebno nije utvrdio sadržaj naloga zemljišnoknjižnog suda za provedbu upisa. Bez komparacije sadržaja naloga za provedbu upisa i stvarno izvršenog upisa ne može se odrediti radi li se u konkretnom slučaju o pogriješci u provedbi upisa. Naime, u slučaju pobijanja sadržaja određenih upisa (rješenja kojim su prijedlozi za upis prihvaćeni), postoji jedino mogućnost pobijanja istih redovnim pravnim lijekovima (žalbom), odnosno eventualno brisovnom tužbom (u smislu odredbe čl. 123 ZZK-a, odnosno čl. 129 ZZK-a) i to pod uvjetima i u rokovima predviđenim tim propisima. Naročito treba istaći da čl. 117 st. 3 ZZK-a predviđa da, ne dođe li do sporazuma o ispravku pogrešnog upisa, te ukoliko osoba upućena na parnicu (predlagatelj) ne pokrene parnicu, smatrat će se da postoji sporazum o ispravku. Očito je da se takva pretpostavka, odnosno provedba ispravka po toj osnovi, u ovom postupku ne može ostvariti bez da predlagatelj konkretizira sadržaj svih pogrešaka pri upisu zbog kojih podnosi prijedlog, i to u mjeri da prvostupanjski sud može eventualnu

pogrješku izvršenu pri upisu ispraviti, te se nadalje mora raditi o pogrješci pri izvršenju upisa, dakle, pri tehničkom provođenju upisa, pri čemu sadržaj upisa ne odgovara nalogu za upis.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž.77/07-2 od 09.VIII.2007.

POJEDINAČNI ISPRAVNI POSTUPAK

Pravo na žalbu protiv odluke donesene na raspravi za ispravak

(Čl. 200 Zakona o zemljišnim knjigama – „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99 i 114/01)

Protiv odluke zemljišnoknjižnog suda donesene na raspravi za ispravak, nije dopuštena žalba, a stranke svoje pravo mogu ostvariti u posebnoj parnici ili podnijeti tužbu za ispravak.

„Naime, u navedenom postupku predlagatelji Đ.I. i Đ.V., podnijeli su prijedlog za pokretanje pojedinačnog ispravnog postupka u pogledu čkbr. ___ k.o. I., sukladno čl. 200 ZZK. Prema čl. 200 st. 2 ZZK-a na pojedinačni ispravni postupak na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o ispravnom postupku, s time da rok za podnošenje prigovora ili prijava ne može biti kraći od 30 dana niti duži od 6 mjeseci. Iz navedene odredbe jasno je vidljivo da se u konkretnom slučaju na odgovarajući način primjenjuju odredbe čl. 186 do 196 ZZK-a, koje govore o ispravnom postupku prilikom postupka osnivanja, obnove ili dopune zemljišnih knjiga. U smislu čl. 194 st. 3 ZZK-a, protiv odluke zemljišnoknjižnog suda donesene na raspravi za ispravak, ne može se uložiti žalba, ali ona ne sprječava ostvarivanje prava u parnici pred sudom ili u postupku pred drugim nadležnim tijelom. U konkretnom slučaju, rješenje suda prvoga stupnja br. Z. ___/04-9 od 29. prosinca 2005.g. je rješenje doneseno na raspravi za ispravak, pa protiv tog rješenja, u smislu odredbe čl. 194 st. 3 ZZK-a, žalba nije dopuštena, neovisno od činjenice što je sud prvog stupnja pogrešno dozvolio izjavljivanje žalbe. Ujedno valja naglasiti da je rješenjem istog suda prvog stupnja br. Z. ___/04-13 od 08. siječnja 2007.g. odbijen prigovor protustranke iznijet u ovom predmetu, te je isti upućen da svoje pravo može ostvarivati u parnici. Prema tome, u konkretnom slučaju

protustranka svoje pravo može ostvarivati u posebnoj parnici ili u smislu čl. 197 ZZK-a, isti ima pravo podnijeti tužbu za ispravak.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 491/07-2 od 14.V.2007.

**PREDMET NAKNADE TEMELJEM ZAKONA O
NAKNADI ZA IMOVINU ODUZETU ZA VRIJEME
JUGOSLAVENSKE KOMUNISTIČKE VLADAVINE**

Prekid postupka

(Čl. 9 st. 1 Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine – Narodne novine, br. 92/96, NN 80/92, 39/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 65/01, 118/01, 80/02)

Zahtjev nadležnom upravnom tijelu za naturalni povrat dijela predmetnih nekretnina temeljem Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, sprječava, do okončanja tog postupka, meritorno odlučivanje o pravu vlasništva predmetnih nekretnina, jer o ishodu upravnog postupka ovisi da li će tuženici ostvariti pravo vlasništva, temeljem vlasništva predmetne nekretnine od strane njihovog pravnog prednika.

„Prvostupanjski sud je tijekom postupka utvrdio da se, po zahtjevu II do IV tuženika vodi postupak kod nadležnog upravnog tijela radi naknade za oduzetu imovinu primjenom odredbi Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (NN 92/96, NN 80/92; dalje: Zakon o naknadi), a koji povrat zahtijevaju od obveznika povrata, ovdje tužitelja. Prvostupanjski sud konstatira da je nadležni Ured za imovinsko-pravne poslove V. županije donio rješenje kojim je odbio zahtjev II-IV tuženika radi naturalnog povrata suvlasničkih dijelova navedenog poslovnog prostora, koji je predmetom i parničnog postupka, ali da je Ministarstvo pravosuđa RH (Uprava za građanskog pravo) svojim rješenjem, Klasa: _____, Ur. Br. _____, od 08. studenog 2006.g., poništilo rješenje prvostupanjskog upravnog tijela i predmet vratilo na ponovni prvostupanjski postupak. Prvostupanjski sud ocjenjuje da je u konkretnom slučaju potrebno i svrsishodno odrediti prekid postupka u smislu odredbe čl. 213 st. 1 toč. 1 Zakona o parničnom

postupku (dalje: ZPP), do pravomoćne odluke o zahtjevu II do IV tuženika radi naturalnog povrata u vlasništvo predmetnog poslovnog prostora, što obuhvaća i utvrđenja obveznika povrata (tužitelja, ili prvotuženika, i statusa zakupca). Po ocjeni ovog suda, podnijeti zahtjev za naturalni povrat dijela predmetnih nekretnina, od strane osoba koje se smatraju ovlaštenicima naknade, sprječava, do okončanja tog postupka, meritorno odlučivanje o pravu vlasništva predmetnih nekretnina od strane tužitelja u postupku u kojem tužitelj, između ostalog, od tuženika (svih) traži izdanje tabularne isprave za prijenos prava vlasništva, jer o ishodu upravnog postupka, usmjerenog na (djelomično) vraćanje predmetnog poslovnog prostora u naturi, ovisi da je će II do IV tuženici ostvariti pravo vlasništva, temeljem njihovog ranijeg vlasništva predmetnih nekretnina (odnosno vlasništva predmetnih nekretnine od strane njihovog pravnog prednika), a koje je prethodilo eventualno ostvarenoj pravnoj osnovi za stjecanje prava vlasništva (na koju se tužitelj poziva) od strane tužitelja. Međutim, pravo na naknadu, po zahtjevu ovlaštenika, koji takav status ostvaruje temeljem čl. 9 st. 1 Zakona o naknadi, te koji imaju pravo na naknadu za poslovne zgrade, odnosno idealne dijelove takvih zgrada i stanove i poslovne prostorije kao posebne dijelove zgrada (čl. 15 st. 1 toč 3 Zakona o naknadi), te koji imaju osnova ostvariti vlasništvo poslovnog prostora u smislu čl. 40 st. 1 Zakona o naknadi, ovlaštenici ostvaruju u upravnom postupku, putem nadležnog Županijskog ureda za imovinsko pravne poslove (u upravnom postupku). Dakle, po ocjeni ovog suda, da bi se odlučilo o pravu vlasništva tužitelja na predmetnim nekretninama, kao i eventualnoj obvezi tuženika na izdanje tabularne isprave (pri čemu u tužbi nije niti navedeno koja bi bila obvezno-pravna osnova za drugo do četvrto tuženika za izdanje tabularne isprave, pri čemu su uvjeti za izdanje tabularne isprave propisani odredbom čl. 54 t. 1 toč. b Zakona o zemljišnim knjigama (dalje: ZZK), potrebno je kako je to pravilno prvostupanjski sud zaključio, pričekati ishod postupka po zahtjevu II do IV tuženika za naknadu imovine u smislu Zakona o naknadi, jer će tek po okončanju tog postupka biti poznate relevantne, materijalne, stvarnopravne ovlasti u odnosu na predmetne nekretnine, koje su odlučne za daljnji status vlasničkih prava o kojima se, tek potom, može odlučivati u konkretnom vlasničkom sporu, obzirom da je moguće da u tome postupku raniji vlasnici ostvare pravo na naturalni povrat dijela nekretnina, što bi isključivalo tužiteljevo pravo vlasništva u cijelosti ili u dijelu, posebno kada, prema stanju predmeta ne postoji obveznopravna osnova koja bi tužitelju, u odnosu na II-IV tuženike davala ovlast na zahtjev za izdanje tabularne isprave.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 271/07-2 od 16.V.2007.

II. OBVEZNO PRAVO

NEMATERIJALNA ŠTETA

Djelomično namirenje nematerijalne štete prije pokretanja postupka

(Čl. 200 Zakona o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 88/01)

Ukoliko je tužena, prije pokretanja parničnog postupka, dijelom namirila zatraženu naknadu nematerijalne štete tužiteljici, takva isplata smatra se izvansudskom satisfakcijom tužene, zbog čega je sud dužan dosuditi jedinstveni iznos naknade štete po utuženim osnovama, time da ukupni iznos umanjuje za ranije isplaćeni iznos.

„Međutim, osnovano tuženica u žalbi ističe, a što je prvostupanjski sud pravilno utvrdio i istakao u obrazloženju svoje presude, da je tuženica tužiteljici isplatila (ostavila u kući) novčani iznos od 1.000,00 kn, time da je tu isplatu prvostupanjski sud tumačio kao tuženičino priznanje da je tužiteljicu ugrizao njezin pas. Međutim, prvostupanjski sud pri tome propušta ocijeniti i materijalnopravni značaj takve isplate, na što tuženica osnovano žalbom ukazuje, dakle, takvu isplatu treba smatrati nastojanjem za izvansudskom satisfakcijom tuženice, a upravo tu svrhu ima i postavljeni tužbeni zahtjev. Dakle, osnovano tuženica tvrdi da je dijelom namirila zatraženu naknadu nematerijalne štete tužiteljici i to u iznosu od 1.000,00 kn. Pri tome tužiteljica nije jasno odredila po kojem od utuženih iznosa nematerijalne štete je isplatu izvršila, radi čega je ovaj sud, nakon utvrđenja osnovanosti i primjerenosti isplate naknade štete tužiteljici prema prvostupanjskom utvrđenju, odlučio tužiteljici dosuditi jedinstveni iznos naknade štete, koji odgovara zbroju iznosa naknade nematerijalne štete tužiteljici po oba utužena osnova, koji ukupni iznos je umanjeno za nesporno po tužiteljici (po tim osnovama) isplaćenog iznosa od 1.000,00 kn.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 53/07-2 od 30.IV.2007.

TUĐA POMOĆ I NJEGA

Kamata na dosuđeni iznos na ime tuđe pomoći i njege

(Čl. 186 Zakona o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 53/91, 73/91, 3/94 i 7/96, 112/99, 88/01)

Tužitelj ima pravo na kamatu na dosuđeni iznos tuđe pomoći i njege od slijedećeg dana kada je prestala potreba za tuđom pomoći i njegovom.

«Tuženik tvrdi da je tijekom postupka nesporno utvrđeno da tuđu pomoć i njegu tužitelj nije plaćao, pa bi slijedom navedenog kamata na taj iznos mogla teći tek od dana presuđenja. Sud prvog stupnja je zakonsku zateznu kamatu dosudio, na nesporni iznos glavnice, od dana podnošenja tužbe sudu, zauzevši pritom stajalište da se kod naknade štete s osnova troškova tuđe pomoći i njege radi o izvorno novčanom zahtjevu, a iz čega slijedi da tužitelj ima pravo na kamatu od trenutka dospjeća predmetnog iznosa, pri čemu iznos u slučaju tuđe pomoći i njege dopijeva u trenutku kada prestane potreba za takvom pomoći odnosno u času završetka liječenja. Navedeno stajalište u cijelosti pravilnim prihvaća i ovaj sud, smatrajući da je obveza za isplatu troškova tuđe pomoći i njege dospjela s danom prestanka liječenja, odnosno prestanka potrebe za tom tuđom pomoći i njegovom, a tužitelj je zakonsku zateznu kamatu zatražio i kasnije od tog dana, točnije od dana utuženja.»

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1227/06-2 od 06.XII.2006.

MATERIJALNA ŠTETA

Totalna šteta na vozilu

(Čl. 189 Zakona o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 88/01)

Tužiteljici koja se odlučila zadržati pravo vlasništva nad sačuvanim dijelovima vozila, a na kojem vozilu je nastala totalna šteta u prometnoj nezgodi koju je skrivio osiguranik tuženika, pripada kao vlasnici vozila i pravo na naknadu troškova prijevoza vozila od mjesta nezgode do mjesta njezinog prebivališta.

„Neosnovano tuženik prigovara dosuđenju naknade štete s osnove prijevoza vozila tužiteljice iz Hrvatske u Republiku Njemačku, budući da tužiteljici kao vlasnici vozila pripada pravo na naknadu troškova prijevoza oštećenog vozila do mjesta njezinog prebivališta, a iz sadržaja prvostupanjskog postupka jasno proizlazi da je mjesto prebivališta tužiteljice u R. Njemačkoj, koju činjenicu niti tuženik ne osporava u žalbi. Pritom valja ukazati i na činjenicu da je na vozilu tužiteljice nastala totalna šteta, zbog čega se mora zaključiti da su troškovi prijevoza vozila u mjesto prebivališta tužiteljice u uzročnoj vezi s nastankom prometne nezgode, a koju je skrivio osiguranik tuženika. Valja također napomenuti da u slučaju kad se odštetni zahtjev temelji na obveznom osiguranju vlasnika, odnosno korisnika vozila od odgovornosti za štete nanesene trećim osobama, kao u konkretnom slučaju, osiguratelj odgovara oštećeniku, u konkretnom slučaju tužiteljici, za punu naknadu štete, što znači da je dužan uspostaviti stanje koje je bilo prije nego što je šteta nastala. Kada uspostavljanje prijašnjeg stanja nije moguće, kao npr. u slučaju totalne štete na vozilu, osiguratelj je dužan isplatiti odgovarajuću svotu novaca na ime te naknade. U takvom slučaju oštećenik nije dužan snositi rizik prodaje sačuvanih dijelova, već taj rizik snosi osiguratelj, odnosno oštećenik ima pravo prepustiti spašene dijelove vozila osiguratelju. Međutim, iz sadržaja prvostupanjskog postupka proizlazi da se tužiteljica odlučila na zadržavanje prava vlasništva nad sačuvanim dijelovima vozila, zbog čega joj kao vlasnici vozila pripada pravo na naknadu troškova prijevoza vozila od mjesta nezgode do mjesta njezinog prebivališta. Kako se radi o totalnoj šteti na vozilu tužiteljice, to valja ponoviti da tužiteljici pripada pravo na naknadu štete u iznosu protuvrijednosti uništenog vozila i to prema vrijednosti uništenog vozila na dan presuđenja, a uz odbitak vrijednosti ostataka (spašenih dijelova) vozila, sukladno odredbi čl. 189 st. 2 ZOO-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 512/07-2 od 03.IX.2007.

POPRAVLJANJE MATERIJALNE ŠTETE

Totalna šteta na vozilu

(Čl. 189 st. 2 Zakona o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 88/01)

U slučaju totalne štete na vozilu, visina naknade štete utvrđuje se prema vrijednosti uništenog vozila na dan presuđenja, uz odbitak vrijednosti spašenih dijelova vozila.

„Valja također ukazati da se prema nalazu i mišljenju oba vještaka u konkretnom slučaju radi o totalnoj šteti na vozilu tužiteljice. U slučaju totalne štete popravak vozila nije ekonomski isplativ, zbog čega nije moguća niti naturalna restitucija, pa oštećeniku, u konkretnom slučaju tužiteljici, pripada pravo na naknadu štete u određenom novčanom iznosu kao protuvrijednosti za uništeno vozilo. Kako se radi o nenovčanoj materijalnoj šteti, visina naknada štete utvrđuje se u vrijeme donošenja sudske odluke, sukladno odredbi čl. 189 st. 2 ZOO-a, dakle, prema vrijednosti uništenog vozila na dan presuđenja, uz odbitak vrijednosti spašenih dijelova vozila.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 187/06-2 od 16.X.2006.

VALUTA OBVEZE

Devizna tražbina

(Zakon o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 88/01)

Totalna šteta na vozilu ne može se smatrati deviznom tražbinom, iz kojeg razloga se ista može zahtijevati samo u domaćoj valuti, neovisno o zemlji prebivališta tužiteljice, a tužiteljici bi imala pravo na novčanu tražbinu u stranoj valuti s osnove naknade štete, samo u slučaju naknade troškova izdataka za popravak vozila u inozemstvu.

„Također valja navesti da prvostupanjski sud pogrešno smatra da tužiteljici pripada pravo na naknadu štete u devizama, obzirom na činjenicu da je tužiteljica „stalno nastanjena u stranoj državi“, budući da tražbina naknade za tzv. totalnu štetu na vozilu, nije i ne može se

smatrati deviznom tražbinom, pa se može zahtijevati samo u domaćoj valuti, neovisno o zemlji prebivališta tužiteljice, kao i neovisno o činjenici da je vozilo nabavljeno za stranu valutu, jer bi tužiteljici, eventualno, pripadalo pravo na naknadu štete u devizama jedino u slučaju da se radi o naknadi troškova izdataka za popravak vozila u inozemstvu, a kako u konkretnom slučaju, prema sadržaju spisa, popravak vozila uopće nije izvršen, niti u RH, a niti u inozemstvu, to tužiteljici pripada pravo na naknadu štete, obzirom se radi o totalnoj šteti, isključivo u domaćoj valuti“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 187/06-2 od 16.X.2006.

ODGOVORNOST DRŽAVE ZA RATNU ŠTETU

Odgovornost države

(Zakon o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu nastalu u bivšoj SFRJ za koju je odgovarala bivša SFRJ– Službeni list SFRJ broj 29/78, 39/85, 57/89)

Ukoliko je tužitelj koji je bio ozlijeđen za vrijeme trajanja ratnih operacija, sud je dužan utvrditi da li se u konkretnom slučaju radilo o terorističkom aktu ili o ratnoj šteti, s time da jedna te ista šteta uzrokovana nasiljem, može imati trojaki pravni karakter – klasični građansko-pravni delikt, specifični građansko-pravni delikt ili ratna šteta (država u pravilu ne odgovara za ratnu štetu, bez obzira je li štetu počinila tuđa ili vlastita vojska).

„Svoju odluku o odgovornosti tužene za naknadu štete tužitelju sud prvog stupnja je utemeljio isključivo na Zakonu o odgovornosti RH za štetu nastalu u bivšoj SFRJ za koju je odgovarala bivša SFRJ, pri čemu se sud prvog stupnja poziva na odredbe čl. 1 i 5 tog Zakona. Valja dodati da sam štetni događaj, kao niti posljedice istog nisu sporne, ali je obzirom na navode tužene tijekom postupka, sporno da li je konkretna šteta počinjena tužitelju, ratna šteta ili ne. U tom dijelu valja naglasiti da je, obzirom na ratna djelovanja na području RH (za vrijeme Domovinskog rata) donesen i Zakon o utvrđivanju ratne štete, koji u čl. 1 izričito navodi da je njegov cilj popisati i procijeniti ratne štete učinjene u RH, njezinim fizičkim i pravnim osobama, u svezi s neprijateljskim te ratnim

operacijama koje su se vodile protiv RH od 15. kolovoza 1990. g. do njihova prestanka. Usprkos činjenici da je tužena tijekom cijelog postupka tvrdila da predmetna šteta koju je pretrpio tužitelj kritičnog dana, 17. rujna 1991.g., ima karakter ratne štete, o tome sud prvog stupnja u obrazloženju pobijane međupresude ne daje nikakve razloge. Sud prvog stupnja u obrazloženju pobijane odluke govori o postojanju ratnih operacija na području Grada Varaždina, a tijekom kojih je stradao tužitelj, pa je iz toga ostalo potpuno nejasno da li se u konkretnom slučaju radi po mišljenju suda prvog stupnja o terorističkom aktu, ili pak o ratnoj šteti. Isto tako valja navesti da su se u RH za vrijeme Domovinskog rata istodobno javljale i ratne štete nastale terorističkim aktima, pa su se javljale i teškoće u razlikovanju navedenih šteta. Jedna te ista šteta uzrokovana nasiljem, kao svojom bitnom odrednicom, kao primjerice konkretna šteta kod tužitelja, može imati trojaki pravni karakter. Tako se može raditi o klasičnom građanskom imovinskopravnom deliktu, u kojem slučaju se na odgovornost za tu štetu primjenjuju opća pravila obveznog prava o deliktnoj odgovornosti štetnika, odnosno odgovorne osobe i u takvim slučajevima se naknada štete određuje i dosuđuje za sve oblike i za ukupni obujam štete. Navedena šteta može biti i u obliku specifičnog građansko-pravnog delikta, uobičajenog kao akt terorizma ili nasilja ili nasilja u vezi s javnim demonstracijama i manifestacijama, koji akti mogu biti poduzeti i u vrijeme rata, pri čemu isti ne poprimaju karakter ratne štete. U pogledu te odgovornosti valja istaći da je ista propisana specijalnim odredbama koje govore o odgovornosti države po principu objektiviteta za štete nastale zbog smrti odnosno povrede tijela ili zdravlja građana. I na kraju, mogu postojati ratne štete u pravom smislu riječi, koje su štete u izravnoj uzročnoj vezi s ratnim činom i koje se uobičajeno objašnjavaju posljedicom izvanrednog događaja (više sile), a ne lošeg funkcioniranja vojno-obrambenog sustava države, zbog čega vrijedi temeljno pravilo neodgovornosti države za ratnu štetu, neovisno o tome je li štetu počinila tuđa ili vlastita vojska. Već je navedeno da je sud prvog stupnja djelovanje vojske bivše države – JNA podveo pod opasnu djelatnost i utvrdio RH odgovornom za naknadu štete primjenom Zakona o odgovornosti RH za štetu nastalu u bivšoj SFRJ za koju je odgovarala bivša SFRJ, pri čemu je i nadalje ostalo neraspravljeno pitanje da li predmetna šteta, koju je pretrpio tužitelj predstavlja ratnu štetu ili ne. Valja naglasiti da se odgovornost RH prema Zakonu o odgovornosti RH za štetu nastalu u bivšoj SFRJ za koju je odgovarala bivša SFRJ, izvodi iz činjenice da je RH jedan od pravnih sljednika bivše SFRJ, pri čemu je odgovornost RH ograničena na one štete za koje bi prema tada važećim propisima odgovarala bivša RH. Niti bivša SFRJ nije odgovarala za ratne štete, no u smislu odredbe čl. 180 st. 1 ZOO-a za štetu nastalu smrću,

tjelesnom povredom ili oštećenjem ili uništenjem imovine fizičke osobe uslijed akata nasilja ili terora te prilikom javnih demonstracija i manifestacija odgovara društveno politička zajednica čiji su organi po važećim propisima bili dužni spriječiti takvu štetu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 567/07-2 od 28.V.2007.

ODGOVORNOST ZA OBJAVLJENU INFORMACIJU

Pretpostavke za odgovornost nakladnika

(Čl. 22 st. 2 Zakona o javnom priopćavanju – «Narodne novine», br. 83/96, 105/97, 143/98, 20/00 i 96/01)

Nisu ispunjene pretpostavke za oslobođenje odgovornosti nakladnika za štetu ukoliko intervjui koje je novinar nakladnika obavio sa tužiteljem nisu autorizirani, a tijekom postupka je utvrđeno da je nakladnik objavio neistinite informacije u svezi neautoriziranog intervjua.

„Pritom valja posebno naglasiti da je sud prvog stupnja zaključio da u konkretnom slučaju nema razloga za oslobođenje od odgovornosti nakladnika za naknadu štete, u smislu čl. 22 st. 1 Zakona o javnom priopćavanju. Isto tako, nije sporno da predmetni intervjui nisu autorizirani. Naime, prema čl. 2 st. 7 ZJP-a intervju je razgovor ili izjava u pisanome ili usmenom obliku, namijenjen objavljivanju u javnom glasilu, a prema st. 8 istog članka, autorizacija je odobrenje za objavljivanje dano u pisanom obliku ili usmenom obliku, ako postoji tonski zapis o usmenoj autorizaciji. U konkretnom slučaju tuženik (nakladnik) nije dokazao da su predmetni intervjui autorizirani, a što je bio dužan ako se želi osloboditi odgovornosti u smislu čl. 22 st. 2 ZJP-a.

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 500/06-2 od 26.IX.2006.

ODGOVORNOST NAKLADNIKA

Neistinite objavljene informacije

(Čl. 21 st. 1 Zakona o javnom priopćavanju - «Narodne novine», br. 83/96, 105/97, 143/98, 20/00 i 96/01)

Nakladnik koji objavi neistinite informacije o tužitelju, iz razloga što novinar nakladnika prije objave informacija nije provjeravao da li je informacija koja sadrži određenu činjeničnu tvrdnju istinita, odnosno nije dao intervju na autorizaciju, dužan je tužitelju naknaditi štetu, ukoliko se utvrdi da je objava neistinitih informacija uzrokovale povredu ugleda i časti tužitelja.

„I po mišljenju ovog suda, sud prvog stupnja je pravilno utvrdio da je navedenim intervjuom prvotuženik povrijedio čast i ugled tužitelja, jer je tužitelj uspoređen, odnosno identificiran, prema sadržaju objavljenog teksta, s osobama iz XXX koji pak su u javnosti poznati kao osobe koje su doveli cijeli niz tvrtki do stečaja, te su zapravo sinonim za nezakonitost u procesu pretvorbe i privatizacije. Osim toga, u neautoriziranom intervjuu iznijeta je potpuno neistinita tvrdnja da je tužitelj bio predsjednik nadzornog odbora XXX, a koja tvrtka je, navodno „isisala“ YYY. No, s druge strane, treba isto tako, navesti da je tužitelj javna osoba – gradonačelnik I., pa je kao takav podložan kritici svojih političkih protivnika, ali i kritici javnosti. Isto tako ovaj sud u potpunosti pravilnim prihvaća zaključke suda prvog stupnja da greška novinara koji je za tužitelja napisao da je bio predsjednik XXX, tvrtke koja je isisavala novac iz YYY, dakle iz tvrtke koja je bila poznata u I., u kojoj su radili ljudi iz I. i okolice, te koja je dovedena u stečaj, se ne može podvesti pod nenamjernu ili običnu grešku. Novinar koji svoj posao obavlja profesionalno i odgovorno, mora provjeriti činjenice koje mu je netko izrekao, pogotovo u slučaju kada se time optužuje neka osoba, pa takvo pisanje prvotuženika u svakom slučaju predstavlja vrijeđanje i omalovažavanje osobnosti tužitelja. Isto tako novinar prvotuženika nije provjerio niti tvrdnju da li je istinit navod o tome da je tužitelj blokirao račun YYY, što se vrlo lako moglo provjeriti u banci ili FINA-i. Postojanje neke činjenice novinar je dužan utvrditi s potpunom profesionalnom pozornošću, tako da se informacija, koja sadrži određenu činjeničnu tvrdnju, osobito ako ta tvrdnja može povrijediti nečiji ugled, čast i dostojanstvo, može objaviti tek nakon što se pouzdano utvrdi da je istinita, odnosno nakon što se izvrši odgovarajuća provjera. U konkretnom slučaju, novinar prvotuženika nije postupio na taj način, nije provjerio istinitost dobivene informacije o tužitelju, iako je o tome mogao pitati i samog tužitelja ili pak dati intervju s tužiteljem i drugotuženikom istima na autorizaciju. Prema tome, informacije koje su objavljene o

tužitelju su bile neistinite, a time su uzrokovale i povredu ugleda i časti tužitelja, a samim time i uzrokovale duševne boli kod tužitelja.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 500/06-2 od 26.IX.2006.

ISPRAVAK INFORMACIJE

Objavljivanje ispravka informacije

(Čl. 42 st. 4 Zakona o medijima – „Narodne novine“, br. 59/04)

Kada zatraženi ispravak objavljene informacije sadrži dijelove koji se ne odnose na informaciju, već se vrijeđa tuženikovo dostojanstvo, čast i ugled, glavni urednik nije dužan objaviti tako zatraženi ispravak.

„Odbivši tužitelja sa tužbenim zahtjevom sud prvog stupnja je zauzeo stajalište, a nakon uspoređivanja sadržaja sporne kolumne sa sadržajem traženog ispravka, da sadržaj ispravka prelazi okvire sporne informacije iznijete u rečenoj kolumni, da tekst ispravka u velikoj mjeri sadrži dijelove koji se ne odnose na spomenutu informaciju, odnosno da sadržaj isprava prelazi okvire članka. Osim toga, da se sadržajem traženog ispravka članka vrijeđa tuženikovo dostojanstvo, ugled i čast, jer tekst sadrži jezične konstrukcije i izraze koji vrijeđaju i diskvalificiraju tuženika kao osobu, opisujući ga kao lažljivca i manipulatora, obmanjivača javnosti, osobu bez savjesti, te bi stoga objavljivanje ispravka prouzročilo odgovornost nakladnika. Upravo zbog toga, sud prvog stupnja je zauzeo stajalište da tuženik sukladno čl. 42 st. 4 Zakona o medijima (NN 59/04) nije bio dužan objaviti traženi ispravak. Mora se naglasiti da je ispravak tekst kojim se ispravlja neki podatak ili drugi činjenični navod u ranije objavljenom tekstu. Važno je napomenuti da se **ispravak uvijek odnosi na činjeničnu tvrdnju, jer samo tvrdnja o postojanju neke činjenice može biti netočna, odnosno neistinita, pa se samo ona može ispraviti.** Naprotiv, vrijednosni sudovi po svojoj naravi ne mogu biti istiniti ili neistiniti. Osoba ovlaštena zahtijevati ispravak jest fizička ili pravna osoba čije je dostojanstvo, ugled, čast ili drugo javno dobro ili interes povrijeđeno netočnom ili nepotpunom informacijom. Objavljivanje ispravaka može se zahtijevati ako je: 1) informacija netočna (neistinita) ili nepotpuna i 2) ako je informacijom povrijeđeno

dostojanstvo, čast, ugled ili neko drugo pravno dobro ili interes neke osobe. Imajući u vidu sadržaj prijeporne kolumne i sadržaj traženog ispravka s pravom je sud prvog stupnja zaključio da traženi ispravak u velikoj mjeri sadrži dijelove koji se ne odnose na informaciju, a s druge strane da se traženim ispravkom vrijeđa tuženikovo dostojanstvo, čast i ugled i da stoga tuženik pozivom na odredbe Zakona o medijima nije bio dužan objaviti traženi ispravak“

**Županijski sud u Varaždinu, Gž. 2043/04-2 od 02.XII.2004.
(potvrđeno Rev. 617/06-2 od 08.XI.2006.)**

UPORABA TUĐE STVARI U SVOJU KORIST

Pravo na razmjerni dio zakupnine

(Čl. 219 Zakona o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 88/01)

Suvlasnica poslovnog prostora, koji u cijelosti, bez pravne osnove koristi tuženik, ima pravo potraživati od tuženika kao fizičke osobe (bez obzira što je tuženik obrtnik) razmjerni dio zakupnine koji odgovara njenom suvlasničkom omjeru, iako nije osporila vršenje obrtničke djelatnosti tuženika u poslovnom prostoru.

„Naime, nema nikakve dvojbe da obrtnik, kao fizička osoba, u smislu čl. 1 st. 1 i čl. 20 st. 1 Zakona o obrtu (NN 77/93, 42/95, 24/96, 82/96, 90/96, 64/01 i 71/01), odgovara za obveze obrta cjelokupnom imovinom unesenom u obrt, pa je u tom smislu neovisno radi li se o obvezi tuženika kao fizičke osobe ili fizičke osobe koja odgovara za obveze svog obrta, tuženik u obvezi namiriti tužiteljici razmjerni dio s naslova korištenja njenog suvlasničkog dijela predmetnog poslovnog prostora, za koji ne plaća niti minimalnu zakupninu, jer se realizacijom takvog korištenja cijelog poslovnog prostora od strane tuženika (kao obrtnika), ostvaruje stjecanje bez osnove, koje se ogleda u uvećanju tuženikove, te istovremeno umanjenju tužiteljicine imovine (odnosno radi se o uporabi tuđe stvari u svoju korist), radi čega tužiteljici, u smislu odredbe čl. 219 (odnosno čl. 210) ZOO-a, pripada pravo na zatraženu isplatu, koja je, u odnosu na kriterij visine te naknade zatražena u najnižem iznosu. Činjenica da tužiteljica nije izričito navela da tuženika

utužuje kao obrtnika, koji poslovanje svog obrta u predmetnom poslovnom prostoru, očito proizlazi iz okolnosti da sadašnji način posjedovanja predmetne nekretnine, potječe iz zajedničkog stjecanja i korištenja predmetnih nekretnina po parničnim strankama, pri čemu, za ishod ovog postupka, nije odlučna okolnost da tuženik predmetni poslovni prostor koristi kao obrtnik, obzirom na nesumnjiv zakonski kriterij njegove osobne odgovornosti i za obveze nastale vođenjem obrta. Tuženik isto tako, u okviru svih iznijetih žalbenih razloga, neosnovano ističe činjenicu da tužiteljica tuženiku nije osporila vršenje obrtničke djelatnosti tuženika u navedenom poslovnom prostoru, uz pravilno istaknutu odlučnu okolnost od strane tužiteljice, da tuženik za korištenje predmetnog poslovnog prostora, u cijelosti, dakle, u odnosu na suvlasnički dio tužiteljice, nema nikakvu pravnu osnovu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 91/07-2 od 30.IV.2007.

URAČUNAVANJE ISPUNJENJA

Način uračunavanja ispunjenja

(Čl. 313 Zakona o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 88/01)

Odredba o uračunavanju ispunjenja, primjenjuje se uvijek u slučaju konkurencije glavne i sporedne tražbine, a uračunavanje se vrši na način da se prvo otplaćuju kamate, a zatim glavnica.

„Obzirom na nespornu činjenicu da je tuženik isplatio tužitelju s osnove sklopljenih ugovora o zajmu iznos od 2.716,08 DEM, prvostupanjski sud je bio dužan primijeniti odredbu čl. 313 ZOO-a, te budući tuženik duguje tužitelju pored glavnice i kamate, izvršiti uračunavanje isplaćenog iznosa na način da se prvo otplaćuju kamate, a zatim glavnica, pri čemu je bio dužan utvrditi pripadajući iznos ugovorne kamate, a zatim glavnice, kao i utvrditi pripadajući iznos ugovorne kamate tužitelja za razdoblje od sklapanja ugovora do dospijea obveze vraćanja zajma, u skladu s odredbom čl. 399 ZOO-a. Naime, odredba čl. 313 ZOO-a određuje način uračunavanja plaćanja uvijek kada dužnik uz glavnica duguje i kamate (i eventualne troškove), pa vjerovnik ima pravo

na primjenu takvog uračunavanja uvijek i bez ispunjenja bilo kakvih uvjeta u slučaju konkurencije glavne i sporedne tražbine.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 738/06-2 od 29.I.2007.

PRAVO ZADRŽANJA (RETENCIJE)

Prigovor prava zadržanja

(Zakona o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 88/01)

Ukoliko se tuženi pozivaju na pravo zadržanja, tada su dužni točno odrediti za koji iznos dospjele tražbine žele i ostvariti to pravo.

„Trebalo je navesti i da se tuženici na nepravilan način nastoje koristiti pravom retencije (zadržanja stvari), jer bi, za slučaj pozivanja na to pravo, morali jasno i točno odrediti za koji iznos dospjele tražbine (a do njenog namirenja) žele ostvariti pravo zadržanja. U tom smislu takav prigovor ne može otkloniti osnovanost zahtjeva mljt. tuženika na povrat stvari koje je vlasnik, ali može, u slučaju prihvaćanja tog prigovora, odgoditi predaju stvari do ispunjenja određene dospjele tražbine. Međutim, prigovor prava zadržanja nije postavljen na taj način, nego se postavljanjem takvog prigovora tuženici nastoje protiviti tužbenom zahtjevu i to, ne samo za dospjele iznose svog potraživanja, nego i za nedospjele rate kredita, koje još nisu platili i za koje još ne ostvaruju nikakva prava temeljem ugovora o jamstvu, a iz kojeg odnosa je, za sada, određena novčana potraživanja ostvario samo prvotuženik (koji je jamac iz ugovora o kreditu koji je sklopljen između pok. T.E., kao korisnika kredita i R. banke A., Z., 23. prosinca 2003.g.).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1357/06-2 od 27.XII.2006.

ZASTARA

Zastara tražbine punomoćnika – odvjetnika

(Čl. 18 st. 1 Zakona o odvjetništvu - «Narodne novine», br. 9/94)

Zastara tražbine punomoćnika koju ima s osnove odvjetničkih usluga i troškova počinje teći nakon poduzete posljednje radnje u korist tuženika, time da je za ocjenu početka tijeka zastarnog roka bez ikakvog značaja datum izdavanja računa od strane tužitelja, kao i u računu određen rok plaćanja, jer je punomoćnik imao pravo zahtijevati isplatu naknade za odvjetničke usluge po izvršenju svake poduzete radnje.

„Tužbeni zahtjev tužitelja odnosi se na isplatu odvjetničkih usluga i troškova vezanih uz zastupanje tuženika u predmetu br. P.__/99, pri čemu valja napomenuti da je tužitelj protiv tuženika pokrenuo postupak ovrhe temeljem vjerodostojne isprave – računa koji je priložen uz prijedlog za ovrhu i koji nosi datum 21. prosinac 2005.g. Iz sadržaja spisa broj P.__/99 proizlazi da je posljednje ročište na kojem je glavna rasprava zaključena održano 23. siječnja 2001.g. Prema ocjeni ovog suda odvjetniku u smislu odredbe čl. 18 st. 1 Zakona o odvjetništvu i čl. 1 st. 1 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, pripada pravo na naknadu s osnove nagrade i troškova u vezi s obavljenim radom, po izvršenju svake radnje u korist stranke. Dakle, odvjetnik je ovlašten zahtijevati isplatu nagrade i troškova vezanih uz izvršene odvjetničke usluge nakon izvršenja svake pojedine radnje poduzete za stranku. Stoga je pravilan zaključak prvostupanjskog suda da zastara tražbine tužitelja počinje teći nakon poduzete posljednje radnje u korist tuženika, koja se odnosi na zastupanje na zadnjem ročištu održanom 23. siječnja 2001.g. u predmetu broj P.__/99, jer nakon navedenog ročišta tužitelj više u navedenom predmetu nije poduzimao nikakve radnje za tuženike. Iz navedenih razloga, a imajući u vidu i sadržaj odredaba Zakona o odvjetništvu i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, žalbene tvrdnje tužitelja u odnosu na početak tijeka zastarnog roka za potraživanje tužitelja s osnove izvršenih odvjetničkih usluga za tuženike u predmetu br. P.478/99, ne mogu se prihvatiti utemeljenim, jer takvo tumačenje nema nikakvog uporišta u sadržaju odredaba Zakona o odvjetništvu i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika. Za ocjenu početka tijeka zastarnog roka bez ikakvog značaja je datum izdavanja računa od strane tužitelja koji prileži u spisu uz prijedlog za ovrhu, kao i u računu određeni rok plaćanja, jer u smislu odredbe čl. 361 st. 1 ZOO-a zastarijevanje počinje teći prvog dana poslije dana kad je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze, pa je tužitelj imao

pravo zahtijevati isplatu naknade za odvjetničke usluge po izvršenju svake poduzete radnje.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 90/07-2 od 23.IV.2007.

UGOVORNE KAMATE

Ništavost stope ugovorne kamate

(Čl. 399 st. 4 Zakona o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 88/01)

Sud je dužan paziti po službenoj dužnosti na ništavost odredbe ugovora o zajmu koja se odnosi na stopu ugovorne kamate.

„Kako se radi o ugovorima o zajmu sklopljenim između fizičkih osoba, to stopa ugovorne kamate, sukladno odredbi čl. 399 st. 1 ZOO-a ne može biti veća od kamatne stope koja se u mjestu ispunjenja plaća na štedne uloge po viđenju. Kako se u smislu odredbe čl. 399 st. 4 ZOO-a u slučaju ako je ugovorena veća kamata od dopuštene, primjenjuje najveća dopuštena stopa kamate, dakle, u konkretnom slučaju, stopa ugovorne kamate u smislu odredbe čl. 399 st. 1 ZOO, to je više nego očigledno da je odredba ugovora o zajmu sklopljenih između stranaka 20. kolovoza 1996.g. u odnosu na iznos zajma od 15.000,00 DEM i 6.000,00 DEM, koja se odnosi na stopu ugovorne kamate, ništava, sukladno odredbi čl. 103 st. 1 u vezi čl. 105 st. 1 ZOO-a, jer je protivna odredbi čl. 399 ZOO-a kao prisilnom propisu, a u smislu odredbe čl. 109 st. 1 ZOO-a na ništavost sud pazi po službenoj dužnosti.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 738/06-2 od 29.I.2007.

ZATEZNE KAMATE

Početak tijeka zakonske zatezne kamate

(Čl. 314 i čl. 919 Zakona o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 88/01)

U konkurenciji odredaba Zakona o obveznim odnosima i Općih uvjeta osiguratelja, kada Opći uvjeti propisuju da osiguratelj isplaćuje osiguraniku svotu odnosno njezin odgovarajući dio ili ugovorenu dnevnu naknadu u roku od 14 dana nakon što bude obveza i visina osiguravatelja utvrđena (a ne najkasnije u roku od 14 dana od kada je osiguratelj dobio obavijest da se osigurani slučaj dogodio), sud će primijeniti odredbe Općih uvjeta i Tablice osiguravatelja.

„Kako predmetni spor predstavlja spor iz Ugovora o osiguranju to je nedvojbeno da je, sukladno odredbi čl. 919 ZOO-a tuženik dužan tužitelju platiti u konkretnom slučaju svotu određenu ugovorom u ugovorenom roku time da taj rok prema tom propisu ne može biti duži od 14 dana računajući od kada je osiguratelj dobio obavijest da se osigurani slučaj dogodio. Međutim, budući je odredbom čl. 14 st. 1 Općih uvjeta propisano da osiguratelj isplaćuje osiguraniku svotu odnosno njezin odgovarajući dio ili ugovorenu dnevnu naknadu osiguraniku odnosno korisniku u roku od 14 dana nakon što bude obveza osiguratelja i visina obveze utvrđena a prema stavku 2 ako osiguratelj ne izvrši isplatu u predviđenom roku da korisnik ima pravo na zatezne kamate u visini koja je određena propisima te st. 3 prema kojem se konačni postotak invalidnosti određuje prema Tablici invalidnosti poslije završenog liječenja u vrijeme kad je kod osiguranika u odnosu na ozljede i nastale posljedice nastupilo stanje ustaljenosti tj. kada se prema liječničkom predviđanju ne može očekivati da će se stanje pogoršati ili poboljšati te budući je i Tablicama tuženika (u konkretnom slučaju točka 154) kao i posebnim odredbama koje se odnose i na tu točku prema kojoj se invaliditet ocjenjuje 6 mjeseci nakon završenog cjelokupnog liječenja i rehabilitacije, to i ovaj sud smatra da se prvostupanjski sud bio dužan rukovoditi, a time i primijeniti upravo, citirane odredbe Općih uvjeta i Tablicu tuženika. Kako je u skladu sa citiranim propisima bilo odlučno utvrditi trenutak obveze osiguratelja i njezine visine kao i vezano na to trenutak stanja ustaljenosti nastalih posljedica štetnih događaja, sadržanog u konkretnom slučaju trajnom invaliditetu to je obzirom na konkretan slučaj postojanja medicinske dokumentacije tužitelja i to liječničkih nalaza od kojih je prema tvrdnji tuženika posljednji nalaz od 13.08.03.g., kada se s obzirom da to nije utvrđeno tijekom postupka po

liječničkom vještaku, smatra da je tada završeno liječenje i nastupilo stanje ustaljenosti, pa kada se imaju u vidu odredbe Tablica prema kojoj se to stanje sadržano u štetnoj posljedici invaliditeta ocjenjuje 6 mjeseci nakon završenog cjelokupnog liječenja i rehabilitacije (posebne odredbe koje se odnose na točke 150 -155) te odredba čl. 14 st. 1 Općih uvjeta kojim je propisano da je osiguratelj dužan osiguraniku isplatiti osiguranu svotu 14 dana nakon što bude obveza osiguratelja i visina obveze utvrđena, to je u pravu tuženik da taj rok ističe 27.02.04.g. pa da dakle kamata na dosuđeni iznos počinje teći od 28.02.04.g. pa do isplate. Ovdje valja istaknuti da se doista ne može razlogom za zauzimanje stajališta o trenutku utvrđenja obveze i njezine visine tuženiku, smatrati trenutak kada je njemu dostavljen odštetni zahtjev odnosno kada je isti sačinio dopis tužitelju o njegovom primitku 06.06.03.g., jer stanje predmeta kako to pravilno ističe tuženik u žalbi, a koje se odnosi na činjenicu da se tužitelj nakon podnošenja odštetnog zahtjeva tuženiku u izvansudskom postupku, liječio te da u spisu postoji ne jedan, kako to u presudi navodi prvostupanjski sud nego više specijalističkih nalaza a od kojih nalaza je posljednji bio 20.08.03.g., pa se dakle zbog toga nikako ne može smatrati da je već 06.06.03.g. za tuženika bila mogućnost utvrđivanja obveze naknade i njezine visine.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 525/06-2 od 27.III.2007.

STOPA ZATEZNIH KAMATA

Ugovorena valutna klauzula

(Čl. 395 st. 1 Zakona o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 88/01)

Ukoliko je ugovorena valutna klauzula, tužiteljica nema pravo na zakonsku zateznu kamatu u smislu odredbe čl. 277 Zakona o obveznim odnosima odnosno sukladno Zakonu o zateznoj kamati i Uredbi o visini stope zatezne kamate, već na zatezne kamate po stopi koju banka u mjestu ispunjenja plaća na devizne štedne uloge po viđenju u valuti koja je bila valuta ugovora.

„U žalbi tužiteljica ističe da se u konkretnom slučaju ne radi o deviznom potraživanju, već o novčanom potraživanju izraženom uz tzv.

deviznu klauzulu, kada je dospijećem potraživanja tužiteljčina obveza izražena u kunama, pa da je u takvom slučaju bilo potrebno dosuditi zakonsku zateznu kamatu sukladno čl. 277 ZOO-a, odnosno sukladno Zakonu o zateznoj kamati i Uredbi o visini stope zatezne kamate, ističući da uostalom niti jedan propis ne određuje zateznu kamatu u onoj visini i obliku kako je prvostupanjski sud dosudio, a da iz obrazloženja presude nije razvidno temeljem kojeg materijalnog propisa je taj sud dosudio kamatu na devize po viđenju. U predmetnom slučaju ugovorena tražbina tužiteljice ugovorena je Aneksom ugovora na način da je valuta obveza izražena u stranoj valuti (tada u DEM), a njezino ispunjenje u protuvrijednosti domaće valute (kunama), odnosno drugim riječima ugovorena je valutna klauzula u smislu odredbe čl. 395 st.1 ZOO-a. Stoga je točna tvrdnja žalbe da potraživanje tužiteljice ne predstavlja devizno potraživanje u smislu da je strana valuta obveze istovjetna i valuti ispunjenja, jer je u konkretnom slučaju, što ispravno smatra i žalba, ugovorena valutna klauzula, dakle, valuta obveze izražena je u stranoj valuti, DEM odnosno EUR, a koja se ima ispuniti u protuvrijednosti domaće valute (kunama). To međutim nema utjecaja na pravilnost odluke prvostupanjskog suda kojom je određena isplata kamate na stvarnu valutu po stopi koja se plaća na devizne štedne uloge po viđenju, to iako za takav slučaj nema izričitog propisa o tome kolika je kamatna stopa za zakašnjenje u ispunjenju novčane obveze koja glasi na stranu valutu, ali međutim u sudskoj praksi primjenjuje se stav da je dužnik obvezan u takvom slučaju platiti zatezne kamate po stopi koju banka u mjestu ispunjenja plaća na devizne štedne uloge po viđenju u valuti koja je bila valuta Ugovora. Stoga je prvostupanjski sud odlučujući o zateznoj kamati na taj način pravilno primijenio materijalno pravo, jer zbog toga tužiteljica nema pravo na isplatu zakonske zatezne kamate na kunsko potraživanje, a to u skladu sa čl. 277 ZOO-a, odnosno sa Zakonom o zateznoj kamati i Uredbi o visini stope zatezne kamate te je u odnosu na ovu odluku suda žalba tužiteljice neosnovana.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 744/06-2 od 21.IX.2006.

UGOVOR O GRAĐENJU – ODGOVORNOST ZA NEDOSTATKE

Isplata troškova sanacije po drugom izvođaču

(Čl. 618 i čl. 641 Zakona o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 88/01)

Prvobitni izvođač dužan je naručitelju radova isplatiti troškove sanacije po drugom izvođaču, ukoliko su utvrđene manjkavosti u stanju krovišta nakon obavljenih radova po prvobitnom izvođaču, a drugi izvođač izvrši te iste radove na zadovoljavajući način.

„Tuženik se očito ne može opravdavati za manjkavosti u izvršenju radova, kada je, drugi izvođač, nakon njega te iste radove izvršio na zadovoljavajući način (tuženik ne navodi da bi izvršenju tih radova prethodili radovi na kvalitetnijem stabiliziranju krovišta). Konačno, tužitelj tuženika prema vrsti i cijeni radova ne tereti za naplatu bilo kakvih drugih radova. Pri tome treba navesti da je tuženik ugovorom prihvatio obvezu o većem opsegu i većem stupnju finalizacije radova (obvezao se izvršiti određene radove unutarnjeg uređenja za istu cijenu), pa se uz takav, kooperativan odnos tužitelja prema tuženiku, tužitelju ne može zamjerati da bi on bio suodgovoran za posljedice nesolidarnosti izvršenih radova, odnosno da su nastali problemi s krovom rezultat tužiteljevog neprihvatanja nužnosti određene, prethodne sanacije krovišta, niti je samo stanje objekta (kojeg je tuženik u tom smislu, izvršenjem spornih radova trebao sanirati) uzrokom utvrđene manjkavosti koju je drugi izvođač sanirao. Naime, pravilno se prvostupanjski sud poziva na činjenicu da je tuženik profesionalac u građevinskoj djelatnosti i da je u obveznom odnosu u smislu čl. 18 st. 2 ZOO-a dužan u izvršavanju svoje obveze iz profesionalne djelatnosti postupati s povećanom pažnjom prema pravilima struke i običajima (pažnja dobrog stručnjaka). Jasno je, da stanje krovišta nakon tuženikovih radova na sanaciji krovišta pri kojem s krovišta padaju kupe-kolonice i krovne mjestimično zamače, a da nisu izvršeni (zbog tuženikovog inzistiranja na novom materijalu za onaj dio sanacije za koji je bio predviđen stari materijal) svi Ugovorom određeni radovi, a u okviru ugovorenog novčanog iznosa ne predstavlja postupanje sukladno tom načelu, i pravilno je tužitelj zatražio, a prvostupanjski sud tužitelju dosudio, (kao naknadu štete) isplatu troškova sanacije po drugom izvođaču, time da visini tog troška, tuženik nije prigovorio (čl. 618 u vezi čl. 641 ZOO-a).“

**Županijski sud u Varaždinu, Gž. 751/06-2 od 10.X.2006.
OTKAZ UGOVORA O NAJMU**

Razlozi za otkaz ugovora o najmu stana

(Čl. 19 st. 1 Zakona o najmu stanova - «Narodne novine», br. 91/96 i 48/98)

Ostvaren je razlog za otkaz ugovora o najmu stana, ukoliko je najmoprimac dopustio trećoj osobi da koristi stan bez dopuštenja najmodavca duže od 30 dana.

«Dakle, na temelju sadržaja spisa može se zaključiti da je tuženik kao nositelj stanarskog prava na stanu u S., S. 7, danom stupanja na snagu Zakona o najmu stanova stekao prava i obveze najmoprimca, sukladno odredbi čl. 30 st. 2 Zakona o najmu stanova. Tijekom postupka nije bila sporna činjenica da je tužitelj vlasnik predmetnog stana. Dakle, tužitelj kao vlasnik stana, odnosno najmodavac ovlašten je otkazati ugovor o najmu stana ukoliko je ostvaren jedan od razloga za otkaz ugovora o najmu iz čl. 19 st. 1 toč. 1-5 Zakona o najmu stanova. Kako B.P. na dan stupanja na snagu Zakona o najmu stanova nije imala pravni položaj člana obiteljskog domaćinstva tuženika stečenog prema odredbama Zakona o stambenim odnosima, a uz činjenicu da je koristila predmetni stan bez dopuštenja tužitelja kao najmodavca sve do polovice 2000.g., dakle, duže od 30 dana, to je nedvojbeno da je ostvaren razlog za otkaz ugovora o najmu iz čl. 19 st. 1 toč. 4 Zakona o najmu stanova, slijedom čega je tužitelj bio ovlašten otkazati ugovor o najmu stana tuženiku.»

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 526/06-2 od 16.X.2006.

ŠTETE POKRIVENE OSIGURANJEM

Šteta na vozilu u vlasništvu pravne osobe

(Čl. 939 st. 1 Zakona o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 88/01)

Na osiguravajuće društvo isplatom naknade temeljem police osiguranja automobilskog kaska trgovačkom društvu, prelaze sva prava njezinog osiguranika prema tuženiku, kao osobi odgovornoj

za nastanak štete na vozilu osiguranika, budući u vrijeme kada je tuženik prouzročio štetu na vozilu u vlasništvu društva, nije bio u radnom odnosu kod navedenog društva, a policom osiguranja automobilskog kaska ugovoreni rizik odnosi se isključivo na radnike osigurane pravne osobe.

„Valja ponoviti da između stranaka nije sporno da je tuženik dana 18. srpnja 2003.g., upravljajući osobnim automobilom u vlasništvu društva s ograničenom odgovornošću „B. S.“ d.o.o., skrivio prometnu nesreću, na način da je vozilom navedenog društva sletio izvan kolnika, uz posljedicu da je navedeno vozilo u potpunosti uništeno, a zbog koje prometne nesreće je tuženik u prekršajnom postupku oglašen krivim zbog počinjenog prekršaja kojim je povrijedio odredbu čl. 26 st. 1 Zakona o sigurnosti prometa na cestama. Također, nije sporno da je tužitelj društvu „B.S.“ d.o.o. I. na ime totalne štete za uništeno vozilo kojim je upravljao tuženik, isplatio iznos od 101.850,59 kn, a temeljem police osiguranja automobilskog kaska od 19. studenog 2002.g. Utvrdivši da policom osiguranja automobilskog kaska sklopljenog između ugovaratelja „B.S.“ d.o.o. i tužitelja, a protivno tvrdnji tuženika, nije bio obuhvaćen i rizik od regresnog zahtjeva osiguratelja prema osobi odgovornoj za naknadu štete, da bi tuženik bio u obvezi s osnove regresa isplatiti tužitelju utuženi iznos čak i u slučaju da je policom osiguranja od automobilskog kaska i bilo ugovoreno osiguranje od regresnog zahtjeva osiguratelja prema odgovornoj osobi, obzirom da se navedeni rizik odnosi isključivo na uposlenike osigurane pravne osobe, a da je tuženik u vrijeme upravljanja osobnim vozilom društva „B.S.“ d.o.o. bio radnik „XXX P“, zbog čega smatra da tužitelju pripada pravo od tuženika, kao štetnika, zahtijevati isplatu iznosa isplaćenog na ime naknade štete za uništeno vozilo osiguranika „B.S.“ d.o.o. I., a temeljem police osiguranja automobilskog kaska. Naime, bez obzira na eventualnu namjeru vlasnika društva „B.S.“ d.o.o. u odnosu na ugovorene rizike osiguranja automobilskog kaska, kao i iz sadržaja police osiguranja automobilskog kaska od 19. studenog 2002.g., čiju valjanost osiguranik „B.S.“ ne osporava, evidentno je da policom osiguranja automobilskog kaska nije obuhvaćeno i osiguranje vozača od regresa osiguratelja, niti je plaćena premija u vezi osiguranja navedenog rizika, zbog čega je potpuno nebitno da li je ili nije tuženik u vrijeme nastanka prometne nesreće bio radnik društva „B.S.“ d.o.o. Kraj činjenice da se radni odnos zasniva ugovorom o radu sklopljenim u pismenoj formi, kraj činjenice da niti tuženik a niti društvo „B.S.“ nisu predložili nikakve dokaze o sklapanju ugovora o radu između tuženika i društva „B.S.“, a niti dokaze o prestanku ugovora o radu tuženika kod poslodavca „XXX P“ te imajući u vidu navode samog tuženika, da mu u navedenom društvu nikad nije

prestao ugovor o radu i da je u tom društvu tuženik radio i u vrijeme zaključenja glavne rasprave, netočne su i neprihvatljive tvrdnje tuženika o zasnivanju radnog odnosa tuženika sa društvom „B.S.“ upravo u vrijeme nastanka prometne nesreće, zbog čega se u odnosu na tuženika ne može primijeniti odredba čl. 939 st. 4 ZOO-a, kako to pogrešno smatra tuženik u žalbi, već odredba čl. 939 st. 1 ZOO-a, što znači da su na tužitelja (osiguravajuće društvo) isplatom naknade temeljem police osiguranja automobilskog kaska društvu „B.S.“ prešla sva prava njezinog osiguranika prema tuženiku, kao osobi odgovornoj za nastanak štete na vozilu osiguranika tužitelja.“

**Županijski sud u Varaždinu, Gž. 674/05-2 od 02.V.2005.
(potvrđeno VSRH Rev 689/05-2 od 31.05.2006)**

KONCESIJE

Eksploatiranje šljunka

(Čl. 30 Zakona o rudarstvu - Narodne novine br. 27/91, 26/93, 92/94, 35/95 i 114/01)

Na temelju lokacijske dozvole za izgradnju ribnjaka na zemljištu u vlasništvu tuženika, tuženik nema pravo vaditi iz ležišta šljunak zbog prodaje, jer šljunak predstavlja mineralnu sirovinu u vlasništvu Republike Hrvatske, a može se eksploatirati samo na temelju pribavljene koncesijske dozvole.

„Dakle, prvostupanjski sud je zaključio da je tužiteljici nastala šteta u smislu čl. 155 ZOO-a, na način da je bespravnom eksploatacijom šljunka umanjena njena imovina, dok bespravnost eksploatacije proizlazi iz činjenice da je tuženik vadio šljunak iz ležišta, bez propisanog odobrenja, za što je tuženik odgovoran kao osoba koja je, u okviru svoje obrtničke djelatnosti, vršila taj iskop. Pri tome je prvostupanjski sud ocijenio da je tuženik prodavao predmetni šljunak trgovačkom društvu HG, pa je upravo on odgovoran za nastalu štetu. Pri tome, po ocjeni prvostupanjskog suda, nije odlučna ni cijena koncesije (3,00 kn po 1m³), koja bi bila primijenjena kod legalne eksploatacije šljunka, a niti visina tuženikovih troškova, nego visina stvarne štete, koja je bila nesporna. Naime, lokacijska dozvola za izgradnju ribnjaka na njegovom zemljištu,

tuženiku ne daje ovlast, što je opravdano naglašeno u prvostupanjskoj presudi, kao protivno postupanju sadržaju čl. 7 st. 1 Zakona o rudarstvu, vaditi iz ležišta šljunak, koji predstavlja mineralnu sirovinu u vlasništvu RH, koja se može eksploatirati samo na temelju pribavljene koncesijske dozvole, sukladno odredbi čl. 30 (i čl. 31 st. 1, st. 5 u vezi čl. 3 toč. 7) Zakona o rudarstvu. U tom smislu, lokacijska dozvola za izgradnju ribnjaka tuženiku ne daje pravo za vađenje šljunka, a posebno mu ne daje pravo za njegovu prodaju, obzirom na naprijed rečeni vlasnički status predmetnog šljunka i propisani način njegove eksploatacije. Nebitno je tko je kupac i daljnji korisnik predmetnog šljunka, jer tuženik odgovara za naknadu štete tužiteljici protupravnom eksploatacijom tog šljunka. Tuženik je očito predmetni šljunak koristio po komercijalnoj osnovi, time što je prodao utvrđenu količinu tog šljunka, pri čemu je nebitno tko je osnivač (vlasnik) trgovačkog društva kojem je taj šljunak prodan (ukoliko je to i RH, i tada kupac šljunka, ukoliko je to „HG“, nastupa kao subjekt trgovačkog prava, a ne u okviru vršenja javnopravne ovlasti). Potpuno je nebitno i koja je krajnja uporabna svrha predmetnog šljunka, odnosno tko je taj šljunak, kao građevni materijal, u konačnici iskoristio. Dakle, vađenjem šljunka, po tuženiku, bez dozvole, na njegovoj nekretnini, tuženik je protupravno eksploatirao mineralnu sirovinu u vlasništvu RH i dužan joj je nadoknaditi stvarnu štetu, pri čemu jedinična cijena 1 m³ nije sporna niti u žalbenom postupku, kao niti ukupna količina iskorištenog šljunka s konkretne lokacije, a koja je eksploatirana u utuženom periodu, utvrđena po prvostupanjskom sudu, time da se kod protupravnog korištenja šljunka tuženiku ne mogu priznati troškovi eksploatacije.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1341/06-2 od 27.XII.2006.

KONCESIJE

Opomene za nepravilno parkiranje

(Čl. 21 Pravilnika o načinu i naplati parkiranja na javnim parkiralištima na području Grada Varaždin – Službeni vjesnik Grada Varaždina br. 7/1996)

Koncesionar opomenom obavještava korisnika parkirališta kojem je na vozilo pričvršćena kazna, a nije postupio po nalogu, kao i korisnika kojem je zbog bježanja bilo nemoguće uručiti kaznu

o počinjenoj povredi Pravilnika o parkiranju, a na trošak vlasnika vozila, s time da u Pravilniku nije propisano da će za svaku pojedinačnu povredu, koncesionar vlasniku vozila uputiti dvije opomene.

„Naime, prema odredbi čl. 21 st. 2 Pravilnika o načinu i naplati parkiranja na javnim parkiralištima na području Grada V., korisnicima parkirališta kojima je na vozilo pričvršćena kazna, a nisu postupili po nalogu i korisnicima kojima je zbog bježanja bilo nemoguće uručiti kaznu, koncesionar će putem pošte, opomenom, a na trošak vlasnika vozila obavijestiti vlasnika vozila o učinjenoj povredi Pravilnika o parkiranju. Prema st. 3 iste odredbe troškovi opomene iznose 28,00 kn. Dakle, citirana odredba Pravilnika o načinu i naplati parkiranja na javnim parkiralištima na području Grada V., propisuje da koncesionar opomenom obavještava korisnika parkirališta kojem je na vozilo pričvršćena kazna, a nije postupio po nalogu, kao i korisnika kojem je zbog bježanja bilo nemoguće uručiti kaznu, o počinjenoj povredi Pravilnika o parkiranju, na trošak vlasnika vozila. Ako korisnik parkiranja ne postupi u roku po nalogu i primljenoj opomeni, koncesionar će, sukladno odredbi čl. 22 istog Pravilnika, uputiti protiv njega prijedlog Komunalnom gospodarstvu za pokretanje prekršajnog postupka, sukladno čl. 41 Odluke o uređenju prometa na području Grada V. Iz sadržaja priloženih izvadaka iz poslovnih knjiga tužitelja može se zaključiti da tužitelj tereti tuženika za trošak opomena koje mu je uputio, međutim, izvadak iz poslovnih knjiga tužitelja nedvojbeno ne predstavlja vjerodostojni dokaz u odnosu na postojanje i visinu navedene tražbine tužitelja, jer se radi o vjerodostojnoj ispravi, a vjerodostojna isprava nije javna isprava i nema dokaznu snagu javne isprave u smislu odredbe čl. 230 ZPP-a, zbog čega će tužitelj biti dužan predložiti dokaze u odnosu na postojanje i visinu tražbine s osnove troškova opomena upućenih tuženiku, pri čemu će biti dužan izjasniti se iz kojeg razloga su tuženiku za svaku pojedinačnu povredu Pravilnika o parkiranju upućene dvije opomene, kako bi se to moglo zaključiti iz sadržaja priloženih izvoda iz poslovnih knjiga tužitelja, obzirom na sadržaj gore navedene odredbe čl. 22 Pravilnika o načinu i naplati parkiranja na javnim parkiralištima na području Grada V., iz koje proizlazi da će koncesionar, ako korisnik parkiranja ne postupi u roku po nalogu i primljenoj opomeni, uputiti protiv njega prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka Komunalnom redarstvu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž.87/07-2 od 22.III.2007.

KOMUNALNE DJELATNOSTI

Usluga sakupljanja i odvoza komunalnog otpada

(Čl. 45 st. 1 Odluke o komunalnom redu na području Općine Ivanec (prednika sadašnjeg Grada Ivanca) – Službeni vjesnik Varaždinske županije br. 4/96,;

- Odluka o izmjenama Odluke o komunalnom redu – Službeni vjesnik Varaždinske županije br. 2/99)

Ukoliko se radi o obvezi tuženika temeljenoj na propisima kojim je obvezan plaćati tužitelju usluge sakupljanja i odvoza komunalnog otpada, tada nije od odlučnog značaja koliko količinu otpada tuženik ima.

„Slijedom navedenog, razvidno je da neosnovano tuženik osporava opstojnost obveze za naplatu kojom ga tereti tužitelj, jer se on, temeljem zakonskog kriterija i kriterija na zakonu utemeljene odluke tijela jedinice lokalne samouprave, smatra proizvođačem otpada, a zbrinjavanje tog otpada u nadležnosti je tužitelja, koji je zbrinjavanje otpada na području na kojem prebiva tuženik organizirao i za to osnovano traži naplatu usluge u skladu s kriterijima iz Odluke. Valja napomenuti da se u konkretnom slučaju ne radi o ugovornom odnosu u kojem činidba i protučinidba moraju biti jednake, već se radi o obvezi tuženika, utemeljenoj na propisima, konkretno citiranoj Odluci, a plaća tužitelju uslugu sakupljanja i odvoza komunalnog otpada, stoga nije ni odlučno, a na što upućuje tuženik svojom žalbom, da li tuženik ima velike ili male količine otpada. Naime, kako je iz citiranih odredaba navedene Odluke razvidno da je tuženik dužan pridržavati se uvjeta određenih Odlukom, te je bez obzira na količinu otpada koji nastane u njegovom kućanstvu, u obvezi platiti odvoz smeća dva puta mjesečno, a što nedvojbeno tuženik nije učinio, smatrajući da, budući da ne stavlja kante za otpad, nije dužan plaćati naknadu za komunalne usluge, ovaj sud smatra da je pravilno prvostupanjski sud primijenio odredbe materijalnog prava, obvezavši tuženika na isplatu potraživanih iznosa.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 461/07-2 od 04. lipnja 2007.

KOMUNALNE DJELATNOSTI

Naknade za komunalne usluge

(Čl. 22 st. 6 Zakona o komunalnom gospodarstvu – „Narodne novine“, br. 26/03;

- čl. 12 st. 1 i 2 Zakona o otpadu – „Narodne novine“, br. 15/03)

Tužena koja vršitelju komunalne usluge nije prijavila okolnosti od kojih ovisi utemeljenost njene obveze (plaćanje naknade za komunalnu uslugu za poslovni prostor), obvezna je podmiriti naknadu za komunalnu uslugu i za razdoblje u kojem ista nije obavljala obrtničku djelatnost, za poslovni prostor koji je ranije koristila radi obavljanja obrtničke djelatnosti.

„Prvostupanjski sud je tijekom dokaznog postupka utvrdio da je tuženica u tužbom obuhvaćenom periodu, privremeno prestala s vršenjem svoje obrtničke djelatnosti, a naknadno, zbog nezapočivanja rada obrta u roku od 30 dana od isteka privremene obustave, utvrđen je i prestanak njenog obrta, jer tuženica nije prijavila prestanak privremene obustave, u kojem smislu su donijeta rješenja Ureda za gospodarstvo, prostorno uređenje, graditeljstvo i imovinsko-pravne poslove RH, Ureda državne uprave u V. županiji, Ispostava I., u koja je rješenja prvostupanjski sud izvršio uvid. Međutim, te činjenice prvostupanjski sud nije utvrdio relevantnom osnovom za tuženičino otklanjanje naplate utuženih usluga, jer je, po ocjeni prvostupanjskog suda, tužitelj osigurao vršenje predmetne usluge sukladno odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (NN 26/03), a u skladu s čl. 20 tog Zakona i u skladu s Odlukom o izmjenama Odluke o komunalnom redu na području grada Ivanca, tužitelj je i izvršio i obračun naplate svoje usluge koju je, po ocjeni prvostupanjskog suda, tuženica bila dužna platiti, jer nije postupila u skladu s odredbom čl. 26 st. 6 Zakona o komunalnom gospodarstvu, odnosno nije tužitelju, na način i u roku određenom čl. 22 st. 6 Zakona o komunalnom gospodarstvu, prijavila okolnosti od kojih ovisi utemeljenost obveze i od kojih ovisi odgovornost (promjena) osobe nadležne za namirenje usluge, radi čega je tuženicu obvezao na utuženu isplatu. U smislu odredbi čl. 12 st. 1 i 2 Zakona o otpadu (NN 151/03), što ne isključuju niti odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu, odnosno, na tim propisima utemeljeni akti nadležne jedinice lokalne uprave, odnosno odluke koje donosi vršitelj komunalne usluge, naplata usluge odvoza komunalnog otpada iz kućanstva i/ili iz proizvodne djelatnosti (koji je po svom sastavu sličan otpadu iz kućanstva), može biti određen prema kriteriju količine i dinamike vršenja odvoza, udaljenosti odlagališta, ali i prema drugim kriterijima (površini stambenog ili poslovnog prostora za koji se vrši usluga komunalnog zbrinjavanja otpada (tako je regulirano

Odlukom o obvezatnom korištenju komunalne usluge održavanja čistoće u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada gradskog vijeća grada I. od 23. rujna 2004.; Službeni vjesnik Varaždinske županije br. 25/04)). Nadalje, tuženica niti tijekom prvostupanjskog postupka, a niti u žalbi, ne navodi zbog čega ona ne bi (kao korisnica odnosno posjednica poslovnog prostora u kojem je obavljala obrt) trebala namirivati uslugu komunalnog zbrinjavanja otpada, obzirom da i Zakon o otpadu, te Zakon o komunalnom gospodarstvu, i na tim zakonima utemeljeni akti jedinice lokalne uprave, uključuju, kao jedan od mjerodavnih kriterija, mogućnost naplate po jedinici površine (a ne samo, odnosno ne isključivo), na količini zbrinutog otpada.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 411/07-2 od 21.VI.2007.

III. OBITELJSKO PRAVO

OSPORAVANJE MAJČINSTVA I OČINSTVA

Osporavanje bračnog očinstva

(Čl. 72 st. 3 Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03)

Muškarac koji sebe smatra ocem djeteta rođenog za vrijeme trajanja braka, nije aktivno legitimiran za podnošenje tužbe za osporavanje bračnog očinstva u odnosu na muškarca koji je u vrijeme rođenja djeteta bio suprug majke djeteta, a očinstvo je u maticu rođenih upisano kao bračno.

„Naime, tužitelj kao muškarac koji sebe smatra ocem djeteta, a kao što to pravilno smatra i prvostupanjski sud, spada u ovlaštenike s pravom osporavanja, a to utemeljeno na odredbi čl. 83 st. 1 OBZ-a, isključivo izvanbračnog očinstva, jer je tom odredbom istog Zakona propisano da muškarac koji sebe smatra ocem djeteta može tužbom osporavati očinstvo osobi koja je to dijete priznala za svoje, ako istovremeno traži da se utvrdi njegovo očinstvo. Predmetni slučaj, međutim, kao što je to pravilno zaključio i prvostupanjski sud, ne predstavlja takav slučaj, jer je mlljt. dijete L.Š., u ovom postupku označen kao II tuženik, rođen u vrijeme trajanja braka između I tuženika i III tužene (taj brak razveden je presudom prvostupanjskog suda br. P.__/04-26 od 01.03.2005.g., a koja je postala pravomoćna 30.03.2005.g., dok je mlljt. II tuženik rođen 15.03.2003.g.), a u kojem slučaju se sukladno odredbi čl. 54 OBZ-a ocem djeteta smatra majčin muž, ako je dijete rođeno za vrijeme trajanja braka ili tijekom 300 dana od prestanka braka, a nedvojbeno je da u konkretnom slučaju očinstvo I tuženika u odnosu na mlljt. II tuženika određeno kao bračno očinstvo. Prema tome, da bi se očinstvo moglo utvrditi na neki drugi način (bilo priznanjem ili sudskom odlukom), a kao što je to pravilno zaključio i prvostupanjski sud, jer je očinstvo oboriva presumpcija ukoliko pravno stanje ne odgovara činjeničnom, valja najprije osporiti bračno očinstvo a isto se može osporiti samo u sudskom postupku osporavanja očinstva kako bi na temelju sudske presude došlo do brisanja podataka o očinstvu djeteta u matici rođenih. Aktivno legitimirane osobe za podnošenje tužbe radi osporavanja bračnog očinstva su: muž majke (čl. 79 OBZ-a), majka djeteta (čl. 81 OBZ-a) i dijete (čl. 75 OBZ-a), a na tužbu nije ovlašten muškarac koji sebe smatra ocem djeteta, kojem pripada bračni status i time podrijetlo od majčinog muža, a što u konkretnom slučaju znači da tužitelju ne pripada aktivna legitimacija za

podnošenje tužbe za osporavanje bračnog očinstva I tuženika u odnosu na II tuženika. Pravilno je prvostupanjski sud odgovorio tužitelju, a to obzirom na njegovo pozivanje u podnesku od ____05. 2007.g. i na odredbu čl. 72 st. 3 OBZ-a kojom je dano pravo na utvrđivanje očinstva muškarcu koji je priznao očinstvo, ali za upis priznanja u maticu rođenih nije dobio potreban pristanak odnosno suglasnost iz čl. 61 i 62 OBZ-a. Naime, mogućnost podnošenja takve tužbe prema odredbi čl. 72 st. 3 OBZ-a postoji u slučaju kada se utvrđuje izvanbračno očinstvo djeteta, a to na temelju priznanja muškarca koji za priznanje očinstva nije dobio pristanak, odnosno suglasnost, a koji slučaj također ne predstavlja konkretan slučaj, jer se prema već više puta naglašenom u konkretnom slučaju ne osporava izvanbračno nego bračno očinstvo u odnosu na mljt. II tuženika. Prema tome, tužitelj nema mogućnost niti utemeljeno na toj zakonskoj odredbi, a upravo iz razloga što je očinstvo I tuženika, sukladno odredbi čl. 54 OBZ-a, u maticu rođenih upisano kao bračno. Isto tako, pravilno je prvostupanjski sud, u rješenju kojim je tužitelj pozvan na ispravak tužbe istoga upozorio, dakle, da ne može podnijeti tužbu radi osporavanja očinstva utemeljeno na odredbi čl. 83 st. 1 i 2 OBZ-a iznošenjem mogućnosti tko to može u konkretnom slučaju tada učiniti, a to je prije svega mljt. dijete – II tuženik (prema odredbi čl. 75 OBZ-a u čije ime tužbu tada podnosi poseban skrbnik postavljen za tu parnicu), jer je III tuženoj – majci za to protekao rok, a za I tuženika, kao što je to ispravno primijetio i prvostupanjski sud, teško da takva mogućnost postoji. To sve, budući je u smislu odredbe čl. 192 ZPP-a tada bila moguća subjektivna promjena tužbe, odnosno promjena na strani tužitelja ili tuženika, a bez posebnog pristanka tuženika.

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 643/07-2 od 11.VII.2007.

**POSTUPAK RADI RJEŠAVANJA PITANJA S KOJIM ĆE
RODITELJEM DIJETE ŽIVJETI I O RODITELJSKOJ SKRBI**

Zabrana održavanja susreta maloljetne djece sa jednim od roditelja

(Čl. 100 Obiteljskog zakona– «Narodne novine», broj 116/03, 17/04)

Odlučujući o prijedlogu kojim se traži zabrana održavanja i susreta mlljt. djece sa jednim od roditelja, ukoliko roditelji ne žive u obiteljskoj zajednici, sud je dužan prije svega donijeti odluku s kojim će roditeljem mlljt. djeca živjeti.

„Predmetom odlučivanja prvostupanjskog suda je naime, donošenje odluke o susretima i druženjima sa mlljt. djecom konkretno odluke o zabrani žalitelju kao jednom od roditelja susreta i druženja sa mlljt. djecom stranaka, zasnovanu na odredbi čl. 100 st. 2 OBZ-a na koju se prvostupanjski sud u svojoj odluci i pozvao. Ova odluka predstavlja zapravo odluku koju sud donosi u izvanparničnom postupku, a to je odluka o susretima i druženjima mlljt. djece sa jednim od roditelja, a u slučaju kada roditelji ne žive u obiteljskoj zajednici, što je propisano odredbom čl. 100 st. 1 OBZ-a. Međutim, odredbom čl. 100 st. 1 OBZ-a propisano je i to da za slučaj da roditelji ne žive u obiteljskoj zajednici da sud odlučuje o tome s kojim će roditeljem dijete živjeti te isto tako određuje način i vrijeme susreta i druženja djeteta s drugim roditeljem. To znači da je prvostupanjski sud, odlučujući u ovom postupku o susretima i druženjima mlljt. djece sa žaliteljem (čl. 100 st. 1 OBZ-a) odnosno povodom takvog prijedloga predlagateljice o zabrani održavanja susreta i druženja (čl. 100 st. 2 OBZ-a) prije svega, a s obzirom na konkretnu okolnost da predmetni slučaj predstavlja slučaj kada roditelji ne žive u obiteljskoj zajednici, a to utemeljeno na citiranoj odredbi čl. 100 st. 1 OBZ-a, trebao odlučiti s kojim će roditeljem mlljt. djeca stranaka živjeti, jer je po stajalištu ovoga suda ova odluka u tom izvanparničnom postupku, pretpostavka za odluku suda o susretima i druženjima mlljt. djece sa drugim roditeljem, odnosno odluci kojima se ti susreti zabranjuju, kakav je konkretni prijedlog predlagateljice.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 62/07-2 od 26.I.2007.

**POSTUPAK RADI RJEŠAVANJA PITANJA S KOJIM ĆE
RODITELJEM DIJETE ŽIVJETI I O RODITELJSKOJ SKRBI**

Odluka suda o mjestu djetetovog prebivališta

(Čl. 9 st. 1 Konvencije o pravima djeteta)

Kada roditelji nemaju zajedničko mjesto prebivališta, sud je dužan donijeti odluku o mjestu djetetovog prebivališta, odnosno odlučiti sa kojim će od roditelja mljt. dijete živjeti.

Ovlaštenje prvostupanjskog suda da prema odredbi čl. 100 st. 1 OBZ-a pored odluke o susretima i druženjima, odnosno odluke o njihovim ograničenjima ili zabrani (čl. 100 st. 2) prije svega treba donijeti odluku o tome s kojim će roditeljem mljt. djeca živjeti, proizlazi iz Konvencije o pravima djeteta (Republika Hrvatska je strankom te Konvencije od 08.10.1991.g.) prema čijem čl. 9 st. 1 u slučajevima kada roditelji žive odvojeno, tada su nadležne vlasti pod sudbenim nadzorom dužne donijeti i odluku o mjestu djetetovog prebivališta. U predmetnom izvanparničnom postupku, stranke ovog postupka, predlagateljica i žalitelj, a što nije sporno predstavljaju roditelje koji ne žive u obiteljskoj zajednici (prema sadržaju spisa ta je zajednica prestala 2001.g.) dakle nemaju zajedničko mjesto prebivališta, pa je u skladu sa citiranom odredbom čl. 100 st. 1 OBZ-a, a to u vezi sa čl. 9 st. 1 Konvencije o pravima djeteta, ovlaštenje i dužnost suda da prije svega donese odluku sa kojim će od roditelja mljt. djeca živjeti.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 62/07-2 od 26.I.2007.

**PROMJENA IZNOSA ILI NAČINA UZDRŽAVANJA TE
PRESTANAK UZDRŽAVANJA**

Redovito školovanje

(Čl. 210 st. 1 Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03)

Dinamika izvršavanja fakultetskih obveza u kojem je tužena dvije godine studija tri puta ponavljala, ne može se smatrati redovitim školovanjem, unatoč formalnom statusu tužene kao redovitog studenta.

„Nadalje, iz priloženih dokaza potvrda fakulteta, indeksa kolegija tužene kao i iskaza stranaka, te isto tako upravo i iskaza tužene, proizlazi, a suprotno njezinim navodima žalbe, da dinamika obavljanja njezinih fakultetskih obveza, ne upućuje na to da se njezino školovanje na fakultetu tijekom toga razdoblja treba smatrati redovitim školovanjem. Naime, iz provedenih dokaza, a kao što je to pravilno utvrdio i prvostupanjski sud, proizlazi da je tužena tijekom predmetnog razdoblja u dva navrata nakon upisa na fakultet 2001.g. u akademskim godinama 2002/2003 g. i 2003/2004 g. ponavljala prvu godinu studija, te da je potom u akademskoj godini 2004/2005 g. upisala drugu godinu koju je također ponavljala u akademskoj godini 2005/2006 g., to i po ocijeni ovoga suda nedvojbenim proizlazi zaključak da se takva dinamika izvršavanja fakultetskih obveza u predmetnom razdoblju, a u kojem je, dakle, tužena dvije godine studija tri puta ponavljala, nikako ne može ocijeniti redovitim izvršavanjem obveza na fakultetu, pa time i redovitim školovanjem. Naprotiv, upravo suprotno i po ocijeni ovoga suda takav pristup, trajanje te dugoročno samo djelomično ispunjavanje fakultetskih obveza i unatoč toga formalnom statusu tužene kao redovitog studenta, a kao što je to pravilno zaključio i prvostupanjski sud, ne predstavlja redovito školovanje, a koje je osnovni uvjet da bi u smislu odredbe čl. 210 st. 1 OBZ-a roditelj imao obvezu i nakon punoljetnosti uzdržavati dijete, konkretno u ovom slučaju tužitelj kao otac tuženu kao punoljetnu kćer.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 42/07-2 od 30.I.2007.

**IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA – BRAČNA
STEČEVINA**

Zasnivanje založnog prava

(Čl. 248 Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03)

Činjenica da je tužiteljica bila suvlasnica u ¼ dijela predmetnih nekretnina temeljem bračne stečevine u vrijeme zasnivanja založnog prava na tim nekretninama, utječe na pravo stjecatelja založnog prava, bez obzira što ista nije bila upisana u zemljišne knjige, jer u konkretnom slučaju pred načelom povjerenja u zemljišne knjige, prednost ima načelo da nitko na drugog ne može prenijeti više prava nego što ga sam ima.

„Stoga je sud prvog stupnja s pravom kao logično i životno uvjerljivo prihvatio iskaze tužiteljice i VI tuženog D.Č., da se je radilo o naplatnom pravnom poslu, da su kupoprodajnu cijenu isplatili VI tuženi D.Č. i tužiteljica zajedno, od zajedničkih sredstava stečenih i pozajmljenih tijekom trajanja njihovog braka, te da je suvlasničko pravo na navedenoj nekretnini uknjiženo u z.k. temeljem Darovnog ugovora radi izbjegavanja porezne obveze koja bi ih teretila u slučaju upisa temeljem kupoprodaje. Naime, prednji suvlasnički dio nekretnine predstavlja bračnu stečevinu, jer su ga tužiteljica i VI tuženik stekli tijekom braka zajedničkim radom i sredstvima. Bračna stečevina je prema Obiteljskom zakonu (NN 116/03; dalje: OBZ) određena kao imovina koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili imovina koja potječe od te imovine (čl. 248 OBZ-a). Prema odredbi čl. 249 OBZ-a, bračni drugovi su u jednakim dijelovima suvlasnici imovine koja predstavlja bračnu stečevinu. Upravo zbog toga su tužiteljica i VI tuženik suvlasnici na jednake dijelove glede ½ dijela nekretnina upisanih u zk. ul. ___ k.o. H. Ugovorom o dugoročnom kreditu zaključenom između V. banke d.d. i „E“ d.o.o., solemniziranog pred javnim bilježnikom M.D. dana 21. listopada 1998.g., čl. 10 ugovoren je upis hipoteke u korist V. banke na nekretninama upisanim u z.k.ul. ___ k.o. H. u suvlasništvu L. i D.Č., u korist V. banke d.d. V. Kraj takvog stanja stvari mora se zaključiti da je tužiteljica bila suvlasnica predmetnih nekretnina u ¼ dijela već u trenutku sklapanja, odnosno solemnizacije Ugovora o dugoročnom kreditu između pravnog prednika I tuženika, kao zajmodavatelja s jedne strane i trgovačkog društva „E“ d.o.o. s druge strane, te II-VI tuženih kao založnih dužnika. Činjenica da je tužiteljica bila suvlasnica u ¼ dijela predmetnih nekretnina u vrijeme sklapanja rečenog ugovora i zasnivanja založnog prava na tim nekretninama putem upisa u javnoj knjizi, utjecala je na pravo I tuženika Z. banke d.d. kao stjecatelja založnog prava, jer to pravo I tuženik nije mogao steći na dijelu nekretnine u vlasništvu tužiteljice, s kojom nije sklopljen sporazum

o zasnivanju založnog prava. Obzirom na navedeno ne bi bilo odlučno niti pozivanje I tuženika na načelo povjerenja u zemljišne knjige, jer u konkretnom slučaju prednost ima načelo da nitko na drugog ne može prenijeti više prava nego što ga sam ima.

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1356/06-2 od 03.I.2007.

IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA

Adaptacija sastavnih dijelova stana izvršena po jednom bračnom drugu

(Čl. 248 i 249 st. 2 Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03)

Adaptacija sastavnog dijela stana (drvarnice) od strane jednog bračnog druga, ne može se smatrati pravnom osnovom za samostalno stjecanje stvarnih prava na tom dijelu stana, ako je takva adaptacija, dogradnja ili nadogradnja, učinjena bez suglasnosti suvlasnika, već se o pravu na naknadu onome tko je dogradio, nadogradio ili preuredio zgradu, odlučuje prema pravilima obveznog prava.

„Prvostupanjski sud je, polazeći od odredbi Obiteljskog zakona, članka 248 i čl. 249 st. 1, utvrdio da su stranke suvlasnici u predmetnoj nekretnini, koju su stekli kao bračnu stečevinu, svaki u ½ dijela, time da su u istom omjeru upisani u zemljišnim knjigama, radi čega protustranka ne može na tom stanu, naknadnim ulaganjima, steći bilo kakav veći omjer, a isto tako, u smislu odredbe čl. 156 ZV-a, ne bi bilo moguće niti od strane treće osobe dogradnjom, nadogradnjom ili preuređenjem (adaptacijom) steći vlasništvo (ili veći suvlasnički omjer), ako nije što drugo odredio vlasnik. Prvostupanjski sud pri tome navodi da je građevinski vještak utvrdio da je pripadajuća drvarnica preuređena u podrumsku sobu (radi se o sporednom dijelu predmetnog stana, i isti se može vratiti u svoje prvobitno stanje- spremište u podrumu). Prvostupanjski sud je utvrdio, a što protustranka sadržajem žalbe niti ne pobija, da je jedini prigovor u odnosu na određanje opsega (i vrijednosti) predmetne nekretnine, prema tvrdnji protustranke, to što je podrumaska prostorija, koja nesporno pripada predmetnom stanu (u ranijoj

dokumentaciji označene kao spremište), uređena kao soba, time što je to učinjeno za vrijeme braka između stranaka, te što je sagrađen manji balkon. Prvostupanjski sud je u obrazloženju svojeg rješenja naveo određene i jasne materijalnopravne razloge zbog kojih se bilo kakva adaptacija sastavnih dijelova stana, kako prema ZV tako i prema OBZ, ne mogu smatrati osnovom za stjecanje (samostalno) stvarnih prava ukoliko je takva adaptacija, dogradnja i nadogradnja, prigradnja ili ugradnja, učinjena bez suglasnosti vlasnika (suvlasnika), te se o pravu na naknadu onome tko je dogradio, nadogradio ili preuredio zgradu, odlučuje prema pravilima obveznog prava.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 185/07-2 OD 30.V.2007.

IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA – BRAČNA STEČEVINA

Pasivno legitimirane stranke u postupku

(Čl. 248 Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03)

Kada se tužiteljica u tužbi poziva na pravnu osnovu stjecanja prava vlasništva na pokretnini, temeljem bračne stečevine, tada u takvom sporu, kao tuženica ne može biti samostalno legitimirana tužiteljčina bivša svekrva, već je tužiteljica dužna tužbom obuhvatiti i bivšeg supruga, time da je tužbeni zahtjev potrebno postaviti u smislu utvrđenja suvlasničkih prava i za preostali dio suvlasničke pokretnine, a ne samo za 1/2 dijela pokretnine (automobila).

„Po ocjeni ovog suda, jasno je da se spor radi utvrđenja bračne stečevine ne može voditi između parničnih stranaka, odnosno tužiteljice, kao bivše žene T.Š., i njene bivše svekrve, tuženice A.Š. Isto tako, iz tvrdnje da je tužiteljica suvlasnica u ½ dijela predmetne pokretnine i da je istu stekla temeljem bračne stečevine, proizlazio bi zaključak da je suvlasnik druge polovice predmetnog automobila T.Š., koji međutim, nije obuhvaćen predmetnom tužbom. Nije jasno koji je pravni interes tužiteljice na takvu tužbu, ukoliko ona tužbom obuhvaća, kao tuženicu, osobu koja s njom nije u materijalnopravnom odnosu na kojem se temelji tužbeni zahtjev. Međutim, između bivših bračnih drugova je vođen spor u

vezi bračne stečevine glede predmetnog automobila, što je vidljivo iz sadržaja presude prvostupanjskog suda br. P. ___/03-37, time da se to može odrediti na osnovu sadržaja obrazloženja navedene presude, u kojem je navedeno da je tužiteljica odbijena s dijelom tužbenog zahtjeva koji se odnosi na automobil marke „Golf 3“, crvene boje, kupljen 1996.g., reg. oznake VŽ ____ -CM, koji je kupljen na ime majke tamo tuženika, ovdje tuženice A.Š., uz ocjenu prvostupanjskog suda da je neosnovano isticati zahtjev za utvrđenje suvlasništva te pokretnine u odnosu na tuženika. Međutim, izrekom naprijed navedene presude nije određeno da se odbija tužbeni zahtjev tužiteljice za utvrđenje da je ona suvlasnica (odnosno da su stranke suvlasnici) u ½ dijela, radi čega ostaje upitnim radi li se o presuđenoj stvari u odnosu na taj osobni automobil. Iz sadržaja protivljenja tuženice tužbenom zahtjevu iz prvostupanjskog postupka, kao i iz žalbenih navoda, ne može se jasno i nedvojbeno zaključiti tvrdi li tuženica da je predmetni automobil njen, u cijelosti, jer je kupljen zajmom, njenim novcem, ili je eventualno ona dala novac svom sinu T.Š., kako bi kupio taj automobil, time da bi, kad postane vlasnikom tog automobila, koristeći tuženičino pravo na povlasticu pri kupnji automobila, tim automobilom i nju prevezio. Obzirom da se tužiteljica u tužbi poziva na pravnu osnovu stjecanja predmetnog automobila temeljem bračne stečevine, tada u takvom sporu, kao tuženica ne može biti legitimirana tužiteljčina bivša svekrva (samostalno). Međutim, obzirom na činjenicu da tuženica tvrdi da je predmetni automobil njeno vlasništvo, odnosno da se iz sadržaja činjeničnih tvrdnji ne može sa sigurnošću zaključiti da li je ona eventualno novac za kupnju automobila dala svom sinu, bivšem mužu tužiteljice, T.Š., u kojem slučaju bi to značilo da je predmetni automobil kupljen posebnom imovinom T.Š., ne može se sa sigurnošću zaključiti niti tko je pasivno legitimiran u sporu radi utvrđenja vlasništva nad predmetnim automobilom, time da bi, zbog kontradiktorno postavljenog zahtjeva tužiteljice, u odnosu na tužbenu osnovu, te obzirom na kontradiktorne tvrdnje tuženice u odnosu na razloge protivljenja tužbenom zahtjevu, a uzimajući u obzir činjenicu da su tužiteljica i njen bivši muž očito na određenoj ekonomskoj osnovi surađivali (i eventualno bili sudionici zajedničkih stjecanja), bilo svrsishodno, u nastavku postupka, predmetni odnos razriješiti uključenjem svih sudionika tog odnosa u postupak (dakle i T.Š.), pri čemu je potrebno ocijeniti predstavlja li ranije pravomoćna presuda u predmetu P. ___/03 negativnu procesnu pretpostavku za raspravljanje o predmetu spora, kao bračnoj stečevini, uzimajući pri tome u obzir potpunu neodređenost izreke te presude. Dakle, zbog pogrešnog usmjerenja tužbe prema tuženici, u odnosu na materijalnopravnu osnovu na kojoj se tužba zasniva, i zbog činjenice da je tužba na utvrđenje podnijeta samo za utvrđenje suvlasništva u jednom dijelu osobnog

automobila, čime se ne razrješava vlasnički odnos stvarnopravnih ovlaštenika prema tom automobilu (potrebno je utvrditi tko je suvlasnik u preostalom dijelu, jer se, prema pravnoj naravi spora, radi o tzv. actio duplex), ne postoji niti pravni interes tužiteljice za podnošenje takve tužbe, kako je ona postavljena, niti ju na to ovlašćuju odredbe Obiteljskog zakona, na koje se poziva. Međutim, očito je da sadržaj spora, koji je određen i razlozima protivljenja tužbenom zahtjevu tužiteljice iznijetom po tuženici, prelaze okvire spora s naslova bračne stečevine, a provedenim postupkom odnosno sadržajem obrazloženja presude, prvostupanjski sud nije u tom pravcu utvrđivao potrebne činjenice. U ponovljenom postupku sud će zatražiti od tužiteljice da jasno odredi razloge utuženja tuženice, te da ju uputi, da za slučaj inzistiranja na pravnoj osnovi utuženja s naslova bračne stečevine (ili eventualnog stjecanja u okviru višestranog, porodičnog odnosa), tužbom obuhvati i bivšeg muža T.Š., time da je tužbeni zahtjev potrebno postaviti u smislu utvrđenja suvlasničkih prava i za preostali dio suvlasničke pokretnine.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 70/07-2 od 22.V.2007.

NADLEŽNOST SUDA O SUSRETIMA I DRUŽENJU DJETETA

Odluka suda o susretima i druženju mlljt. djeteta

(Čl. 267 Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03)

Sud nije ovlašten donijeti odluku o susretima i druženju mlljt. djeteta sa drugim roditeljem prije nego što se centar za socijalnu skrb, nadležan prema prebivalištu mlljt. djeteta, izjasni o održavanju susreta i druženja sa tim roditeljem.

„Nadalje, a što u žalbi ističe tužena, prvostupanjski sud odlučujući, u smislu odredbe čl. 294 st. 1 toč. 1 u vezi čl. 298 st. 1 OBZ-a o susretima i druženjima mlljt. djeteta – kćerke stranaka sa tužiteljem kao ocem, nedvojbeno isti nije na pravilan i potpun način utvrdio sve odlučne činjenice, a o kojima ovisi pravilnost i zakonitost takve odluke prvostupanjskog suda. Prije svega, prvostupanjski sud, odluku o susretima i druženjima, mllljt. djeteta sa tužiteljem a što inače i sam

navodi u razlozima pobijane presude, donio je kod „izostalog“ mišljenja i prijedloga CZSS S., a upravo u odnosu i na tu odluku, a koju odluku je, po ocijeni ovog suda, bio dužan donijeti tek nakon što bi se i taj centar za socijalnu skrb, nadležan po prebivalištu mlljt. djeteta stranaka, izjasnio o održavanju susreta i druženja sa tužiteljem. Iako je točno, kao što to prvostupanjski sud iznosi u svojoj odluci, da je od toga CZSS-a zatražio takvo mišljenje, odnosno prijedlog, jer je to prvostupanjski sud od toga centra zatražio dopisom od 20.10.06.g., te da takvo mišljenje i prijedlog isti centar do zaključenja glavne rasprave nije prvostupanjskom sudu dostavio, to po ocjeni ovoga suda, ne opravdava prvostupanjski sud da takvu odluku bez mišljenja i prijedloga tog nadležnog CZSS, donese. Naime, odredbom čl. 295 st. 1 OBZ-a propisano je da prije donošenja odluke o tome s kojim će roditeljem dijete živjeti i o roditeljskoj skrbi, a što se analogno odnosi i na odluku o susretima i druženjima roditelja s kojim dijete neće živjeti, da će sud pribaviti mišljenje i prijedlog Centra za socijalnu skrb. Dakle, iz ove zakonske odredbe proizlazi da je takvo mišljenje i prijedlog prvostupanjski sud, a prije donošenja pobijane odluke, bio dužan pribaviti. Nadalje, odredbom čl. 295 st. 2 OBZ-a propisano je da je Centar za socijalnu skrb dužan u roku od 30 dana dostaviti sudu mišljenje i prijedlog iz st. 1 toga članka. Kako CZSS S., od kojeg je takvo mišljenje i prijedlog zatražen 20.10.06.g., nije dostavio do dana zaključenja glavne rasprave 24.11.06.g., to je u smislu odredbe čl. 295 st. 2 OBZ-a prvostupanjski sud već tada ponovno imao dužnost zatražiti od toga Centra dostavu takvog mišljenja i prijedloga, a što prvostupanjski sud međutim, nije učinio, već je, zbog pojednostavljenog pristupa kod donošenja takve odluke, a koja se odnosi upravo na mlljt. dijete stranaka i u kojim slučajevima je sud, sukladno odredbi čl. 267 OBZ-a dužan osobito paziti da se zaštite interesi mlljt. kćerke stranaka, propustio učiniti.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž.71/07-2 od 30.I.2007.

IV. NASLJEDNO PRAVO

ODRICANJE OD NASLJEDSTVA

Pravo zahtijevati uračunavanje darova

(Čl. 63 Zakona o nasljeđivanju – «Narodne novine», br. 52/71 i 47/78)

Nasljednici koji su se odrekli nasljedstva nemaju pravo zahtijevati da se u nasljedni dio jednog nasljednika uračunaju darovi.

„Prema odredbi čl. 51 st. 1 ranije važećeg Zakona o nasljeđivanju (dalje: ZN), koji se primjenjuje u konkretnom slučaju, svakom zakonskom nasljedniku uračunava se u nasljedni dio sve što je dobio na dar od ostavitelja na bilo koji način. Međutim, pravo zahtijevati da se u nasljedni dio jednog nasljednika uračunaju darovi, pripada samo njegovim sunasljednicima, sukladno odredbi čl. 63 ZN. Dakle, uračunavanje darova u nasljedni dio vrši se samo na zahtjev ovlaštenih osoba, odnosno sunasljednika, tako da uračunavanje darova ne može vršiti sud po službenoj dužnosti, jer je pravo na postavljanje zahtjeva za uračunavanje darova u nasljedni dio priznato samo sunasljednicima, odnosno osobama koje su postale stvarni nasljednici. To pravo ne pripada nasljednicima koji su se odrekli nasljedstva, sukladno odredbi čl. 136 ZN-a, budući da odricanje od nasljedstva ima retroaktivno djelovanje i učinak odricanja nastupa u trenutku smrti ostavitelja i smatra se odricanjem od prava na nasljedstvo, tj. odricanjem od subjektivnog nasljednopravnog ovlaštenja koje pripada nasljedniku. Iz sadržaja spisa, odnosno sadržaja zapisnika s ostavinske rasprave održane 07. rujna 2000.g. razvidno je da se žalitelj Č.Ž. odrekao nasljedstva koje mu pripada temeljem zakona, dok je oporukom ostavitelja nasljednikom cjelokupne ostavinske imovine određena supruga ostavitelja Č.E. Obzirom na sadržaj nasljedničke izjave žalitelja Č.Ž., a uz činjenicu da se u smislu odredbe čl. 141 st. 1 ZN izjava o odricanju od nasljedstva ne može opozvati, žalitelj Č.Ž. nije niti ovlašten zahtijevati uračunavanje darova u nasljedni dio nasljednika Č.J., jer to pravo pripada samo njegovim nasljednicima, odnosno osobama koje su postale stvarni nasljednici, pa žalitelju Č.Ž. koji je dao izjavu o odricanju od nasljedstva, takvo pravo niti ne pripada.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 313/07-2 od 10.V.2007.

TKO MOŽE ZAHTIJEVATI URAČUNAVANJE DAROVA

Zahtjev za uračunavanje darova nasljedniku

(Čl. 63 Zakona o nasljeđivanju – «Narodne novine», br. 52/71 i 47/78)

Sud ne vrši uračunavanje darova nasljedniku u nasljedni dio po službenoj dužnosti, budući su samo sunasljednici ovlašteni da tijekom ostavinskog postupka postavljaju određene zahtjeve za uračunavanje darova nasljedniku.

„Osim toga, potpuno je pogrešna žalbena tvrdnja žalitelja da je u nasljednički dio Č.J. „trebalo“ uračunati darove koje je taj nasljednik primio od ostavitelja, jer se uračunavanje darova u nasljedni dio zakonskog nasljednika vrši samo na zahtjev njegovih sunasljednika, a takav zahtjev, prema sadržaju spisa, tijekom prvostupanjskog postupka nije postavljen, pa prvostupanjski sud nije niti bio ovlašten nasljedniku Č. J. uračunavati darove u njegov nasljedni dio. Niti u ranijem tijeku postupka, a niti nakon podnošenja navedenog podneska, žalitelji nisu postavili jasan i određen zahtjev za uračunavanje darova nasljedniku Č.J. u nasljedni dio, niti je o takvom zahtjevu žalitelja u prvostupanjskom postupku uopće raspravljano, slijedom čega iz sadržaja spisa nedvojbeno proizlazi da zahtjev za uračunavanje darova kojeg su u smislu odredbe čl. 63 ZN ovlašteni postaviti samo sunasljednici, u konkretnom slučaju žaliteljica Č.E. kao stvarni nasljednik, tijekom prvostupanjskog postupka nije postavljen, što potvrđuje i činjenica da su žalitelji rješenjem prvostupanjskog suda od 03. prosinca 2004.g. upućeni na pokretanje parnice protiv nasljednika Č.J. radi utvrđenja da čkbr. ___ ulazi u ostavinsku imovinu ostavitelja, koja nekretnina je predmet darovnog ugovora između ostavitelja i nasljednika Č.J., koju parnicu, međutim, žalitelji nisu pokrenuli.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 313/07-2 od 10.V.2007.

UČINAK PRAVOMOĆNOG RJEŠENJA O
NASLJEĐIVANJU I ZAPISU

Ostavinska imovina

(Čl. 162 st. 1 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – «Narodne novine», br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01)

Ukoliko je ostavitelj u trenutku smrti bio korisnik kredita u svrhu kupnje automobila i bio je upisan u knjižicu vozila kao vlasnik istog, jedino zakonski nasljednik ostavitelja ima pravo tražiti od posjednika predmetnog automobila predaju u posjed automobila, ključeva i knjižice vozila, bez obzira na prigovor posjednika da je financirao kupnju automobila.

„Nadalje, po ocjeni ovog suda, prvostupanjski sud je, na osnovu utvrđenja tužiteljevog vlasništva predmetnog automobila, utemeljenog na pravomoćnom rješenju o nasljeđivanju iz pok. T.E., koji je, prema knjižici vozila, u trenutku smrti bio vlasnik predmetnog automobila, pravilno odlučio da su tuženici predmetni automobil i ključeve tog automobila dužni predati zak. zastupnici mlljt. tužitelja, odnosno mlljt. tužitelju, jer takva obveza tuženika, a ovlast tužitelja proizlazi iz pravilno utvrđenog prava vlasništva u smislu čl. 162 st. 1 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (dalje: ZV). Činjenice koje ističu tuženici, prema kojima su oni svom pok. sinu dali novac za kupnju automobila i sl., ne utječu na pravilnost i potpunost činjeničnog utvrđenja prvostupanjskog suda, prema kojem je taj automobil bio u vlasništvu pok. T.E. i predmetom nasljeđivanja, time da je navedeni automobil naslijedio upravo mlljt. tužitelj. Takva činjenična utvrđenja temelje se na službenoj evidenciji predmetnog automobila utemeljenoj na pisanom ugovoru o kreditu, u kojem je upravo pok. T.E. bio korisnik kredita u svrhu kupnje predmetnog automobila, prema ugovoru o kreditu sklopljenim sa R. bank A., Z., iz kojeg odnosa su preostale nepodmirene obveze vraćanja kredita, temeljem kojih prvotuženik, nesporno kao jamac, vraća dospjele iznose kredita, a u vezi čega prihvaćenim protutužbenim zahtjevom tereti mlljt. tužitelja na vraćanje razlike.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1357/06-2 do 27.XII.2006.

V. RADNO PRAVO

ZAŠTITA DOSTOJANSTVA RADNIKA

Diskriminacija radnika

(Čl. 2 Zakona o radu - «Narodne novine», br. 38/95, 54/95, 65/95, 102/98, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03)

Činjenica što je tužiteljica poslove svojeg radnog mjesta obavljala savjesno, odgovorno, uredno i na vrijeme, te što unatoč njezinom zalaganju i postignutim rezultatima nije napredovala u poslu, ne ukazuje na osnovanost tvrdnje tužiteljice o diskriminatornom postupanju tuženika prema tužiteljici u odnosu na ostale radnike i povredi njezinog dostojanstva, ukoliko to ne proizlazi iz dokaza provedenih tijekom postupka.

„Prije svega valja navesti da se tužbeni zahtjev tužiteljice odnosi na zaštitu dostojanstva i prestanak uznemiravanja tužiteljice kao radnika tuženika. Prema odredbi čl. 30 st. 1 ZR, poslodavac je dužan zaštititi dostojanstvo radnika za vrijeme obavljanja posla tako da im osigura uvjete rada u kojima neće biti izloženi uznemiravanju (ili spolnom uznemiravanju), koja zaštita uključuje i poduzimanje preventivnih mjera, a dostojanstvo radnika, prema st. 2 iste odredbe, štiti se od uznemiravanja (ili spolnog uznemiravanja) poslodavca, nadređenih, suradnika i osoba s kojima radnik redovito dolazi u doticaj u obavljanju svojih poslova. Uznemiravanje, prema odredbe čl. 4 st. 2 ZR, je svako neželjeno ponašanje uzrokovano nekim od temelja iz čl. 2 st. 1 istog Zakona, koje ima za cilj ili stvarno predstavlja povredu dostojanstva osobe koja traži zaposlenje i radnika, a koje uzrokuje strah ili neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje. Odredbom čl. 4 st. 1 ZR izričito je određeno da uznemiravanje predstavlja diskriminaciju u smislu odredbe čl. 2 ZR. Dakle, uznemiravanje predstavlja oblik diskriminacije, a u smislu odredbe čl. 30 st. 1 ZR zabrana uznemiravanja smatra se oblikom zaštite dostojanstva radnika. Pod diskriminacijom podrazumijeva se neopravdano pravljenje razlike između osoba, pri čemu se neka osoba stavlja u nepovoljniji položaj od neke druge osoba. Odredbom čl. 2 st. 1 ZR zabranjena je svaka izravna ili neizravna diskriminacija osobe koja traži zaposlenje i osobe koja se zaposli (radnik, namještenik, službenik). Istom odredbom određene su osnove diskriminacije, odnosno osobine na temelju kojih je zabranjeno praviti razliku među pravnim subjektima na koje se primjenjuju antidiskriminacijske odredbe Zakona o radu. Te su osobine: rasa, boja kože, spol, spolno opredjeljenje, bračno stanje, porodične obveze, dob, jezik, vjera, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovno stanje, rođenje, društveni položaj, članstvo ili nečlanstvo u

političkoj stranci, članstvo ili nečlanstvo u sindikatu i tjelesne i duševne poteškoće. Obzirom na činjenična utvrđenja prvostupanjskog suda – da je tužiteljčino radno mjesto vrednovano sukladno Pravilniku o plaćama, da se radi o radnom mjestu više stručne spreme, adekvatnom stručnoj spremi tužiteljice, da radno mjesto tužiteljice obuhvaća obavljanje poslova kontrole kreditnica i statističke obrade podataka za P. ured X i da se poslovi radnog mjesta tužiteljice, imajući u vidu njihovu vrstu i opseg, mogu obaviti u okviru redovnog radnog vremena, uz činjenicu da tužiteljica poslove obavlja uredno i na vrijeme, ali da prema mišljenju njezinih neposrednih rukovoditelja nije bila sposobna obavljati zahtjevnije poslove, zbog čega niti jedna od ovlaštenih osoba tužiteljicu nije predlagala za napredovanje u poslu, te uz činjenicu da ocjena sposobnosti zaposlenika za napredovanje u poslu spada isključivo u domenu poslodavca i uz daljnju činjenicu da su ovlaštene osobe tuženika reagirale (usmeno ili pismeno) na mnogobrojne zahtjeve i upite tužiteljice u pogledu napredovanja u poslu, ovaj sud prihvaća pravilnim zaključak prvostupanjskog suda da tužiteljica nije diskriminirana u odnosu na ostale radnike tuženika i da nema elemenata povrede njezinog dostojanstva. U odnosu na žalbene navode tužiteljice valja ukazati da i sadržaj iskaza svjedoka saslušanih tijekom postupka upućuje na zaključak da je tužiteljica poslove svojeg radnog mjesta obavljala savjesno, odgovorno, uredno i na vrijeme, međutim, činjenica da unatoč zalaganja tužiteljice i postignutih rezultata, njezine stručnosti i sposobnosti, nije napredovala u poslu, i po ocjeni ovog suda ne ukazuje na osnovanost tvrdnje tužiteljice o diskriminatornom postupanju tuženika prema tužiteljici u odnosu na ostale radnike i povredi njezinog dostojanstva, jer sadržaj provedenih dokaza ne upućuje na zaključak da bi postupanje tuženika prema tužiteljici bilo uzrokovano bilo kojim od temelja utvrđenih odredbom čl. 2 st. 1 ZR, pri čemu valja ukazati i na činjenicu da se niti tužiteljica tijekom postupka nije mogla izjasniti koja je osnova njezine diskriminacije.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1381/06-2 od 15.I.2007.

UGOVOR O RADU NA ODREĐENO VRIJEME

Ugovor o radu za obavljanje poslova odgajatelja

(Čl. 26 st. 4 Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi – Narodne novine, br. 10/97)

Činjenica da je tužiteljica nastavila raditi kod tuženika i nakon isteka vremena za koji je sklopljen ugovor o radu na određeno vrijeme, ne upućuje na zaključak da je između stranaka sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme, jer se u konkretnom slučaju radi o ugovoru o radu na određeno vrijeme sklopljenim u skladu s posebnim zakonom, koji izričito određuje da se ugovor o radu za obavljanje poslova odgajatelja u dječjem vrtiću sklopljen na određeno vrijeme, bez javnog natječaja, može sklopiti isključivo na određeno vrijeme, najdulje 90 dana.

„Iz sadržaja spisa proizlazi da je 08. rujna 2005.g. između stranaka sklopljen ugovor o radu na određeno vrijeme, najduže 90 dana, radi obavljanja poslova odgojitelja, koja činjenica između stranaka nije niti bila sporna. Nesporna je i činjenica da je tužiteljica poslove odgajatelja obavljala i nakon isteka vremena za koje je ugovor o radu sklopljen, odnosno do 13. prosinca 2005.g. Tužiteljica se u žalbi poziva na odredbu čl. 15 st. 5 ZR, tvrdeći da se obzirom na činjenicu da je ostala raditi kod tuženika i nakon isteka vremena za koje je sklopljen ugovor o radu na određeno vrijeme, smatra da je sklopila ugovor o radu s tuženikom na neodređeno vrijeme. Točno je da je odredbom čl. 15 st. 5 ZR određeno da se, ako je ugovor o radu na određeno vrijeme sklopljen protivno odredbama tog zakona ili ako radnik ostane raditi kod poslodavca i nakon isteka vremena za koje je ugovor sklopljen, smatra da je radnik sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme. Međutim, prema ocjeni ovoga suda odredba čl. 15 st. 5 ZR primjenjuje se na ugovore o radu na određeno vrijeme koji su sklopljeni uz ispunjenje pretpostavki utvrđenih odredbama Zakona o radu. Naime, ugovor o radu u smislu odredbe čl. 14 st. 5 ZR-a primjenjuje se na ugovore o radu na određeno vrijeme koji su sklopljeni uz ispunjenje pretpostavki utvrđenih odredbama Zakona o radu. Naime, ugovor o radu u smislu odredbe čl. 14 st. 1 ZR u pravilu se sklapa na neodređeno vrijeme, dok je sklapanje ugovora o radu na određeno vrijeme dopušteno samo iznimno uz pretpostavke utvrđene odredbom čl. 15 st. 1 ZR. Odredbom čl. 15 st. 1 ZR utvrđene su pretpostavke za sklapanje ugovora o radu na određeno vrijeme i to opisno, na način da se ugovor o radu može iznimno sklopiti na određeno vrijeme za zasnivanje radnog odnosa čiji je prestanak unaprijed utvrđen objektivnim razlozima koji su opravdani rokom, izvršenjem određenog posla ili nastupanjem određenog događaja. Prema odredbi čl. 15 st. 5 ZR smatra se da je radnik sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme u slučaju ako je ugovor o radu na određeno vrijeme sklopljen protivno odredbama Zakona o radu ili ako radnik ostane raditi kod poslodavca i

nakon isteka vremena na koje je ugovor sklopljen. Međutim, u konkretnom slučaju ne radi se o sklapanju ugovora o radu na određeno vrijeme temeljem odredaba Zakona o radu, jer je ugovor o radu između stranaka sklopljen temeljem odredaba Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi. Naime, odredbom čl. 26 st. 1, 2 i 3 Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi određeno je da se odgojitelji i stručni suradnici biraju na temelju javnog natječaja kojeg raspisuje Upravno vijeće i koji se objavljuje u dnevnom tisku. Iznimno, s odgojiteljem i stručnim suradnikom ravnatelj dječjeg vrtića može sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme bez objavljivanja javnog natječaja u slučaju kad obavljanje poslova ne trpi odgodu, do zasnivanja radnog odnosa s odgojiteljem ili stručnim suradnikom na temelju javnog natječaja, ali ne dulje od 90 dana ili kad potreba za obavljanje poslova ne traje dulje od 90 dana (čl. 26 st. 4 Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi). Prema st. 5 iste odredbe ako se na raspisani natječaj ne javi osoba koja ispunjava uvjete iz čl. 24 istog zakona, može se izabrati osoba koja ne ispunjava te uvjete, s kojom osobom se, prema st. 6 iste odredbe, zaključuje ugovor o radu na određeno vrijeme, do popune radnog mjesta osobom koja ispunjava propisane uvjete, a najdulje do kraja pedagoške godine u kojoj je zasnovan radni odnos. Dakle, ugovor o radu između stranaka sklopljen je temeljem ovlaštenja ravnateljice tuženika u smislu odredbe čl. 26 st. 4 Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi, bez objavljivanja javnog natječaja. U takvom slučaju ugovor o radu za obavljanje poslova odgojitelja u dječjem vrtiću može se sklopiti isključivo na određeno vrijeme, najdulje 90 dana. Kako je ugovor o radu između stranaka sklopljen temeljem odredbe čl. 26 st. 4 Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju i kako je **trajanje tog ugovora o radu ograničeno izričitom zakonskom odredbom na vrijeme od 90 dana**, to je istekom navedenog vremena prestao ugovor o radu sklopljen između stranaka, sukladno odredbi čl. 110 toč. 2 ZR. Stoga, činjenica da je tužiteljica nastavila raditi kod tuženika i nakon isteka vremena za koje je sklopljen ugovor o radu, obavljajući poslove odgojitelja, ne upućuje na zaključak da je između stranaka sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme, sukladno odredbi čl. 15 st. 1 ZR, jer se u konkretnom slučaju radi o ugovoru o radu na određeno vrijeme sklopljenom u skladu s posebnim zakonom, koji izričito određuje trajanje ugovora o radu sklopljenog na određeno vrijeme.“

**Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1599/06-2 od 02.X.2006.
(potvrđeno VSRH Revr 832/06-2 od 31.I.2007.**

ISPLATA PLAĆE

Ugovor o radu direktora sa karakteristikama menadžerskog ugovora

(Čl. 247 Zakona o trgovačkim društvima – „Narodne novine“ br. 111/93, 34/99, 52/00 i 118/03)

Ukoliko se član uprave samoinicijativno izjasnio da neće potraživati plaću utvrđenu (menadžerskim) ugovorom iz razloga što je društvo u investicijskom programu, tada je sud dužan utvrditi na koji način je u utuženom razdoblju vršen obračun plaće članu uprave kao i da li je isti zadržao pravo na isplatu razlike plaće za utuženo razdoblje te da li je obveza društva na isplatu razlike plaće prikazana u poslovnim knjigama.

„Osnovano tuženik ističe u žalbi da se u konkretnom slučaju radi o ugovoru o radu direktora koji ima karakteristike menadžerskog ugovora, u odnosu na koji se primjenjuju opći propisi obveznog prava, kao i odredbe ZTD-a, ukazujući prvenstveno na odredbu čl. 247 ZTD-a, koja odredba sadrži osnovna načela o primanjima članova uprave. Tuženik ujedno navodi da je prvostupanjski sud propustio utvrditi razloge zbog kojih tužitelju plaća nije bila isplaćivana u ugovorenom iznosu, ukazujući pritom na iskaz samog tužitelja koji se na ročištu održanom 13. listopada 2005.g. izjasnio da plaću utvrđenu ugovorom nije potraživao iz razloga što je tuženik bio u investicijskom programu koji nije opravdavao isplatu tako visokih plaća, koju činjenicu su, prema tvrdnji tuženika, potvrdili i svjedoci V.T., V.H. i V.S., koji su bili članovi Nadzornog odbora tuženika u razdoblju na koje se odnosi utužena tražbina. Stoga tuženik smatra da je tužitelj bio svjestan stanja društva i da je, imajući u vidu osnovna načela ZTD-a o primanjima člana uprave, svoja primanja odredio primjerenim stanju društva, smatrajući neistinitom tvrdnju tužitelja da je zadržao pravo na isplatu razlike plaće i to nakon okončanja investicijskog programa, uz tvrdnju da iz sadržaja iskaza saslušanih svjedoka proizlazi da je sam tužitelj na upite u odnosu na njegovu plaću, odgovarao da nikakve rezervacije za kasniju isplatu razlike plaće nisu potrebne, jer njegova plaća iznosi onoliko koliko mu se isplaćuje, a da je tužitelj zadržao pravo na isplatu plaće, to bi, prema žalbenoj tvrdnji tuženika, bilo iskazano u službenim izvješćima, odnosno poslovnim knjigama, a što ovdje nije slučaj. Zaključno, tuženik smatra da se tužitelj razlike plaće

do ugovorenog iznosa odrekao, imajući u vidu visinu svojih ugovorenih primanja i stanje tuženika, jer je, prema sadržaju iskaza s ročišta održanog 13. listopada 2006.g., sam tužitelj isplatu razlike plaće smatrao neprimjerenom. Prije svega valja ukazati da su ugovorom o radu sklopljenim između stranaka utvrđena prava i obveze tuženika i tužitelja kao direktora, odnosno jedinog člana Uprave tuženika, koji ugovor, kako to i tuženik pravilno navodi u žalbi, ima karakteristike menadžerskog ugovora. Obzirom da su sklopljenim ugovorom utvrđena primanja tužitelja kao jedinog člana uprave tuženika, valja ukazati da su odredbom čl. 247 ZTD-a utvrđena načela za primanja članova uprave. Odredba čl. 247 st. 1 ZTD-a sadrži temeljno pravilo da pri određivanju ukupnih primitaka pojedinog člana uprave (plaće, sudjelovanje u dobiti, naknadi izdataka, plaćanju premija osiguranja, provizija i svih ostalih davanja) nadzorni odbor mora brinuti o tome da ukupni iznosi primanja budu u primjerenom odnosu posla koji obavlja član uprave i stanja društva. Dakle, ukupna primanja članova uprave društva moraju biti u primjerenom odnosu, kako s poslom koji obavlja član uprave, tako i sa stanjem društva. Smisao je te zakonske odredbe da takva ravnoteža mora postojati za cijelo vrijeme trajanja članstva u upravi, a ukoliko dođe do bitnog pogoršanja prilika društva tako da bi dalje isplaćivanje tih primanja za društvo značilo tešku nepravdu, nadzorni odbor ovlašten ih je primjereno smanjiti, sukladno odredbi čl. 247 st. 2 ZTD-a. Smanjenje primanja članovima uprave nema utjecaja na ostale dijelove ugovora članova uprave s društvom, a član uprave ima pravo na raskid ugovora s krajem narednog tromjesečja, time da je otkazni rok šest tjedana. Iako je, dakle, određivanje primanja za članove uprave prepušteno slobodnom ugovaranju društva i članova uprave, zakonom je utvrđeno pravilo koje omogućuje da se sklopljeni ugovor mijenja pod blažim uvjetima nego je to predviđeno općim pravilima obveznog prava.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1732/06-2 od 28.V.2007.

ISPLATA PLAĆE

Neisplata plaće članu uprave

(Čl. 138 Zakona o radu - «Narodne novine», br. 38/95, 54/95, 65/95, 102/98,17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03)

Član uprave društva nema pravo na potraživanje s osnove neisplaćene plaće ukoliko je takvo potraživanje zastarjelo, bez obzira na činjenicu što je Nadzorni odbor bio obaviješten o neisplati plaće člana Uprave i što iznos neisplaćene plaće nikada nije osporavao.

„Dakle, bez obzira na činjenicu da, kako to tužitelj tvrdi u žalbi, tuženik nikada nije osporavao postojanje potraživanja tužitelja s osnove razlike plaće i da se radi o „nedvojbenom priznanju“ tuženika, te da tuženik do pokretanja ove parnice nikada nije dao do znanja tužitelju da bi njegovo potraživanje zastarjelo, odricanjem od zastare smatra se prema citiranoj odredbi čl. 366 st. 1 ZOO-a samo pismeno priznanje zastarjele obveze, zbog čega se usmeno priznanje tuženika o postojanju potraživanja tužitelja, ne može smatrati odricanjem od zastare, niti izjašnjavanje tuženika o postojanju potraživanja tužitelja prije pokretanja ove parnice ima bilo kakav utjecaj u odnosu na ovlaštenje tuženika da u parnici istakne prigovor zastare, jer se u smislu odredbe čl. 360 st. 3 ZOO-a sud ne može obazirati na zastaru ako se dužnik nije na nju pozivao. Kako se pravnim poslom ne može odrediti dulje ili kraće vrijeme zastare od onog vremena koje je određeno zakonom, niti se može odrediti da zastarijevanje neće teći za neko vrijeme, a uz činjenicu da se samo pismeno priznanje zastarjele obveze smatra odricanjem od zastare, prvostupanjski sud je osnovano prihvatio prigovor tuženika istaknut tijekom prvostupanjskog postupka u odnosu na zastaru potraživanja tužitelja s osnove razlike plaće za razdoblje od siječnja 1996.g. do siječnja 2002.g. U odnosu na žalbenu tvrdnju tužitelja da se radi o trajnoj obvezi u odnosu na koju nije ugovoren rok za isplatu, koju tvrdnju tužitelj temelji na odredbi čl. 14 sklopljenog ugovora između stranaka, tužitelja valja upozoriti da se u smislu odredbe čl. 90 ZR plaća isplaćuje nakon obavljenog rada i da se isplaćuje u razdobljima koja ne smiju biti duža od mjesec dana, pa obzirom na sadržaj odredbe čl. 138 ZR, tražbina s osnove neisplaćene plaće zastarijeva za tri godine od dospelosti svakog pojedinog obroka.“

**Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1732/06-2 od 28.V.2007.
NAKNADE PO DRUGIM OSNOVAMA**

Pravo sudjelovanja u dobiti društva člana uprave

(Čl. 246 st. 1 Zakona o trgovačkim društvima – „Narodne novine“ br. 111/93, 34/99, 52/00 i 118/03)

Pravo sudjelovanja u dobiti društva člana uprave, koji je u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, ima se smatrati plaćom, zbog čega okolnost da je odlukom Glavne skupštine tuženika ostvarena dobit iz poslovanja raspoređena u zadržanu dobit, nema nikakvog utjecaja u odnosu na ostvarenje prava člana uprave na sudjelovanje u dobiti u visini koja je određena ugovorom, već pravo člana uprave po navedenoj osnovi zavisi isključivo o činjenici da li je dobit ostvarena i u kojoj visini.

„Pravo na sudjelovanje članova uprave u dobiti društva utvrđeno je odredbom čl. 246 st. 1 ZTD-a, kojom odredbom je određeno da se članovima uprave društva može za njihov rad dati pravo da sudjeluju u dobiti društva, dok je st. 2 iste odredbe propisano na koji način se obračunava njihovo sudjelovanje u dobiti društva, dok je svako drugačije određenje sudjelovanja članova uprave u dobiti društva ništavo. Odredba čl. 246 st. 1 ZTD-a, dakle, dopušta da se članovima uprave na ime naknade za posao koji obavljaju omogući sudjelovanje u dobiti društva. Takvo sudjelovanje u dobiti članova uprave koji su u radnom odnosu, prema stajalištu sudske prakse, smatra se plaćom. Prema sadržaju odredbe čl. 2 ugovora sklopljenog između stranaka tužitelj je bio u radnom odnosu kod tuženika na neodređeno vrijeme. Prema tome, obzirom na činjenicu da je tužitelj bio u radnom odnosu na neodređeno vrijeme kod tuženika, sudjelovanje tužitelja u dobiti tuženika mora se smatrati plaćom, zbog čega okolnost da je odlukom Glavne skupštine tuženika ostvarena dobit iz poslovanja, kako za 2001., tako i za 2002.g., raspoređena u zadržanu dobit, nema nikakvog utjecaja u odnosu na ostvarenje prava tužitelja na sudjelovanje u dobiti u visini određenoj odredbom čl. 8 ugovora sklopljenog između stranaka, obzirom na pravnu prirodu takve naknade, zbog čega ostvarenje prava tužitelja po navedenoj osnovi zavisi isključivo o činjenici da je dobit ostvarena i o visini ostvarene dobiti, a odluka Glavne skupštine tuženika može utjecati jedino na ostvarenje prava tužitelja koja mu pripadaju po osnovi vlasništva dionica društva. Kako tijekom postupka nisu bile sporne činjenice u odnosu na postojanje i visinu ostvarene dobiti za 2001. i 2002.g., prvostupanjski sud je na temelju činjeničnih utvrđenja koje žalbenim navodima tuženika nisu dovedena u sumnju, pravilno primijenio materijalno pravo udovoljivši zahtjevu tužitelja za isplatu s osnove dobiti u iznosu navedenom u toč. I izreke pobijane presude.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1732/06-2 od 28.V.2007.

ZAŠTITA PLAĆE PRI PRISILNOM USTEGNUĆU

Umanjenje plaće zbog destimulacije

(Čl. 87 Zakona o radu - «Narodne novine», br. 38/95, 54/95, 65/95, 102/98, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03)

Ustega na plaći mora biti utemeljena na zakonskoj osnovi ili na dispoziciji radnika, s time da umanjeње plaće zbog tzv. destimulacije, ne predstavlja zakonski osnov na temelju koje bi poslodavac bio ovlašten vršiti ustegu na plaći radnika.

„Ovaj sud ne prihvaća osnovanost tih žalbenih tvrdnji, jer je tužitelj uz tužbu priložio, kao dokaz, obračun plaće izvršen po tuženiku, za predmetni mjesec, iz kojeg je vidljivo da je plaća tužitelju u tom mjesecu umanjena upravo za iznos od 120,15 kn, zbog tzv. destimulacije. Zakon o radu, a niti ugovor o radu, ne predviđaju pravo poslodavca za umanjeње plaće radnika, a isto tako, tužitelj se u tužbi s osnovom poziva na zakonsku zabranu poslodavca vršiti prijeboj (ustegu) plaće radnika (iz čl. 87 (94) Zakona o radu; dalje: ZR). Naime, i prema ocjeni ovog suda, u obračun plaće poslodavac je dužan eventualno navesti kako je utvrđen iznos plaće (čl. 83a (91) ZR-a), pri čemu eventualne ustegе moraju biti utemeljene na zakonskoj osnovi ili eventualno moraju biti rezultat dispozicije radnika s dijelom plaće (administrativne zabrane). U konkretnim procesnim okolnostima treba zaključiti da tuženik u obračunu plaće nije naveo potrebnu osnovu ustegе, te se ona ne može niti tretirati, apriorno, pravilnom, jer poslodavac bez valjanog zakonskog osnova nije ovlašten vršiti bilo kakve ustegе na plaći.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 133/07-2 od 26.IV.2007.

ZAŠTITA PLAĆE PRI PRISILNOM USTEGNUĆU

Prethodna suglasnost za ustegu plaće

(Čl. 94 st. 2 Zakona o radu - «Narodne novine», br. 38/95, 54/95, 65/95, 102/98, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03)

Poslodavac nije ovlašten ustegnuti dio plaće radniku radi namirenja troškova, a za koje je radnik prilikom zasnivanja radnog odnosa dao suglasnost za ustegu, iz razloga što radnik ne može dati suglasnost za ustegu troškova prije nego nastanu.

„Naime, žalba tuženika svodi se na tvrdnju o postojanju suglasnosti tužitelja za ustegu dijela neisplaćene plaće tužitelja za mjesec studeni 2004.g. radi namirenja potraživanja tuženika s osnove troškova izdavanja radne dozvole u iznosu od 837,00 kn, radne vize u iznosu od 640,00 kn i troška telefona u iznosu od 100,00 kn, ponavljajući u žalbi tvrdnju isticanu tijekom postupka da su suglasnost za ustegu navedenih troškova dali prilikom zasnivanja radnog odnosa ne samo tužitelj nego i svi ostali radnici tuženika, a u cilju izbjegavanja nepotrebnih sudskih sporova nakon eventualnog prestanka radnog odnosa radnika, zbog čega tuženik smatra da je prvostupanjski sud bio dužan izvesti dokaz saslušanjem svjedoka predloženih tijekom postupka. Obzirom na sadržaj žalbenih navoda ovaj sud smatra potrebnim ukazati da se tuženik i u slučaju istinitosti njegovih navoda, ne može pozivati na činjenicu da je tužitelj prilikom zasnivanja radnog odnosa dao suglasnost za ustegu troškova navedenih u žalbi, budući da prema izričitoj odredbi čl. 94 st. 2 ZR **radnik ne može dati suglasnost prije nastanka potraživanja**, a potraživanja tužitelja na koja ukazuje u žalbi evidentno su nastala kasnije, nakon eventualno dane suglasnosti tužitelja.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 413/07-2 od 10.V.2007.

ODGOVORNOST POSLODAVCA

Prekid rada krivnjom poslodavca

(Čl. 93 st. 3 Zakona o radu - «Narodne novine», br. 38/95, 54/95, 65/95, 102/98, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03)

Zabrana rada tuženiku, odnosno zatvaranje njegovog ugostiteljskog objekta od strane nadležnog inspektora, smatra se prekidom rada zbog krivnje poslodavca, odnosno uslijed drugih okolnosti, za koje radnik nije odgovoran.

„U okviru žalbenog razloga pogrešne primjene materijalnog prava, tužiteljica se protivi pravilnosti prvostupanjskog materijalnopravnog zaključivanja, prema kojem bi predmetni ugovor o radu bio simulirani pravni posao, obzirom da tužiteljica tvrdi da je prije sklapanja predmetnog ugovora kod tuženika radila (nezakonito) bez ugovora, te je željela prihvatiti ugovor o radu. U predmetnom periodu tužiteljica je čekala da je tuženik pozove na rad, time da ju je tuženik prijavio kod nadležnih zavoda, pa se nije radilo o simuliranom pravnom poslu u smislu odredbe čl. 66 st. 1 odnosno sada čl. 285 novog ZOO-a (NN 35/05). Navodi da je Zakonom o radu propisano da za vrijeme u kome radnik ne radi bez svoje krivnje, ima pravo na isplatu naknade plaće u iznosu od najmanje prosjeka plaće ostvarene u tri mjeseca prije nastupa događaja, kada nije radio; tužiteljica u predmetnom periodu nije radila, ne svojom krivnjom. Ovaj sud prihvaća tužiteljičina materijalnopravna shvaćanja iz slijedećih razloga: Simulirani pravni posao, prema zakonskoj kvalifikaciji, spada u poslove zaključene uz mane volje (mjerodavni materijalnopravni propis na koji se prvostupanjski sud poziva svrstan je u odredbama glave II, pod naslovom „Nastanak obveza“, odjeljak I pod naslovom „Ugovor“, odsjek I pod naslovom „Sklapanje ugovora“, toč. V pod naslovom „Mane volje“). Ugovori sklopljeni pod utjecajem mana volje su, u smislu odredbe čl. 111 ZOO-a (prije njegove izmjene, a koje u ovom slučaju valja primijeniti, obzirom na vrijeme nastanka obveze), pobojni ugovori, te oni proizvode pravne učinke, ukoliko ne budu poništeni u posebnoj parnici. Osobe koje su ovlaštene pozivati se na pobojnost ugovora, zahtjev za poništenje ugovora ovlaštene su postaviti u rokovima iz čl. 117 ZOO-a (sada čl. 331 st. 1 u vezi s čl. 335 st. 1 i 2 ZOO-a). Prema tome, pogrešan je materijalnopravni zaključak prvostupanjskog suda da je predmetni ugovor ništav. Naprotiv, on je valjan, prema sadržaju prema kojem je sklopljen, jer ne postoje razlozi njegove apsolutne ništavosti, niti je on u nadležnom postupku poništen, a radi se o ugovoru o radu na određeno vrijeme, sa standardnim ugovornim odredbama, sačinjenim na propisanom formularu i potpisanom po strankama. Dakle, postavlja se pitanje da li su stranke dužne izvršavati sadržaj tog ugovora, odnosno tko je odgovoran za činjenicu da ugovor o radu, na koji se tužiteljica poziva, u predmetnom periodu nije izvršavan, odnosno, postavlja se pitanje da li zbog činjenice da ugovor nije izvršen, tuženik ima ovlast na

uskratu tužiteljčine plaće. U tom smislu, po ocjeni ovog suda, pravilna je materijalnopravna tvrdnja tužiteljice, pri čemu se ona poziva na sadržaj odredbe čl. 93 st. 3 ZR-a, tj. da ona predmetnih mjesec dana nije radila bez vlastite krivnje, čekajući odgovarajući poziv poslodavca, kako bi nastavila raditi kao i prije, dok je radila neprijavljena. Jasna je osnova izrečene zabrane rada tuženiku, odnosno zatvaranja njegovog ugostiteljskog objekta od strane nadležnog inspektora, a ona se sastoji u tuženikovom nezakonitom poslovanju (između ostalog anagažiranja radnica na „crno“, pri čemu se povrjeđuju prava tih radnika iz radnog odnosa). Uzrok neposlovanja ugostiteljskog objekta, ujedno je uzrok prekida rada, koji se, i po ocjeni ovog suda, treba kvalificirati kao prekid rada krivnjom poslodavca, odnosno uslijed drugih okolnosti, za koje radnik nije odgovoran, dakle, treba primijeniti odredbu čl. 93 st. 3 ZR.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1427/06-2 od 08.II.2007.

OTPREMNINE

Pravo na otpremninu temeljem aneksa osnovnog ugovora

(Čl. 244 st. 1 Zakona o trgovačkim društvima – „Narodne novine“ br. 111/93, 34/99, 52/00 i 118/03)

Aneks osnovnom (menadžerskom) ugovoru, predstavlja novi, samostalan ugovor koji se odnosi na daljnje petogodišnje razdoblje, s time da se primjenjuju odredbe osnovnog ugovora, zbog čega u odnosu na isplatu otpremnine treba imati u vidu razdoblje trajanja novog ugovora, iz kojeg razloga se konačna visina otpremnine utvrđuje u razmjeru s provedenim vremenom na radu temeljem aneksa osnovnom ugovoru.

„Osporavajući pravilnost odbijajućeg dijela prvostupanjske presude u odnosu na isplatu preostalog iznosa otpremnine, tužitelj u žalbi svoje stajalište u pogledu ocjene osnovanosti preostalog dijela zahtjeva za isplatu otpremnine temelji na odredbi čl. 2 aneksa Ugovoru od 21. studenog 1995.g., sklopljenog između stranaka 01. prosinca 2000.g., kojom odredbom je određeno da sve odredbe osnovnog ugovora ostaju neizmijenjene, pa i odredba čl. 13 kojom je određeno pravo direktora na

isplatu cjelokupnog iznosa otpremnine u slučaju odlaska u mirovinu do 01. prosinca 2000.g., smatrajući da je tužitelj stekao pravo na isplatu otpremnine u punom iznosu obzirom da je radio i dulje od ugovorenog razdoblja, pa zbog odlaska u mirovinu 2005.g. nije izgubio stečena prava. Ujedno tužitelj ukazuje na odredbu čl. 14 ugovora kojom je određeno da je isplatu ugovorenih naknada dužna izvršavati nadležna služba društva kao trajnu obvezu, da prvi nalog službi daje predsjednik Nadzornog odbora u pismenoj formi i uz nalog prilaže primjerak ugovora, pa da Nadzorni odbor tuženika nije postupao u skladu s navedenom ugovornom obvezom. Ugovor o radu direktora sklopljen između stranaka 21. studenog 1995.g. sklopljen je za razdoblje od 01. prosinca 1995.g. do 01. prosinca 2000.g., sukladno odredbi čl. 16 ugovora. Radi se o razdoblju od 5 godina, koje razdoblje je i odredbom čl. 244 st. 1 Zakona o trgovačkim društvima (dalje: ZTD) utvrđeno kao najdulje razdoblje na koje članove uprave i predsjednika imenuje nadzorni odbor društva, time da ih može ponovno imenovati. Aneksom navedenom ugovorom sklopljenim 01. prosinca 2000.g. u čl. 1 utvrđeno je da je s tim danom istekao ugovor o radu direktora sklopljen između stranaka 21. studenog 1995.g., pa, polazeći od činjenice da je direktor društva ponovno imenovan jedinim članom Uprave društva odlukom Nadzornog odbora od 23. listopada 2000.g., ugovorne strane sklapaju navedeni aneks za novo mandatno razdoblje. Odredbom čl. 2 aneksa određeno je da sve odredbe osnovnog ugovora ostaju neizmijenjene, dok je čl. 3 utvrđeno razdoblje trajanja ugovora od 01. prosinca 2000.g. do 01. studeni 2005.g. Dakle, aneks osnovnom ugovoru od 21. studenog 1995.g. koji je između stranaka sklopljen 01. prosinca 2000.g., kako je to pravilno zaključio i prvostupanjski sud, predstavlja novi, samostalan ugovor koji se odnosi na daljnje petogodišnje razdoblje, pri čemu se primjenjuju sve odredbe osnovnog ugovora. Prema tome, u odnosu na pravo tužitelja u odnosu na isplatu otpremnine, primjenjuje se odredba čl. 13 osnovnog ugovora, pri čemu valja imati u vidu razdoblje trajanja ugovora od 5 godina, na koje razdoblje je sklopljen ugovor, obzirom na sadržaj odredbe čl. 244 st. 1 ZTD-a o najdužem vremenu na koje se imenuju članovi uprave i predsjednik. Okolnost da je isteklo petogodišnje razdoblje po osnovnom ugovoru od 21. studenog 1995.g., protivno žalbenoj tvrdnji tužitelja, ne upućuje na zaključak da tužitelju pripada otpremnina u smislu odredbe čl. 13 st. 5 ugovora, dakle, otpremnina iz st. 1 i otpremnina u visini iz st. 2 čl. 13 ugovora, bez ikakvih uvjeta, jer je aneksom sklopljenim između stranaka 01. prosinca 2000.g. sklopljen novi ugovor za novo razdoblje od 5 godina, pa se i pravo tužitelja na otpremninu može odrediti samo u odnosu na vrijeme trajanja novog ugovora i vrijeme koje je tužitelj proveo na radu temeljem tog ugovora. Kako nije sporno da je tužitelj umirovljen 16. kolovoza 2004.g., a da je

ugovor između stranaka sklopljen između stranaka za razdoblje od 01. prosinca 2000.g. do 01. studenog 2005.g., mora se zaključiti da je došlo do odlaska tužitelja u mirovinu za vrijeme trajanja ugovora, zbog čega i prema ocjeni ovoga suda tužitelju pripada pravo na otpremninu prema odredbi l. 13 st. 3 sklopljenog ugovora, dakle, dio otpremnine iz st. 2 iste odredbe čija konačna visina se utvrđuje u razmjeru s provedenim vremenom na radu temeljem sklopljenog ugovora.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1732/06-2 od 28.V.2007.

RADNIČKO VIJEĆE – OBVEZA SAVJETOVANJA PRIJE DONOŠENJA ODLUKE

Izvanredni otkaz ugovora o radu

(Čl. 152 Zakona o radu - «Narodne novine», br. 38/95, 54/95, 65/95, 102/98,17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03)

Prije nego poslodavac donese odluku o izvanrednom otkazu ugovora o radu, obavezan je savjetovati se sa radničkim vijećem, odnosno sindikatom.

„Naime, osnovna je tvrdnja tuženika da u konkretnom slučaju nije bilo potrebno provoditi savjetovanje sa sindikatom, jer da se u slučaju iz čl. 152 ZR-a – konkretno u slučaju izvanrednog otkaza ugovora o radu, ne radi o slučaju kada je propisana obveza savjetovanja s radničkim vijećem, odnosno u slučaju nepostojanja radničkog vijeća, sa sindikatom. Navedeno stajalište tuženika i tumačenje odredbe čl. 152 ZR-a su, po mišljenju ovog suda, pogrešni. Naime, u čl. 152 st. 1 ZR-a izričito je propisano da se prije donošenja odluke važne za položaj radnika, poslodavac mora s radničkim vijećem savjetovati o namjeravanoj odluci, te mora radničkom vijeću priopćiti podatke važne za donošenje odluke i sagledavanja njezinog utjecaja na položaj radnika. U svakom slučaju, odluka o otkazu ugovora o radu je itekako bitna za položaj radnika, pa sasvim sigurno, u konkretnom slučaju je bitno da se provede savjetovanje s radničkim vijećem. Upravo zbog postupanja tuženika protivno odredbama Zakona o radu kod donošenja pobijane odluke o otkazu ugovora o radu, dolazi do primjene odredba čl. 152 st. 11 ZR-a, prema kojoj odluka poslodavca donesena protivno odredbama ZR-a o

obvezi savjetovanja s radničkim vijećem je ništava i kao takva ne proizvodi pravne učinke. Kako je tuženik u postupku donošenja pobijane odluke postupio protivno odredbi čl. 152 ZR-a, te kako su zbog tog propusta tuženika odluke tuženika u konkretnom slučaju ništave, to sud prvog stupnja s pravom nije utvrđivao daljnje razloge o osnovanosti razloga za izvanredni otkaz, odnosno njihovoj neosnovanosti.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 404/07-2 od 23.IV.2007.

VI. PARNIČNI POSTUPAK

STVARNA NADLEŽNOST TRGOVAČKIH SUDOVA

Opoziv tužitelja s funkcije direktora trgovačkog društva

(Čl. 34b toč. 3 Zakona o parničnom postupku– «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Trgovački sud je nadležan u postupku u kojem tužitelj traži utvrđenje ništavosti odluke nadzornog odbora o opozivu tužitelja s funkcije direktora trgovačkog društva tuženika.

„Naime, tužitelj traži utvrđenje ništavosti (poništenje) tuženikove odluke o opozivu tužitelja s funkcije direktora (prvotnim tužbenim zahtjevom traži vraćanje na radno mjesto direktora, time da je tužbeni zahtjev preinačio na način da je sada, egzistentnim zahtjevom, uz poništenje tuženikove odluke o otkazu tužitelja s funkcije direktora, tražio određenje prestanka radnog odnosa tužitelja kod tuženika i naknadu štete). Nema nikakve dvojbe da se sadržaj tuženikove odluke odnosi isključivo na opoziv tužitelja s funkcije direktora trgovačkog društva tuženika, kojom odlukom se ujedno imenuje novi direktor (a provedba odluke se povjerava predsjedniku Nadzornog odbora). U tom smislu, točna je ocjena prvostupanjskog suda, da se tom odlukom ne zadire u pitanje opstojnosti radnog odnosa tužitelja kod tuženika, u kojem smislu treba zaključiti da i nadalje egzistira ugovor o radu u dijelu u kojem je sačuvan radni odnos tužitelja kod tuženika (iako, nakon odluke o prestanku tužiteljeve funkcije direktora tuženika, ostaje nedefinirano na kojem radnom mjestu tužitelj treba nadalje raditi). Obzirom na mješovit karakter obveznopravnog odnosa između tužitelja i tuženika, način tuženikovog odlučivanja je moguć, a obzirom da tužitelj traži sudsku zaštitu u smislu poništenja (utvrđenja ništavosti) tuženikove odluke o opozivu tužitelja s funkcije direktora tuženika, radi se o sudskom sporu koji ulazi u sferu nadležnosti trgovačkog suda, u smislu određenja ZPP-a iz čl. 34 b toč. 3. U tom smislu, prvostupanjsko rješenje pravilno je utemeljeno na primjeni navedene odredbe ZPP-a. Znakovito je da je tužitelj prvotnim tužbenim zahtjevom zatražio vraćanje na radno mjesto direktora, da bi tijekom postupka zatražio određenje prestanka radnog odnosa tužitelja kod tuženika i naknadu štete. Takav zahtjev tužitelja iz podneska od 18. siječnja 2006.g., ne može se podvesti pod zahtjev utemeljen na odredbi čl. 116 (123) Zakona o radu (dalje: ZR), niti je takav zahtjev definiran kao zahtjev za sudski raskid ugovora o radu, pri čemu treba istaći da je procesna pretpostavka za mogućnost odlučivanja suda o zahtjevu za sudskim raskidom ugovora o radu utvrđenje da je otkaz poslodavca nedopusšten (nezakonit), kako je navedeno tuženikova

odluka o opozivu tužitelja s funkcije direktora ne zahvaća taj dio i na takav način, ugovora o radu, sklopljenog između stranaka 15. travnja 2002.g., što tuženik tijekom prvostupanjskog postupka izričito potvrđuje (tužitelj u bitnome ne pobija takvo tuženikovo shvaćanje, nego inzistira na tvrdnji da u takvim okolnostima njegov radni status nije definiran, te da isti može biti definiran samo sporazumom stranaka do kojeg nije došlo). Dakle, po ocjeni ovoga suda, ukoliko bi tužitelj i ostvario sudsku zaštitu iz stavka prvog predložene izreke prvostupanjske presude, iz podneska od 18. siječnja 2006.g. (utvrđenje da je nezakonita odluka o opozivu i imenovanju uprave, donijeta od strane Nadzornog odbora prednika tuženika), ne bi bile ispunjene procesnopravne okolnosti za sudski raskid ugovora o radu (dok zahtjev za utvrđenje prestanka radnog odnosa tužitelja u određeno vrijeme, 15. travnja 2006.g. ne može biti utemeljen u tim okolnostima kao sudski raskid ugovora o radu). Dakle, za traženu sudsku zaštitu, u smislu poništenja odluke o opozivu i imenovanju uprave, nadležan je Trgovački sud u V., odnosno prvostupanjski sud je u tom smislu pravilno primijenio odredbe čl. 34b toč. 3 ZPP-a, a to je osnovni zahtjev tužitelja (od kojeg ovisi ispunjenost procesnopravnih pretpostavki za njegove daljnje zahtjeve).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 81/07-2 od 09.V.2007.

MJESNA NADLEŽNOST

Mjesno nadležan sud povodom prigovora protiv platnog naloga

(Čl. 147 st. 1 Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 88/05)

Ukoliko ovrhovoditelj uz prijedlog za ovrhu ne priloži sporazum stranaka o mjesnoj nadležnosti, u slučaju prigovora ovršenika, ako zakonom nije određena isključiva mjesna nadležnost suda, postupak će se nastaviti pred istim sudom kao u povodu prigovora protiv platnog naloga, a ne pred ugovorenim mjesno nadležnim sudom.

„Odredbom čl. 70 st. 1 ZPP-a u svezi čl. 19 st. 1 OZ-a propisano je da ako zakonom nije određena isključiva mjesna nadležnost suda,

stranke se mogu sporazumjeti da im u prvom stupnju sudi sud koji nije mjesno nadležan, uz uvjet da je taj sud stvarno nadležan, međutim, isto tako odredbom čl. 70 st. 5 ZPP-a propisano je kako se navedena isprava o sporazumu mora priložiti uz tužbu. U konkretnom slučaju, ovrhovoditelj je podnio prijedlog za ovrhu na plaći ovršenice Općinskom sudu u V., uz napomenu da se u slučaju prigovora postupak nastavi pred Općinskim sudom u Z., a čija mjesna nadležnost je ugovorena između stranaka, međutim, ovrhovoditelj uz prijedlog za ovrhu nije priložio i navedeni sporazum, a što je bio dužan sukladno čl. 70 st. 5 ZPP-a, već je navedeni sporazum priložio tek uz žalbu protiv prvostupanjskog rješenja od 11. travnja 2002.g. Obzirom na takvo postupanje ovrhovoditelja, odnosno ne prilaganje sporazuma o nadležnosti uz prijedlog za ovrhu, te obzirom da je Općinski sud u Varaždinu mjesno nadležan za postupanje u konkretnom predmetu sukladno odredbi čl. 147 st. 1 OZ-a, prvostupanjski sud je pravilno, a povodom prigovora ovršenice, odredio nastavak postupka pred istim sudom kao u povodu prigovora protiv platnog naloga, pri čemu je takvo postupanje prvostupanjskog suda, a suprotno mišljenju ovrhovoditelja, usklađeno i sa odredbom čl. 54 st. 2 OZ-a. Naime, navedenom odredbom određeno je da će se u slučaju kada se rješenje o ovrsi pobija u cijelosti ili samo u dijelu kojim je ovršeniku naloženo da namiri tražbinu, sud kojemu je prigovor podnesen staviti izvan snage rješenje o ovrsi u dijelu kojim je određena ovrha i ukinuti provedene radnje, a postupak će se nastaviti kao u povodu prigovora protiv platnog naloga, a ako za to nije mjesno nadležan, dostavit će predmet nadležnom sudu. Obzirom da se prebivalište ovršenice nalazi na području prvostupanjskog suda, taj sud je u smislu odredbe čl. 47 st. 1 ZPP-a mjesno nadležan za provođenje parničnog postupka (postupka kao u povodu prigovora protiv platnog naloga), te obzirom da ovrhovoditelj nije priložio sporazum o mjesnoj nadležnosti uz prijedlog za ovrhu iz kojeg bi bila vidljiva ugovorena nadležnost suda u Zagrebu, pri čemu njegova napomena o ugovorenoj nadležnosti na kraju prijedloga za ovrhu nije od utjecaja na utvrđenje mjesne nadležnosti i to upravo stoga jer sporazum o mjesnoj nadležnosti mora biti priložen u pismenom obliku, to nisu niti bile ispunjene pretpostavke za dostavu predmeta „nadležnom“ sudu, već je jedini i isključivi mjesno nadležan sud u trenutku donošenja pobijanog rješenja, temeljem takvog stanja predmeta, bio upravo Općinski sud u V. Prema tome, ovrhovoditelj tek nakon donošenja pobijanog rješenja, znači u svojstvu tužitelja u parničnom postupku može ostvariti svoje pravo da u parnici odlučuje sud čiju su mjesnu nadležnost stranke ugovorile.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 752/07-2 od 09.VIII.2007.

PARNIČNA SPOSOBNOST

Prisilna naplata troškova kaznenog postupka

(Čl. 2 Zakona o sudovima – „Narodne novine“, br. 150/05)

Troškovi kaznenog postupka naplaćuju se u korist proračunskih sredstava, iz kojeg razloga stranka u postupku prisilne naplate troškova kaznenog postupka, može biti jedino Republika Hrvatska, zastupana po nadležnom državnom odvjetništvu.

„Žalba ovrhovoditelja se u biti svodi na tvrdnju da troškove kaznenog postupka i oduzetu imovinsku korist, temeljem čl. 159 st. 2 ZKP-a, prisilno naplaćuje sud koji je donio odluku, dakle, kazneni sud, i to po službenoj dužnosti, te da radi toga nije potrebno da bi sud bio zastupan u takvom postupku po nadležnom državnom odvjetništvu. Žalbeni navodi ovrhovoditelja kojima osporava pravilnost pobijanog rješenja, po pravnom shvaćanju ovoga suda, su pogrešni i neutemeljeni, te nemaju uporišta u citiranoj odredbi ZKP-a. Naime, u citiranoj odredbi čl. 159 st. 2 ZKP-a, propisano je da troškove kaznenog postupka naplaćuje prisilno sud po službenoj dužnosti u korist proračunskih sredstava. Sudovi svih vrsta, pa tako i Općinski sud u P., nemaju pravnu osobnost, već se radi o tijelu državne (sudbene) vlasti u smislu čl. 2 Zakona o sudovima, pa sudovi ne mogu biti niti stranke u postupku, na način kako je to navedeno u prijedlogu za ovrhu, a niti kao takvo tijelo navedeni **sud ne može sam sebe zastupati u građanskim i upravnim postupcima**. To iz razloga što je odredbom čl. 15 Zakona o državnom odvjetništvu izričito propisano da nadležno državno odvjetništvo u građanskom i upravnom postupku zastupa Republiku Hrvatsku u zaštiti imovinskih i drugih prava, pa kako se i troškovi kaznenog postupka naplaćuju u korist proračunskih sredstava, to stranka u tom postupku može biti jedino Republika Hrvatska, koja mora biti zastupana, u smislu citirane odredbe, po nadležnom državnom odvjetništvu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 676/07-2 od 23.VII.2007.

PRIVREMENI ZASTUPNIK

Pravo privremenog zastupnika na naknadu troška za sastav žalbe

(Čl. 84 Zakona o parničnom postupku – «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Privremeni zastupnik – odvjetnik, ima pravo i dužnost u granicama zakona i dobivenih ovlasti poduzimati sve što po njegovoj ocjeni može koristiti stranci kojoj pruža pomoć, iz kojeg razloga isti ima pravo i na trošak sastava žalbe protiv prvostupanjske presude.

„Prvostupanjski sud je priznao privremenom zastupniku tuženika trošak prema podnesenom zahtjevu za naknadu troškova obavljanja dužnosti privremenog zastupnika, osim troška sastava žalbe protiv prvostupanjske presude, smatrajući da navedeni trošak nije bio potreban za ishod parnice. Iz sadržaja obrazloženja pobijanog rješenja može se zaključiti da je prvostupanjski sud ocijenio nepotrebnim trošak sastava žalbe izjavljene po privremenom zastupniku tuženika protiv prvostupanjske presude, sukladno odredbi čl. 155 st. 1 Zakona o parničnom postupku (dalje: ZPP), iako se prvostupanjski sud u obrazloženju ne poziva na navedenu odredbu. Međutim, navedena odredba čl. 155 st. 1 ZPP-a primjenjuje se prilikom odlučivanja o troškovima postupka na teret protivne stranke, a u konkretnom slučaju se radi o zahtjevu odvjetnika koji je rješenjem prvostupanjskog suda postavljen privremenim zastupnikom tuženiku, sukladno odredbi čl. 84 ZPP-a. Osnovano žalitelj ističe u žalbi da privremeni zastupnik kojeg sud postavi stranci, u postupku za koji je postavljen ima sva prava i dužnosti zakonskog zastupnika kojeg postavlja Centar za socijalnu skrb, sukladno odredbi čl. 85 ZPP-a, koja prava privremeni zastupnik vrši sve dok se stranka ili njezin punomoćnik ne pojavi pred sudom, odnosno dok tijelo starateljstva ne obavijesti sud da je postavilo staratelja. Zakonski zastupnik, sukladno odredbi čl. 81 st. 1 ZPP-a, može u ime stranke poduzimati sve radnje u postupku, pa, dakle, privremeni zastupnik u postupku za koji je postavljen, ovlašten je poduzimati sve radnje u zaštiti prava i interesa stranke, pri čemu, obzirom na činjenicu da je u konkretnom slučaju postavljeni privremeni zastupnik odvjetnik, valja

ukazati i na dužnost (i pravo) odvjetnika u granicama zakona i dobivenih ovlasti poduzimati sve što po njegovoj ocjeni može koristiti stranci kojoj pruža pravnu pomoć, utvrđenu odredbom čl. 7 st. 2 Zakonom o odvjetništvu, a i odredbom čl. 55 Kodeksa odvjetničke etike utvrđena je dužnost odvjetnika stranku savjesno zastupati koristeći se svim potrebnim sredstvima dopuštenim zakonom. Kako je presudom prvostupanjskog suda broj P. ___/04-21 od 31. svibnja 2004.g. udovoljeno tužbenom zahtjevu tužitelja i tuženik je obvezan isplatiti tužitelju iznos od 1.024,12 kn sa zakonskom zateznom kamatom na pojedinačne glavnične iznose, od dospijeća pa do isplate, podnošenje žalbe privremenog zastupnika tuženika protiv navedene presude mora se smatrati poduzimanjem radnje u zaštiti interesa stranke kojoj je žalitelj postavljen privremenom zastupnikom.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 80/07-2 od 20.II.2007.

PRETPOSTAVKE ZA POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE

Presuda zbog ogluhe

(Čl. 117 st. 2 Zakona o parničnom postupku– «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Kada sud donese presudu zbog ogluhe, a sadržaj dostavnice je pogrešno ocijenjen od strane suda, tada tuženik ima pravo na žalbu a ne i na podnošenje prijedloga za povrat u prijašnje stanje.

„Naime, ukoliko bi se prihvatila vjerodostojnom i istinitom tvrdnja tuženika, da on nije primio tužbu uz poziv na davanje odgovora na tužbu u određenom roku, pri čemu je sadržaj dostavnice od strane prvostupanjskog suda pogrešno ocijenjen, tada bi se radilo, kako je to pravilno procesno pravno kvalificirao prvostupanjski sud, o bitnoj povredi odredaba parničnog postupka iz čl. 354 st. 2 toč. 6 ZPP-a, pa u tom slučaju ne postoji procesno pravna osnova za podnošenje prijedloga za povrat u prijašnje stanje, jer je izričitom zakonskom odredbom iz čl. 117 st. 2 ZPP-a isključena dopuštenost podnošenja takvog pravnog lijeka u konkretnom procesno pravnim okolnostima. Prema tome, neosnovano je tuženikovo pobijanje prvostupanjskog rješenja sa činjeničnih aspekata, s

obzirom da je tuženik, evidentno odabrao pogrešan procesno pravni put zaštite, podnošenjem nedopuštenog prijedloga za prijašnje stanje (umjesto, eventualnog, podnošenja žalbe na presudu zbog gluhe).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1765/06-2 od 21.II.2007.

POSTUPAK PRIJE PODNOŠENJA TUŽBE PROTIV REPUBLIKE HRVATSKE

Procesna pretpostavka za podnošenje tužbe protiv Republike Hrvatske

(Čl. 186a st. 2 Zakona o parničnom postupku – «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Podnošenjem zahtjeva za mirno rješenje spora Ministarstvu unutarnjih poslova, Policijskoj upravi, nije ispunjena procesna pretpostavka za pokretanje sudskog postupka, iz razloga što se takav zahtjev podnosi isključivo državnom odvjetništvu.

„Naime, tužitelj se u žalbi poziva na činjenicu da je zahtjev za mirno rješavanje spora prije podnošenja tužbe prvostupanjskom sudu podnio Ministarstvu unutarnjih poslova PU V., na koji zahtjev je tužitelju upućeno očitovanje od 16. studenog 2006.g. Tužitelj posebno napominje da ukoliko „tužena nije bila nadležna za odlučivanje zahtjeva za mirno rješavanje spora, to je trebala zahtjev proslijediti nadležnom organu na odlučivanje i o tome obavijestiti tužitelja“. Također smatra da je prvostupanjski sud bio dužan primijeniti odredbu čl. 82 (kojeg zakona?), te tužitelju odrediti rok za otklanjanje nedostatka i postupiti sukladno odredbi čl. 109 ZPP-a. Prema odredbi čl. 186 a st. 1 ZPP-a osoba koja namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske dužna se prije podnošenja tužbe obratiti nadležnom državnom odvjetništvu sa zahtjevom za mirno rješavanje spora. Dakle, tužitelj je u smislu citirane odredbe čl. 186a st. 1 ZPP-a bio dužan prije podnošenja tužbe prvostupanjskom sudu obratiti se sa zahtjevom za mirno rješavanje spora nadležnom državnom odvjetništvu. Tužitelj je uz tužbu priložio zahtjev za naknadu štete upućen 02. studenog 2006.g. Ministarstvu unutarnjih poslova Policijskoj postaji I. Kako je tužitelj svoj zahtjev za

naknadu štete uputio Policijskoj postaji I., to nedvojbeno u konkretnom slučaju nisu bili ispunjeni uvjeti za primjenu odredbe čl. 186 a st. 2 ZPP-a, jer tužiteljev zahtjev nije podnesen nenadležnom državnom odvjetništvu, već uopće nije podnesen državnom odvjetništvu, pa se niti ne može smatrati da je podnesen nadležnom državnom odvjetništvu istekom roka od 8 dana. Prema odredbi čl. 186 a st. 6 ZPP-a sud će odbaciti tužbu protiv RH podnesenu prije donošenja odluke o zahtjevu za mirno rješenje spora, odnosno prije isteka roka iz st. 2 iste odredbe. Dakle, podnošenje zahtjeva državnom odvjetništvu za mirno rješenje spora s RH u smislu citirane odredbe čl. 186 a st. 6 ZPP-a je procesna pretpostavka za pokretanje sudskog postupka, zbog čega u konkretnom slučaju nema niti uvjeta za primjenu odredbe čl. 82 ZPP-a, odnosno čl. 109 ZPP-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 120/07-2 od 15.II.2007.

SADRŽAJ TUŽBE

Tužba radi naknade štete

(Čl. 186 Zakona o parničnom postupku– «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Sud nije ovlašten vraćati tužbu na ispravak i dopunu tražeći dodatne razloge koji se odnose na osnovanost tužbenog zahtjeva.

„Prvostupanjski sud, analizirajući činjeničnu osnovu i zahtjev iz ispravljene tužbe, ocjenjuje da se činjenični supstrati pojedinih zahtjeva isprepliću, jer da tužitelj traži naknadu štete za nehuman smještaj u iznosu od 500.000,00 kn, te spominje da je bio bez sanitarnog čvora i pitke vode, a da postavlja i zahtjev za nehumano postupanje (zlostavljanje) od strane službenika tuženice i zbog ugrožavanja zdravlja i trpljenja duhanskog dima, ističući da u svezi tih zahtjeva nije doprinio nikakvu dokumentaciju (niti naveo u čemu se sastoji povreda njegovog zdravlja, navodeći da je po toj osnovi zatražio i to za nehumane uvjete 500.000,00 kn, a za trpljenje duhanskog dima 1.000.000 kn). Prema prihvaćenom stajalištu sudske prakse sud (u pravilu) neće odbaciti podnesak koji je ispravljen ali ipak nije podesan za raspravljanje (VSRH

Rev.2660/92 od 02.06.1993.g). Nadalje, prema prihvaćenom stajalištu sudske prakse, sud nije ovlašten vraćati tužbu na ispravak i dopunu tražeći dodatne razloge koji se odnose na osnovanost tužbenog zahtjeva. Po ocjeni ovog suda, tužitelj je doduše, bez konkretizacije u odnosu na određenje manifestacije posljedica štetne radnje na njegovo zdravlje i povredu dostojanstva, naveo zbog koje vrste štete je podnio tužbu i u čemu se ona sastoji, a prema sadržaju konačno ispravljene tužbe, naveo je i u čemu se sastoji šteta i štetna radnja službenika tuženice, zbog čega se ne može prihvatiti prvostupanjska konstatacija da se po tužbi ne bi moglo meritorno postupati. Sve navedene okolnosti koje prvostupanjski sud ističe u obrazloženju odluke nužno će biti predmetom raspravljanja i odlučivanja. U ovoj fazi postupka, odlučno je da je tužitelj, u određenoj mjeri, naveo u čemu nalazi da mu je tuženica počinila štetu određene vrste, određujući pritom i visinu zahtjeva za naknadu štete, time da je tužitelj ponudio i određene dokaze na sve činjenične tvrdnje, a tužitelj je u tužbi iznio i određene tvrdnje u vezi protupravnog postupanja tuženice kao činjeničnom i materijalnopravnom elementu svog odštetnog zahtjeva. U ponovnom postupku će prvostupanjski sud nužno trebati voditi računa o utvrđenjima navedenih povreda tužiteljevih prava u zatvorskom tretmanu koja su bila predmetom zahtjeva za sudsku zaštitu u predmetu ovog suda br. IK __/06, Kž. __/06 odnosno sada IK __/06, a u materijalnopravnom smislu vodit će računa o odredbama mjerodavnih međunarodnih konvencija, o odredbama Zakona o izvršenju kazne zatvora, Kućnom redu kaznionice u L. itd.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 458/07-2 od 13. VI.2007.

TUŽBA

Tužba zbog nezakonite radnje

(Čl. 6 Zakona u upravnim sporovima - Sl. list br. 4/77, Narodne novine, br. 53/91, 9/92, 77/92)

Sadržaj odluka upravnih tijela ne može biti predmet preispitivanja u postupku za zaštitu od nezakonite radnje.

„Radi mogućnosti ostvarenja prava na zaštitu od nezakonite radnje valja ukazati na odredbu čl. 67 ZUS-a, prema kojoj se odredbi, postupak za zaštitu Ustavom zajamčenog prava čovjeka i građanina, ukoliko je takva sloboda ili pravo povrijeđeno nezakonitom radnjom službene osobe u tijelima državne vlasti ili ovlaštene osobe u poduzećima i drugim pravnim osobama, ako nije osigurana druga sudska zaštita, pokreće tužbom zbog nezakonite radnje. Obzirom na sadržaj navedene odredbe, da bi se u postupku pred sudom mogla uspješno zahtijevati zaštita prava i interesa građana od nezakonite radnje, a u smislu odredbe čl. 67 ZUS-a, potrebno je da budu ispunjene tri pretpostavke predviđene tim propisom, i to:- da je povrijeđeno jedno od Ustavom zajamčenih prava i sloboda čovjeka i građanina; - da je to pravo povrijeđeno nezakonitom radnjom službene osobe u tijelima državne vlasti ili ovlaštene osobe u poduzećima i drugim pravnim osobama; - da nije osigurana druga sudska zaštita. Navedene pretpostavke moraju biti kumulativno ispunjene, pa nedostatkom makar samo jedne pretpostavke nije moguće s uspjehom zahtijevati sudska zaštitu od nezakonite radnje, zbog čega se tužba smatra nedopuštenom. Pritom, imajući u vidu način na koji tužiteljica zahtijeva zaštitu od nezakonite radnje, treba ukazati i na odredbu čl. 1 ZUS-a, prema kojoj odredbi, radi osiguranja sudske zaštite prava građana i pravnih osoba, te radi osiguranja zakonitosti, sud u upravnom sporu odlučuje o zakonitosti akata kojima državni organi i organizacije, koji imaju javne ovlasti, rješavaju o pravima i obvezama u upravnim stvarima. Prema čl. 2 ZUS-a pravo pokretanja upravnog spora pripada pojedincu ili pravnoj osobi, koja smatra da joj je upravnim aktom povrijeđeno kakvo pravo ili neposredni osobni interes utemeljen na zakonu. Stoga sadržaj odluka upravnih tijela ne može biti predmet preispitivanja u postupku za zaštitu od nezakonite radnje, jer, kad bi odlukama upravnih tijela i bila povrijeđena ustavna prava pojedinaca, zakonitost i pravilnost takvih odluka moguće je ispitivati jedino u postupku propisanih pravnih lijekova, a ne tužbom za zaštitu od nezakonite radnje.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1832/05-2 od 03.IV.2006.

TUŽBA

Tužba zbog nezakonite radnje

(Čl. 67 Zakona u upravnim sporovima- Sl. list br. 4/77, „Narodne novine“, br. 53/91, 9/92, 77/92)

Građevinska dozvola ne može predstavljati nezakonitu radnju kojom bi bilo povrijeđeno Ustavom zajamčeno pravo i sloboda tužiteljice.

„S pravom tuženica tvrdi tijekom postupka, a što ponavlja i u žalbi, da je građevinska dozvola, čije poništenje tužiteljica zahtijeva tužbom u ovom predmetu, donesena nakon provedenog upravnog postupka i da ona predstavlja upravni akt, zbog čega građevinska dozvola ne može predstavljati nezakonitu radnju kojom bi bilo povrijeđeno Ustavom zajamčeno pravo i sloboda tužiteljice, zbog čega i po ocjeni ovog suda, tužiteljica nije ovlaštena zahtijevati sudsku zaštitu od nezakonite radnje u smislu odredbe čl. 67 ZUS-a. Naime, i ovaj sud smatra da građevinska dozvola, donesena po Sekretarijatu za gospodarstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša u N.M., koja je donesena nakon provedenog upravnog postupka, predstavlja upravni akt u smislu odredbe čl. 6 st. 2 ZUS-a, obzirom da se radi o aktu tijela državne uprave u obavljanju javnih ovlasti kojim se odlučuje o određenom pravu ili obvezi određenog pojedinca ili organizacije u kakvoj upravnoj stvari. Kako se protiv upravnog akta, ili u konkretnom slučaju, protiv građevinske dozvole, u smislu odredbe čl. 6 st. 1 ZUS-a, može voditi upravni spor, i kako je, prema odredbi čl. 66 ZUS-a, o zahtjevu za zaštitu Ustavom zajamčenog prava i slobode čovjeka i građanina, ako je takvo pravo i sloboda povrijeđeno konačnim upravnim aktom, a nije osigurana druga sudska zaštita, nadležan sud koji je nadležan za upravne sporove, to eventualno Ustavom zajamčeno pravo tužiteljice na rad, kako to ona tvrdi u tužbi, nije povrijeđeno građevinskom dozvolom kao nezakonitom radnjom službene osobe u tijelima državne vlasti, već eventualno konačnim upravnim aktom, zbog čega tužiteljici ne pripada ovlaštenje na podnošenje tužbe radi zaštite od nezakonite radnje, a sukladno odredbi čl. 67 ZUS-a, obzirom da ovaj sud nije ovlašten ispitivati pravilnost i zakonitost donesene građevinske dozvole, kao konačnog upravnog akta.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1832/05-2 od 03.IV.2006.

MIROVANJE POSTUPKA

Prijedlog za odgodu ročišta

(Čl. 216 st. 1 Zakona o parničnom postupku – «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Ostvarile su se procesne pretpostavke za mirovanje postupka, kada je tužiteljica prethodno tražila odgodu ročišta neobrazloženim i nedokumentiranim prijedlogom.

„Naime, iz sadržaja spisa proizlazi da je podneskom zaprimljenim kod prvostupanjskog suda 19. prosinca 2006.g. tužiteljica podnijela zahtjev za odgodu ročišta koje se trebalo održati istog dana, dakle, 19. prosinca 2006.g., navodeći u podnesku da je punomoćnik tužiteljice angažiran kod Općinskog suda u Varaždinu u predmetu br. K. ___/02, a da je obitelj tužiteljice javila u kancelariju njezinog punomoćnika da je tužiteljica bolesna i da se nalazi kod liječnika, te da neće moći pristupiti na ročište. Kako uz navedeni podnesak tužiteljice nije priložena nikakva dokumentacija u prilog tvrdnjama tužiteljice o opravdanim razlozima spriječenosti pristupa na ročište zakazano kod prvostupanjskog suda 19. prosinca 2006.g. tužiteljice i njezinog punomoćnika, to je prvostupanjski sud opravdano zahtjev tužiteljice za odgodu ročišta odbio, ocijenivši ga neosnovanim. Protivno stajalištu žalbe tužiteljice, i prema ocjeni ovog suda, u konkretnom slučaju su se ostvarile pretpostavke za mirovanje postupka iako je tužiteljica prethodno predložila odgodu ročišta od 19. prosinca 2006.g., jer je prvostupanjski sud iz opravdanih razloga odbio njezin prijedlog, jer i ovaj sud smatra da se radi o neobrazloženom i nedokumentiranom prijedlogu. Stoga prvostupanjski sud nije počinio niti apsolutno bitnu, niti relativno bitnu povredu odredaba parničnog postupka, jer je i prema ocjeni ovoga suda odluka prvostupanjskog suda o odbijanju prijedloga za odgodu ročišta pravilna, pa je prvostupanjski sud pravilno postupio utvrdivši da je s danom 19. prosinca 2006.g. nastupilo mirovanje postupka, primjenom odredbe čl. 216 st. 1 ZPP-a (tako i VSRH Rev.1847/97 od 18. prosinca 1997.g.; VSRH Rev. 1723/97 od 19. travnja 2000.g.).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 66/07-2 od 15.II.2007.

SASLUŠANJE STRANAKA

Povreda raspravnog načela

(Čl. 220 Zakona o parničnom postupku – «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Ne smatra se da je sud počinio povredu raspravnog načela, onemogućavanjem raspravljanja pred sudom, ukoliko iz opravdanih razloga nije proveo dokaz saslušanjem stranaka.

„Prvostupanjski sud nije bio dužan prihvatiti dokazni prijedlog tuženice radi provođenja dokazivanja saslušavanjem stranaka u svrhu dokazivanja, posebno ako se ima u vidu njen potpuno neobrazložen prigovor promašene pasivne legitimacije. Time prvostupanjski sud nije počinio povredu raspravnog načela, neomogućavanjem raspravljanja pred sudom (iz čl. 354 st. 2 toč. 6 ZPP-a) jer saslušanje stranaka u svrhu dokazivanja znači provođenje dokaza na sporne činjenice, time da o potrebi provođenja svakog dokaza odlučuje sud u smislu čl. 220 ZPP-a, time da se dokazi provode radi utvrđenja spornih činjenica, a stranke su u smislu odredbe čl. 7 st. 1 ZPP-a dužne iznijeti činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve. Dakle, neisticanje argumentacije za prigovor promašene pasivne legitimacije predstavlja propust tuženice u iznošenju činjenične osnove protivljenja tužbenom zahtjevu, a određenje provođenja dokaza spada u ovlast prvostupanjskog suda, pri čemu je prvostupanjski sud mogao, zbog sadržaja provedenih dokaza zaključiti da saslušanje stranaka u svrhu dokazivanja nije potreban dokaz, jer se tom dokaznom sredstvu pribjegava, u smislu odredbe čl. 264 st.2 ZPP-a kad nema drugih dokaza ili kad sud unatoč izvedenim drugim dokazima ustanovi da je to potrebno za utvrđenje važne činjenice.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1098/06-2 od 10.X.2006.

VRSTE DOKAZA – VJEŠTACI

Proturječnosti u nalazima i mišljenja vještaka

(Čl. 361 Zakona o parničnom postupku – «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Ukoliko postoje proturječnosti u nalazima i mišljenjima vještaka, sud je dužan pozvati oba vještaka kako bi otklonio proturječnosti, a ako se proturječnosti ne mogu otkloniti saslušanjem vještaka, dužan je zatražiti mišljenje drugog vještaka.

„Osim toga, prvostupanjski sud je, ocjenjujući nalaze i mišljenja vještaka, postupio u suprotnosti s odredbom čl. 361 ZPP-a iz koje odredbe jasno proizlazi da je sud dužan pozvati oba vještaka kako bi njihovim saslušanjem otklonio proturječnosti u njihovim nalazima i mišljenjima, a ako se nedostaci u nalazima i mišljenjima, odnosno njihove proturječnosti, ne mogu otkloniti ponovnim saslušanjem vještaka, sud je dužan zatražiti mišljenje drugih vještaka. Kako je prvostupanjski sud, obzirom na bitno različite nalaze i mišljenja prometno-tehničkih vještaka, u odnosu na činjenice vezane uz visinu štete nastale na vozilu tužiteljice, a o kojim činjenicama ovisi i pravilna ocjena osnovanosti tužbenog zahtjeva tužitelja, propustio saslušati na raspravi oba vještaka radi otklanjanja proturječnosti u njihovim nalazima i mišljenjima, to se niti zaključak prvostupanjskog suda glede činjeničnog supstrata na kojem je temeljena njegova odluka u odnosu na visinu dosuđenog iznosa naknade štete, ne može prihvatiti pravilnom.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 187/06-2 od 16.X.2006.

OSIGURANJE DOKAZA

Rješenje o čuvanju dokaza

(Čl. 276 Zakona o parničnom postupku– «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

U postupku osiguranja dokaza, protustranka nije ovlaštena iznositi prigovore vezane uz sadržaj izvedenih dokaza, već to pravo ima u parničnom postupku u kojem se odlučuje o pravima stranaka koja su se utvrđivala dokazima.

„Kako protustranka sadržajem žalbe uopće ne osporava dopuštenost rješenja o čuvanju dokaza, već pobija pravilnost postupka koji je prethodio njihovom donošenju, kao i njegov sadržaj, te kako je sud prvog stupnja pravilno, primjenom čl. 276 ZPP-a, odredio čuvanje navedenih dokaza, žalba protustranke ukazuje se u cijelosti neosnovanom, time da se posebno napominje da temeljem čl. 275 st. 6 ZPP-a protustranka ne bi bila ovlaštena podnositi žalbu niti protiv rješenja kojim se prihvaća prijedlog za osiguranje dokaza, kao niti protiv rješenja kojim se odlučuje da izvođenje dokaza započne prije nego što se rješenje dostavi protivniku osiguranja, dok je sve prigovore vezane uz sadržaj izvedenih dokaza ovlaštena iznositi u eventualnom parničnom postupku u kojem se odlučuje o pravima stranaka koja su se utvrđivala predmetnim dokazima.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 95/07-2 od 22.II.2007.

DOPUNSKA PRESUDA

Rok za donošenje dopunske presude

(Čl. 377a st. 1 Zakona o parničnom postupku – «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Ukoliko je drugostupanjski sud propustio odlučiti o žalbi tužitelja u odnosu na odbijajući dio prvostupanjske presude, a tužitelj nije u roku od 15 dana od dostave drugostupanjske odluke predložio drugostupanjskom sudu da svoju odluku dopuni, smatra se da je žalba tužitelja uložena protiv odbijajućeg dijela povučena.

«Nema nikakve dvojbe da je drugostupanjski sud propustio odlučiti o žalbi tužitelja, u odnosu na raniji odbijajući dio prvostupanjske presude, no, međutim, tužitelj, unatoč takvom rješenju drugostupanjskog suda, nije postupio sukladno odredbi čl. 377a st. 1 ZPP-a. Naime, sukladno

navedenoj odredbi, ako je drugostupanjski sud propustio odlučiti u pogledu jedne ili više žalbi, žalitelj može u roku od 15 dana od dostave drugostupanjske odluke, predložiti drugostupanjskom sudu da svoju odluku dopuni. U konkretnom slučaju tužitelj je bio ovlašten nakon primitka drugostupanjske odluke, predložiti drugostupanjskom sudu da odluči o njegovoj žalbi uloženoj protiv odbijajućeg dijela ranije prvostupanjske presude od 11. studenog 2005.g. Budući da je tužitelj propustio postupiti sukladno odredbi čl. 377a ZPP-a, to, imajući u vidu da se prema odredbi čl. 377a st. 5 ZPP-a, u tom slučaju primjenjuju odredbe čl. 339 do 341 ZPP-a, valja smatrati da se žalba tužitelja, sukladno odredbi čl. 339 st. 2 ZPP-a, uložena protiv odbijajućeg dijela pod II izreke prvostupanjske presude br. P.__/05-31 od 11. studenog 2005.g. ima smatrati povučenom.»

Županijski sud u Varaždinu, Gž.1656/06-2 od 16.X.2006.

ODBACIVANJE ŽALBE KAO NEPRAVOVREMENE, NEPOTPUNE ILI NEDOPUŠTENE

Žalba dostavljena telefaksom

(Čl. 113 Zakona o parničnom postupku– «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03)

Ne može se smatrati pravovremenom žalbom, žalbu koja je po punomoćniku – odvjetniku dostavljena telefaksom, nenadležnom sudu, u neuredovno vrijeme suda, u 23,42 sata.

„Tijekom postupka sud prvog stupnja je isto tako utvrdio da je istovjetna žalba koja je predana po punomoćniku tuženika neposredno Općinskom sudu u N. M., dostavljena nenadležnom sudu, Općinskom sudu u Varaždinu, dana 01. veljače 2007.g. i to telefaksom, u neuredovno vrijeme suda, točnije u 23,42 sata. Navedenu dostavu putem telefaksa nenadležnom sudu se, po mišljenju suda prvog stupnja, ne može smatrati pravovremenom i to obzirom na odredbe čl. 113 ZPP-a. Naime, u stavku 7 čl. 113 ZPP-a propisano je da ako je podnesak, koji je vezan za rok, predan ili upućen nenadležnom sudu prije proteka roka, a stigne nadležnom sudu nakon proteka roka, smatrat će se da je na

vrijeme podnesen, ako se njegovo podnošenje nenadležnom sudu može pripisati neznanju, ili očitaj pogrešci podnosioca. Po mišljenju suda prvog stupnja, upućivanje žalbe putem telefaksa Općinskom sudu u Varaždinu, kao nenadležnom sudu, po punomoćniku tuženika, nikako se ne može pripisati neznanju niti pak omašci podnosioca, obzirom da je punomoćnik tuženika izričito naveo prilikom neposredne predaje same žalbe u Općinskom sudu u N. M., da je namjerno uputio žalbu Općinskom sudu u V., iz razloga što se telefaks na Općinskom sudu u N. M. nije uključivao. Nadalje, sud prvog stupnja zaključuje da upućivanje podnesaka telefaksom nije upućivanje preko pošte, a još manje telegramom, a ako bi se to upućivanje žalbe putem telefaksa i moglo smatrati neposrednom dostavom sudu, tada je to trebalo učiniti u uredovno vrijeme suda, a što svakako nije u 23,42 sata. Naime, u smislu čl. 131 st. 1 Sudskog poslovnika podnesci i drugi dopisi primaju se u sudskoj pisarnici u redovito radno vrijeme, dakle u vrijeme kada sud radi. Izvan redovitog radnog vremena, prema st. 3 istog članka, kao i u dane kada sud ne radi, podneske prima dežurni službenik, ako je u sudu ustrojena služba dežurstva. Opće je poznato da služba dežurstva na Općinskom sudu u N. M. ne postoji, pa se time neposredna dostava podneska u Općinskom sudu u N. M. mogla izvršiti samo u redovno radno vrijeme. Izvan redovnog radnog vremena, u smislu čl. 113 st. 2 ZPP-a, podnesci upućeni sudu preko pošte preporučenom pošiljkom ili telegrafski, smatraju se kao podnesci predani sudu onog dana kada je podnesak predan pošti. U smislu st. 7 čl. 113 ZPP-a, ako je podnesak, koji je vezan uz rok, predan ili upućen nenadležnom sudu prije proteka roka, a stigne nadležnom sudu nakon proteka roka, smatrat će se da je na vrijeme podnesen, ako se njegovo podnošenje nenadležnom sudu može pripisati neznanju ili očitaj pogrešci podnosioca.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 276/07-2 od 26.III.2007.

IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI

Žalba na drugostupanjsku odluku kojom je odlučeno o uređenju međe

(Čl. 1 i 2 Zakona o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 06.04.1941.g. – Narodne novine, br. 73/91)

U postupku uređenja međe, protiv odluka sudova drugog stupnja nije dopušten izvanredni pravni lijek.

„Naime, mogućnost izjavljivanja pravnih lijekova u izvanparničnom postupku propisana je Zakonom o sudskom vanparničnom postupku, a koji se primjenjuje temeljem Zakona o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 06.04.1941.g. (NN 73/91) i to temeljem čl. 1 i 2 citiranog Zakona. On određuje da se pravni propisi koji su bili na snazi na dana 06. travnja 1941.g. primjenjuju kao pravna pravila na one odnose koji nisu uređeni važećim propisima RH, ukoliko su u skladu sa Ustavom i zakonima RH. Kako, posebnim zakonom, tj. Zakonom o sudskom vanparničnom postupku nije propisano da je u postupku uređenja međe protiv odluka sudova drugog stupnja dopuštena žalba, a u RH nije donesen Zakon o vanparničnom postupku koji bi, kao posebni zakon, propisivao takvu mogućnost, to je prvostupanjski sud žalbu protustranke, uloženu protiv rješenja Županijskog suda u Varaždinu, br. Gž. ___/06-2 od 23. listopada 2006.g. pravilno odbacio kao nedopuštenu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 190/07-2 od 15.II.2007.

REVIZIJA PROTIV PRESUDE

Sporovi male vrijednosti

(Čl. 382 st. 3 Zakona o parničnom postupku – «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Drugostupanjski sud nije ovlašten odrediti da je dopuštena revizija u sporovima male vrijednosti.

„Na kraju valja navesti, a u odnosu na žalbeni prijedlog da se tužitelju, bez obzira na odluku drugostupanjskog suda, dozvoli pravo na ulaganje revizije temeljem odredbe čl. 382 ZPP-a, da u smislu odredbe čl. 383 st. 2 ZPP-a u slučajevima u kojima ne mogu podnijeti reviziju prema st. 1 iste odredbe, stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostupanjske presude, ako je drugostupanjski sud u izreci te presude odredio da je protiv nje revizija dopuštena, a drugostupanjski sud je ovlašten tako odlučiti ako ocijeni da odluka o sporu ovisi o rješenju

nekog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana, te u obrazloženju presude naznačiti zbog kojeg je pravnog pitanja dopustio reviziju i izložiti razloge iz kojih je smatrao da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana. Međutim, tužitelj je očigledno propustio uočiti da se prema st. 3 odredbe čl. 382 ZPP-a, odredba st. 2 istog članka ne primjenjuje u onim sporovima za koje je Zakonom o parničnom postupku ili drugim zakonom izrijekom određeno da u njima revizija nije dopuštena. U konkretnom slučaju tužbeni zahtjev tužitelja odnosi se na isplatu iznosa od 4.400,00 kn, pa se očigledno radi o sporu male vrijednosti, sukladno odredbi čl. 458 st. 1 u vezi s čl. 459 ZPP-a. Naime, sporovima male vrijednosti u smislu odredbe čl. 458 st. 1 ZPP-a smatraju se sporovi u kojima se tužbeni zahtjev odnosi na potraživanja u novcu koje ne prelazi iznos od 5.000,00 kn.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1992/06-2 od 20.II.2007.

PRIZNANJE I OVRHA STRANOG PRAVORIJEKA

Pretpostavke za priznanje strane sudske odluke

(Čl. 86 i 87 Zakona o preuzimanju Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima – Sl. I. 43/82, 72/82, „Narodne novine“, br. 53/91)

Okolnost da protustranka nije obaviještena o podnošenju prijedloga za priznanje strane sudske odluke nije od utjecaja na ocjenu pravilnosti pobijanog rješenja, ukoliko sud utvrdi da su ispunjeni uvjeti za priznanje strane sudske odluke.

„Prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem udovoljio prijedlogu predlagateljice za priznanje navedene strane sudske odluke (presude Okružnog suda u M.), navodeći u obrazloženju da su ispunjene sve pretpostavke za priznanje navedene presude u smislu odredbe čl. 86 i 87 Zakona o preuzimanju Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima, utvrdivši da ne postoje niti zapreke propisane odredbama čl. 88 -95 istog Zakona. Pobijajući prvostupanjsko rješenje protustranka ističe u žalbi da je prvostupanjski sud prije donošenja pobijanog rješenja bio dužan obavijestiti

prostustranku o prijedlogu predlagateljice i omogućiti joj da se o prijedlogu očituje, osporavajući predlagateljici pravni interes za priznanje navedene presude Okružnog suda u M., uz tvrdnju da je predlagateljica svoju tražbinu utvrđenu navedenom presudom namirila u ovršnom postupku koji se vodio kod Okrajnog sudišća v M. pod brojem In. ___/_____, u kojem postupku su prodane nekretnine protustranke upisane u z.k.ul. ___ k.o. M i snaha protustranke je u cijelosti isplatila predlagateljicu predajom novca njezinom posredniku D.G. Naime, žalbeni prigovori protustranke u odnosu na način provođenja postupka po prvostupanjskom sudu ne mogu se prihvatiti osnovanim, budući da je odredbom čl. 101 Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima, određeno da će se u postupku priznanja strane sudske odluke sud ograničiti na to da ispita da li postoje uvjeti iz čl. 86 -100 navedenog Zakona, a ako smatra potrebnim, objašnjenje može tražiti i od suda koji je donio odluku, kao i od stranaka. Dakle, okolnost da prostustranka nije obaviještena o podnošenju prijedloga predlagateljice nema bitnog utjecaja u odnosu na ocjenu pravilnosti pobijanog rješenja, budući da je prvostupanjski sud utvrdio, sukladno citiranoj odredbi čl. 101 Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima, da su ispunjeni uvjeti za priznanje strane sudske odluke, slijedom čega protustranka neutemeljeno ukazuje u žalbi na žalbeni razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka. Točno je, doduše, da će u smislu odredbe čl. 88 istog Zakona sud Republike Hrvatske odbiti priznanje strane sudske odluke ako u povodu prigovora osobe protiv koje je ta odluka donesena, utvrdi da ta osoba nije mogla sudjelovati u postupku zbog nepravilnosti u postupku. Međutim, takav prigovor protustranka ne iznosi niti u žalbi, zbog čega protustranka neosnovano prigovara načinu vođenja postupka po prvostupanjskom sudu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 672/07-2 od 03.VIII.2007.

VII. PARNIČNI TROŠKOVI

ODLUČIVANJE O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Vrijednost predmeta spora u radnom sporu

(Čl. 35 st. 1 Zakona o parničnom postupku – «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Vrijednost predmeta spora u radnom sporu potrebno je utvrditi na temelju vrijednosti glavnog zahtjeva, koji zahtjev predstavlja zahtjev tužitelja za poništenje odluka, iz razloga što zahtjev za isplatom uskraćenog iznosa ne bi bio osnovan bez utvrđenja da su odluke nedopuštene.

«Pobijanom presudom suda prvog stupnja utvrđene su nedopuštenim Odluke tuženika br. ___/04 od 07.06.04.g. i br. ___/04 od 30.06.04.g. (točka I izreke), naloženo je tuženiku da isplatu tužitelju iznos od 482,57 kn, zajedno s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom (toč. II izreke) te je tuženik obvezan tužitelju nadoknaditi troškove postupka u iznosu od 1.982,50 kn (toč. III izreke). Kod toga tužitelj pobija odluku o troškovima postupka ne navodeći pri tom zakonske razloge. Tvrdi se da je sud prvog stupnja pogrešno umanjio troškove postupka tužitelju i to sa zatraženog iznosa od 3.965,00 kn, na dosuđeni iznos od 1.982,50 kn, pri čemu je sud prvog stupnja pogrešno utvrdio vrijednost predmeta spora i to samo na temelju sporednog potraživanja, a radi čega je pogrešno primijenjen i Tar. br. 7 toč. 1 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika. Tužitelj tvrdi da je vrijednost predmeta spora trebalo utvrditi samo na temelju vrijednosti glavnog zahtjeva, sukladno čl. 35 st. 1 ZPP-a, pri čemu glavni zahtjev predstavlja zahtjev tužitelja za poništaj odluka, jer bez utvrđenja da su odluke nedopuštene ne bi bio osnovan nit zahtjev za isplatom uskraćenog iznosa. Naime, sud prvog stupnja je ocijenio da se u konkretnom slučaju radi o procjenjivom predmetu, pa sukladno tome da tužitelju pripada na ime zastupanja po odvjetniku po 25 bodova za svaku poduzetu, a potrebnu radnju u postupku, pri čemu sud prvog stupnja zaključuje da se u konkretnom slučaju primjenjuje odredba Tbr. 7 st. 1 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika. Suprotno navedenom stajalištu, mišljenje je ovog suda da u konkretnom slučaju treba primijeniti odredbu Tbr. 7 st. 2 alineja 6 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, prema kojem u sporovima iz radnih odnosa stranka ima pravo na naknadu od 50 bodova, budući je u konkretnom slučaju postavljen i zahtjev za utvrđenje nedopuštenim dviju odluka tuženika, te posljedično tome i zahtjev za isplatu ustegnutog iznosa, pa se radi o objektivnoj kumulaciji u smislu čl. 188 ZPP-a. Stoga pravilnom primjenom citirane Tarife, tužitelju pripada za svaku radnju poduzetu po odvjetniku tijekom postupka pred sudom prvog stupnja po 50 bodova (tužba, jedan podnesak i zastupanje na četiri ročišta), te pristup na

raspravu za objavu 25 bodova, što ukupno iznosi 325 bodova, što pomnoženo s vrijednošću boda od 10,00 kn, te uvećano za PDV daje iznos od 3.965,00 kn, čemu valja pribrojiti i sastav žalbe u ukupnom zatraženom iznosu od 305,00 kn, a što sveukupno iznosi 4.270,00 kn.»

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 653/05-2 od 27.XI.2006.

ODLUČIVANJE O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Pisana opomena

(Zakon o parničnom postupku – «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Dostava pisanog zahtjeva tuženiku da ispuni zakonsku obvezu utvrđenu upravnim rješenjem, nije procesna pretpostavka za utuženje, već pokušaj izbjegavanja nastanka sudskih troškova, pa ukoliko tužitelj ne dostavi pisani zahtjev tuženiku, a tuženik nakon podnošenja tužbe prizna tužbeni zahtjev, tada je tužitelj odgovoran za troškove postupka.

„U žalbi tužitelj navodi da je razdaljina između njihovih stambenih zgrada svega 3 m, da je kuća tuženika, ulični i dvorišni dio, a osobito dvorišni, dugačka preko 20 m i da se na kući tužitelja zbog činjenice da na kući tuženika nema žljebova i snjegobrana stvara šteta, čega su tuženici trebali biti svjesni. Tuženik je bio dužan izvršiti obvezu prema rješenju od 08. kolovoza 1988.g., pa u tom smislu nije bila potrebna pisana opomena; dostava opomene dispozicija je stranke ali ne i obveza. Po ocjeni ovog suda, pravilno je ocijenio prvostupanjski sud da tužitelj, ne kao procesnu pretpostavku, nego kao pokušaj izbjegavanja nastanka sudskih troškova, treba tuženicima uputiti pisani zahtjev (opomenu) na ispunjenje njegovih zakonskih obveza utvrđenih upravnim rješenjem u dozvoli gradnje, kako ne bi bespotrebno angažirao mehanizam sudske zaštite. Budući da tužitelj nije na taj način postupio, odgovoran je za nastale troškove postupka. Da bi se tuženik pokorio zahtjevu tužitelja na izvršenje zatražene činidbe (radi izbjegavanja nastanka obveze plaćanja sudskih pristojbi i nastanka drugih sudskih troškova) proizlazi iz okolnosti da je u odgovoru na tužbu priznao tužbeni zahtjev.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1849/06-2 od 22.II.2007.

ODLUČIVANJE O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Trošak prijedloga za osiguranje u izreci

(Čl. 354 st. 2 toč. 11 Zakona o parničnom postupku – «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Trošak prijedloga za osiguranje u izreci rješenja, sud je dužan odrediti u novčanom iznosu.

„Djelomično je međutim, osnovana žalba ovršenice iz istog žalbenog razloga (bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354 st. 2 toč. 11 ZPP-a), i to glede dijela kojim je radi osiguranja novčane tražbine predlagatelja osiguranja s osnova troška prijedloga za osiguranje, određeno osiguranje uknjižbom založnog prava u korist predlagatelja osiguranja na nekretnini protivnika osiguranja upisanoj u zk. ul. ___ k.o. Kućan u ½ dijela. Naime, trošak prijedloga za osiguranje u izreci pobijanog rješenja nije novčano izražen, dakle, isti je neodređen, zbog čega je u tom dijelu odluka suda prvog stupnja nerazumljiva, pa se njezina pravilnost ne može ispitati.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 457/07-2 od 04.V.2007.

KOJI SE PARNIČNI TROŠKOVI NADOKNAĐUJU

Dolazak na sud bez pisanog poziva suda

(Čl. 249 st. 2 Zakona o parničnom postupku – «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Osoba koja pristupi sudu bez pisanog poziva suda, ne ostvaruje status svjedoka a time niti pravo na naknadu putnih troškova i na naknadu izmakle zarade.

„U smislu odredbe čl. 249 st. 2 ZPP-a svjedok treba zatražiti naknadu odmah nakon saslušanja, inače gubi pravo na nju (na što je sud dužan upozoriti svjedoka). Prema podacima iz spisa, svjedok Z.P. pristupio je raspravi 10.11.2005.g., za koje mu je, sukladno njegovom zahtjevu dosuđena naknada troška u zatraženom iznosu od 100,00 kn, koji iznos svjedok sada ne prihvaća dostatnim. Za slučaju dolaska na sud bez pisanog poziva suda, u smislu odredbe čl. 242 st. 1 ZPP-a, osoba koja pristupa sudu ne ostvaruje status svjedoka prema čl. 235 st. 1 ZPP-a, a time niti pravo na naknadu putnih troškova i na naknadu izmakle zarade, koju je Z.P. kao svjedok ostvario jedino, na temelju prvostupanjskog rješenja, na raspravi od 10. studenog 2005. g., pri čemu mu je naknada dosuđena sukladno njegovom zahtjevu, što je zapisnički konstatirano i čemu svjedok na tom ročištu nije prigovorio.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 86/07-2 od 03.V.2007.

ODLUČIVANJE O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Odlučivanje o troškovima postupka nakon ukidanja prvostupanjske odluke

(Čl. 154 Zakona o parničnom postupku – «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Načelo zabrane reformacije in peius pri odlučivanju o naknadi parničnih troškova, ne može se primijeniti u slučaju kada je prvostupanjski sud, nakon ukidanja prvostupanjske odluke o troškovima postupka bio ovlašten donijeti novu odluku o troškovima postupka, iz razloga što je sud u takvom slučaju dužan donijeti novu odluku bez ikakvih ograničenja u načinu odlučivanja, obzirom na raniju odluku o troškovima.

„U žalbi tuženik navodi da je prvostupanjski sud tužiteljicama, ranijom presudom br. P. ___/04 od 22.12.06.g., dosudio naknadu

parničnog troška u iznosu od 10.148,40 kn, na tu presudu (u odnosu na odluku o glavnoj stvari i odluku o troškovima postupka) žalbu je podnio isključivo tuženik, koji je djelomično uspio sa žalbom, jer je prvostupanjska presuda u dosuđujućem dijelu djelomično preinačena, te su tužiteljice odbijene s dijelom tužbenih zahtjeva s naslova neimovinske štete, dijelom je ukinuta u odnosu na dosuđujući dio s naslova tuđe pomoći i njege (naknade štete), te u tom dijelu predmet vraćen istom sudu na ponovno suđenje, a ukinuta je i odluka o troškovima postupka, pa je naloženo prvostupanjskom sudu odlučiti o cjelokupnim troškovima postupka (novom odlukom o glavnoj stvari); u nastavku postupka tužiteljica M.V. povukla je tužbu u odnosu na zahtjev s osnova tuđe pomoći i njege, tako da tuženiku nije u daljnjem tijeku postupka prouzročen nikakav trošak, odnosno tužiteljice nisu uspjele s daljnjim zahtjevima, radi čega, radi manjeg omjera uspjeha u sporu zbog sadržaja drugostupanjske odluke, po ocjeni tuženika, odluka o troškovima postupka za tuženika nije mogla biti nepovoljnija nego po prvoj presudi (ukupni trošak tužiteljice ranije utvrđen u visini od 18.653,00 kn kao i sada, dok je tuženikov trošak ranije utvrđen u visini od 5.530,00 kn, a sada u visini od 8.305,00 kn). Sadržajem žalbenih navoda tuženik se očito poziva na načelo zabrane reformacije in peius tj. izražava mišljenje da novom odlukom o troškovima postupka, u situaciji u kojoj tužiteljicama nisu nastali novi troškovi, za koje bi tuženik bio odgovoran, ne može biti dosuđen veći novčani iznos naknade troškova. Po ocjeni ovog suda, navedeno načelo, u konkretnom slučaju pri odlučivanju o naknadi parničnih troškova, ne može se primijeniti, nego je prvostupanjski sud, nakon ukidanja prvostupanjske odluke o troškovima postupka, sadržanoj u prvostupanjskoj presudi i rješenju br. P. ____/04-57 od 22. prosinca 2006.g. bio ovlašten donijeti novu odluku o troškovima postupka bez ikakvih ograničenja u načinu odlučivanja, činjenicom da je o troškovima postupka već ranije odlučio (ukinutim rješenjem o troškovima postupka). Pri tome treba istaći, da je prvostupanjski sud, u ranijoj presudi, odlučujući o troškovima postupka, počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka, koju ovaj sud nije posebno obrazlagao, zbog činjenice što su već zbog toga činjenice djelomičnog ukidanja odluke o glavnoj stvari, bile ispunjene pretpostavke za ukidanje odluke o troškovima postupka. Očito je da je prilikom dosuđenja troškova prvostupanjski sud u navedenom, ukidnom rješenju, tuženiku priznao deset puta veći iznos od dosuđenog, tj. u obračunu za prijebor, uzeo je iznos od 6.359,50 kn (umjesto iznosa od 635,95 kn). Pri novom obračunu troškova postupka, u pobijanoj odluci, prvostupanjski sud je tužiteljicama priznao isti iznos troškova kao i u ranije ukinutom rješenju, time da je ponovno izradio specificirano obrazloženje u vezi utvrđenih, odnosno priznatih troškova.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 900/07-2 od 27.IX.2007.

VIII. OVRŠNI POSTUPAK
I POSTUPAK OSIGURANJA

PRIJEDLOG ZA OVRHU - NADLEŽNOST

Sudjelovanje javnih bilježnika u ovrsi

(Čl. 252 b st. 2 Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 88/05)

Odredbe Ovršnog zakona o sudjelovanju javnih bilježnika u ovrsi, primjenjuju se šest mjeseci od dana stupanja na snagu Izmjena i dopuna Ovršnog zakona, odnosno od 28. siječnja 2006.g.

„Prije svega valja istaći da i u žalbi ovršenica ističe da je sud prvog stupnja donio rješenje o ovrsi, iako za to nije bio stvarno nadležan, u smislu čl. 252 b st. 2 OZ-a. U toj odredbi propisano je da ako se prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave podnese sudu umjesto javnom bilježniku, u smislu st. 1 istog članka, da će tada sud biti dužan prijedlog odbaciti. U tom dijelu valja prije svega naglasiti da su se odredbe čl. 252 a do 252 l OZ-a o sudjelovanju javnih bilježnika u ovrsi počele primjenjivati protekom šest mjeseci od dana stupanja na snagu Novele OZ-a iz 2005.g., dakle, od 28. siječnja 2006.g., pa se i odredba čl. 252 b st. 2 OZ-a primjenjuje na ovršne prijedloge na temelju vjerodostojne isprave koji su bili podneseni sudu nakon 28. siječnja 2006.g. U konkretnom slučaju ovršni prijedlog je podnesen 20. svibnja 2005.g., ali Općinskom sudu u V., koji se oglasio mjesno nenadležnim za postupanje i ustupio predmet Općinskom sudu u I. Pri tom dan predaje ovršenikovog prijedloga mjesno nenadležnom sudu je mjerodavni dan za ocjenu osnovanosti, odnosno neosnovanosti žalbenih navoda ovršenice. Pritom je potpuno irelevantno kada je sud prvog stupnja donio rješenje o ovrsi u konkretnom predmetu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 201/07-2 od 26.II.2007.

SADRŽAJ PRIJEDLOGA ZA OVRHU

Odbacivanje prijedloga za ovrhu

(Čl. 207 st. 1 Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 88/05)

Sud će odbaciti prijedlog za ovrhu na novčanoj tražbini pravne osobe na računu kod banke kao nepotpun, ukoliko ne sadrži zahtjev da se ovrha provede na novčanim tražbinama po svim kunskim i deviznim računima kod svih banaka kod kojih ovršenik ima otvorene račune te ukoliko iz prijedloga jasno ne proizlazi o kojem se računu radi i da li je navedeni račun ovršenika glavni račun.

„Odbacivši prijedlog za ovrhu ovrhovoditeljice kao nepotpun, sud prvog stupnja je u obrazloženju pobijane odluke izričito naveo da prijedlog ovrhovoditeljice ne sadrži zahtjev da se ovrha provede na novčanim tražbinama po svim kunskim i deviznim računima kod svih banaka kod kojih ovršenik ima otvorene račune, a niti pak iz prijedloga za ovrhu jasno ne proizlazi o kojem se računu radi i da li je navedeni račun ovršenika njegov glavni račun. Ovrhovoditeljica u žalbi prije svega ističe da je sud prvog stupnja mogao navedeni prijedlog za ovrhu riješiti primjenom čl. 35 st. 1 OZ-a i čl. 5 st. 1 istog Zakona. Takvo pravno stajalište nije pravilno. Naime, u čl. 35 st. 1 OZ-a je jasno propisano da prijedlog za ovrhu mora sadržavati zahtjev za ovrhu u kojem će biti naznačena ovršna ili vjerodostojna isprava na temelju koje se traži ovrha, ovrhovoditelj i ovršenik, tražbina čije se ostvarenje traži, te sredstvo kojim ovrhu treba provesti i po potrebi predmet u odnosu na kojeg treba provesti. No, prijedlog za ovrhu mora sadržavati i druge propisane podatke potrebne za provedbu ovrhe. Ovrhovoditeljica očito ovu zadnju rečenicu iz prethodnog pasusa zaboravlja, jer ista u prijedlogu za ovrhu nije postupila sukladno čl. 207 st. 1 OZ-a. Naime, u toj odredbi je propisano da je prilikom ovrhe na novčanoj tražbini pravne osobe po računu kod banke ovrhovoditelj dužan, dakle, mora, u prijedlogu za ovrhu zatražiti da se ovrha provede na novčanim tražbinama po svim ovršenikovim kunskim i deviznim računima kod svih banaka kod kojih ovršenik ima račune, uz naznaku broja i banke kod koje je otvoren račun ovršenika za redovno poslovanje, koji je on odredio kao račun za plaćanje zakonskih obveza i javnih prihoda, za naplatu vrijednosnih instrumenata plaćanja, te naloga s naslova ovrha sudskih odluka i drugih ovršnih isprava (glavni račun). Kod toga valja dodati da prijedlog za ovrhu mora sadržavati sve ono što je propisano u odredbi čl. 35 st. 1 OZ-a, ali i ono što je propisano u dodatnim odredbama OZ-a, koje se odnose na ovrhu na pojedinom sredstvu, odnosno predmetu ovrhe, u konkretnom slučaju ovrhe na novčanoj tražbini pravne osobe po računu kod banke, u smislu čl. 207 st. 1 OZ-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 658/07-2 od 23.VII.2007.

PLJENIDBA TRAŽBINE

Privremena pljenidba štednih uloga ovršenika

(Čl. 154 st. 2 Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00)

Prijedlog ovrhovoditelja da sud donese rješenje kojim će se privremeno zaplijeniti svi štedni ulozi ovršenika kod određene pravne osobe, treba tumačiti na način da pravna osoba bude točno određena navođenjem točnog imena i sjedišta pravne osobe kod koje ovršenik ima štedni ulog, a ne da se privremena pljenidba može tražiti na računu kod samo jedne pravne osobe, s time da je sud dužan paziti da ovrhovoditelj ne zloupotrebljava pravo na podnošenje prijedloga navodeći pravne osobe izvan sjedišta odnosno prebivališta ovršenika.

„Naime, u čl. 154 st. 2 OZ-a izričito je propisano da ako ovrhovoditelj ne raspolaže potrebnim podacima o štednom ulogu ovršenika, da tada može sudu predložiti donošenje rješenja kojim će privremeno zaplijeniti sve štedne uloge ovršenika kod određene pravne osobe (prijedlog za privremenu pljenidbu). Prije svega valja naglasiti da prijedlog za privremenu pljenidbu ovrhovoditelj može podnijeti samo temeljem ovršne, a ne i vjerodostojne isprave, a to iz razloga što se ovrha određena na temelju vjerodostojne isprave provodi tek nakon pravomoćnosti rješenja o ovrsi u smislu odredbe čl. 40 st. 2 OZ-a. U konkretnom slučaju prijedlog za ovrhu privremenom pljenidbom štednih uloga ovršenika podnesen je na temelju pravomoćnog rješenja Općinskog suda u V., br. Ovrv. _____ od 15. rujna 1999.g., kojim je naloženo ovršenici da ovrhovoditelju plati iznos od 5.080,83 kn, zajedno s pripadajućim kamatama tekućim od dospijeća svakog pojedinog računa pa do isplate, te ujedno da ovrhovoditelju plati trošak ovršnog postupka u iznosu od 1.097,00 kn. Iz spisa je vidljivo da je sud prvog stupnja dana 02. prosinca 2003.g. pozvao ovrhovoditelja da se izjasni da li povlači prijedlog za ovrhu na plaći ovršenice. Podneskom od 19. prosinca 2003.g. ovrhovoditelj je naveo da ne povlači prijedlog za ovrhu

na plaći ovršenice, već da proširuje ovrhu na novo sredstvo, odnosno na štedne uloge, te je u skladu s visinom dugovanja usklađen prijedlog za ovrhu. Nakon toga sud prvog stupnja ponovno odlučuje, sada u formi zaključka, da ovrhovoditelj u roku od 15 dana od dana primitka zaključka dostavi ispravljeni prijedlog za privremenu pljenidbu štednih uloga i to na način da navede samo jednu pravnu osobu kod koje smatra da ovršenica ima otvorene račune i da predloži njihovu zapljenu. Ovrhovoditelj potom u podnesku od 08. lipnja 2004.g. ponovno ističe da se riječi iz odredbe čl. 154 st. 2 OZ-a o određenoj pravnoj osobi, ne mogu shvaćati u smislu da se radi o samo jednoj pravnoj osobi, već da pravna osoba mora biti točno identificirana, koje tvrdnje ponavlja i u žalbi. Sud prvog stupnja smatra da je na temelju odredbe čl. 154 st. 2 OZ-a privremenu pljenidbu moguće tražiti samo na štednim ulozima kod određene pravne osobe – dakle kod samo jedne pravne osobe. Takvo stajalište suda prvog stupnja ovaj sud ne smatra osnovanim, te po mišljenju ovoga suda to ne proizlazi niti iz citirane odredbe. Po pravnom shvaćanju ovog suda navođenje da se sudu može predložiti donošenje rješenja kojim će se privremeno zaplijeniti svi štedni ulozima kod određene pravne osobe, treba tumačiti na način da pravna osoba bude točno određena navođenjem točnog imena i sjedišta pravne osobe kod kojeg ovršenika ima štedni ulog. Navedeno se nikako ne može tumačiti na način da se privremena pljenidba može tražiti na računu kod samo jedne pravne osobe, već na način da se pravne osobe moraju moći jasno razlikovati od drugih pravnih osoba, po svom nazivu, mjestu sjedišta i ostalim karakteristikama.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 716/07-2 od 23.VII.2007.

PREDLAGANJE NOVOG SREDSTVA I PREDMETA OVRHE

Istovremeno određivanje sredstava i predmeta ovrhe

(Čl. 5 st. 2 Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96 i 29/99)

Kada ovrhovoditelj nije zatražio istovremeno određivanje ovrhe na plaći i na pokretninama ovršenika, smatra se da je podnesen samo prijedlog za ovrhu na plaći ovršenika, budući Ovršni zakon ne predviđa mogućnost donošenja rješenja pod uvjetom, već predviđa samo eventualno istovremeno određivanje ovrhe na više sredstava i predmeta ovrhe.

„U konkretnom slučaju ovrhovoditelj je podnio prijedlog za ovrhu pod točkom A) na plaći prvoovršenika, dok je tek pod točkom B) ali pod uvjetom da se ovrha na plaći ne može provesti, predloženo i određivanje ovrhe na pokretninama oba ovršenika. Kako, dakle, ovrhovoditelj nije zatražio istovremeno određivanje ovrhe i na plaći i na pokretninama ovršenika, prvostupanjski sud je donio rješenje o ovrsi dana 13. prosinca 2002.g. i to na plaći ovršenika, a ne i pokretninama, koje rješenje je postalo pravomoćno 11. lipnja 2003.g. Iz takvog postupanja prvostupanjskog suda, a koje postupanje smatra pravilnim i ovaj sud, proizlazi da se ne može smatrati da je prijedlog za ovrhu na pokretninama ovršenika podnesen i to stoga jer Ovršni zakon ne predviđa mogućnost donošenja rješenja o ovrsi pod uvjetom, već predviđa eventualno istovremeno određivanje ovrhe na više sredstava i predmeta ovrhe (čl. 5 st. 2 OZ-a), ako je takvo određivanje zatraženo od strane ovrhovoditelja, a što u konkretnom predmetu nije slučaj. Kako ovrhovoditelj nije istovremeno zatražio određivanje ovrhe i na plaći i na pokretninama ovršenika, niti je donijeto rješenje o ovrsi na plaći ovršenika (ne i pokretninama) pobijao žalbom, to je isti bio ovlašten (u slučaju da se pravomoćno rješenje o ovrsi na plaći ovršenika ne može provesti, sukladno čl. 5 st. 4 OZ-a) predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe, u kojem slučaju bi prvostupanjski sud donio novo rješenje o ovrsi te nastavio ovrhu temeljem tog novog rješenja o ovrsi. Međutim, prijedlogom od 24. listopada 2005.g. ovrhovoditelj nije predložio novo sredstvo ili predmet ovrhe, već upravo suprotno, isti je zatražio nastavak ovrhe na pokretninama oba ovršenika sukladno prijedlogu za ovrhu od 11. studenog 2002.g.“

**Županijski sud u Varaždinu, Gž. 647/07-2 od 06.VIII.2007.
PREDLAGANJE NOVOG SREDSTVA I PREDMETA
OVRHE**

Prijedlog za privremenu pljenidbu

(Čl. 5 Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00)

Sud nije dužan primijeniti odredbu Ovršnog zakona koja propisuje ograničenje sredstava i predmeta ovrhe i osiguranja, kada odlučuje o prijedlogu o privremenoj pljenidbi štednih uloga.

„Isto tako potpuno su neosnovane tvrdnje suda prvog stupnja da određena ovrha na plaći ovršenice nije obustavljena, jer da sud prvog stupnja nema saznanja o tome da li je ovrhovoditelj namiren u svom potraživanju. U tom dijelu valja naglasiti da se u konkretnom slučaju traži privremena pljenidba, pa nakon što sud prvog stupnja dobije podatke o štednim ulozima ovršenika od strane pravnih osoba od kojih je to zatraženo (rješenje o privremenoj pljenidbi čl. 154 st. 3 OZ-a), sud je o tome dužan obavijestiti ovrhovoditelja, koji je dužan u roku od osam dana predložiti ovrhu na određenom štednom ulogu ili na određenim štednim ulozima. U povodu takvog prijedloga sud će donijeti rješenje o pljenidbi određenog štednog uloga ili određenih štednih uloga i staviti izvan snage rješenje o privremenoj pljenidbi štednih uloga (čl. 154 st. 5 OZ-a). Tek u slučaju da bi sud prvog stupnja došao u situaciju da bi se donosilo rješenje o pljenidbi, ne više privremenoj, određenog štednog uloga, sud prvog stupnja trebao bi primijeniti i odredbu čl. 5 OZ-a koja govori o ograničenju sredstava i predmeta ovrhe i osiguranja.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 716/07-2 od 23.VII.2007.

ODREĐIVANJE VRIJEDNOSTI NEKRETNINE

Uvećanje vrijednosti nekretnine opterećene založnim pravom

(Čl. 9 st. 1 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – «Narodne novine», br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01)

Naknadnom dogradnjom nekretnine temeljem koje se povećala vrijednost nekretnine na kojoj je zasnovana hipoteka, ovršenica se ne može osloboditi stvarnog tereta na predmetnoj nekretnini, budući teret opterećuje cijelu nekretninu.

„Prema odredbi čl. 297 st. 1 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (dalje ZV) založno pravo je ograničeno stvarno pravo na određenoj stvari (zalogu) koje ovlašćuje svojeg nositelja (založnog vjerovnika) da određenu tražbinu, ne bude li mu po dospelju ispunjena, namiri iz vrijednosti te stvari, ma čija ona bila, a njezin svagdašnji vlasnik dužan je to trpjeti. U smislu odredba čl. 9 st. 1 ZV-a pojedinačnu nekretninu čini zemljišna čestica uključujući i sve ono što je s njom razmjerno trajno povezano na njezinoj površini ili ispod nje, a u smislu čl. 3 istog članka, ono što je na površini zemlje, i iznad i ispod nje izgrađeno, a namijenjeno je da tamo trajno ostane..., dio je te nekretnine sve dok se od nje ne odvoji. Prema tome, izgradnjom (dodatnom) nekretnina koje su u naravi bile zemljište i zgrada, na kojima je zasnovana hipoteka, te uvećanjem vrijednosti te nekretnine, ovršenica se ne može osloboditi stvarnog tereta na predmetnoj nekretnini, nego on opterećuje cijelu nekretninu na kojoj je, što se potvrđuje i žalbenim navodima, već ranije zasnovano založno pravo.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 364/07-2 od 08.VIII.2007.

ODREĐIVANJE VRIJEDNOSTI NEKRETNINE – NAČIN UTVRĐIVANJA VRIJEDNOSTI

Vještački nalaz sudskog vještaka dostavljen po ovršeniku

(Čl. 87 Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 173/03)

Ukoliko sud smatra neprihvatljivim priloženi vještački nalaz sudskog vještaka dostavljen od strane ovršenika, iako iz istog proizlazi vjerojatnost promjene vrijednosti nekretnine za više od jedne trećine, dužan je pristupiti ponovnom utvrđivanju vrijednosti nekretnine na način da zatraži ponovnu procjenu od strane drugog sudskog vještaka.

„Naime, čl. 87 st. 5 OZ-a propisuje da će sud, na prijedlog stranke koji mora biti podnesen najkasnije 8 dana prije ročišta za prodaju, na ročištu za prodaju ponovno utvrditi vrijednost nekretnine ako stranka učini vjerojatnim da se ta vrijednost izmijenila za više od jedne trećine od dana prethodnog utvrđivanja vrijednosti do dana podnošenja prijedloga.

Prema tome, da bi prvostupanjski sud pristupio ponovnom utvrđivanju vrijednosti nekretnine, potrebno je da stranka stavi takav prijedlog, da prijedlog bude podnesen 8 dana prije ročišta za prodaju, te da stranka učini vjerojatnim da se ta vrijednost izmijenila za više od jedne trećine. Obzirom da su bile ispunjene sve pretpostavke za ponovnu procjenu nekretnine, budući da su stranke podnijele prijedlog za ponovnu procjenu 8 dana prije dražbe, uz dostavu procjemenog elaborata izrađenog od strane sudskog vještaka iz kojeg nedvojbeno proizlazi povećanje vrijednosti nekretnine za više od jedne trećine, a kojim elaboratom su stranke doista barem učinile vjerojatnim promjenu vrijednosti nekretnine, te je u tom slučaju prvostupanjski sud, a obzirom na ispunjenje svih uvjeta iz čl. 87 st. 5 OZ-a, bio dužan pristupiti ponovnom utvrđivanju vrijednosti iste. Prema tome, ukoliko je prvostupanjski sud smatrao neprihvatljivim priloženi vještački nalaz sudskog vještaka Z.V. dostavljen od strane ovršenika, navedeni vještački nalaz učinio je nedvojbeno vjerojatnim promjenu vrijednosti nekretnine za više od jedne trećine, slijedom čega je i prvostupanjski sud bio dužan pristupiti ponovnom utvrđivanju vrijednosti iste, s time da nije bio dužan takav vještački nalaz i prihvatiti, već je mogao zatražiti ponovnu procjenu od strane drugog sudskog vještaka, ali je i za takvo postupanje bio dužan dati uvjerljive i logične razloge, time više što je ponovnu procjenu izradio upravo sudski vještak čiji je nalaz kao vjerodostojan prvostupanjski sud prvotno uzeo u obzir.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž.803/07-2 od 07.IX.2007.

PRODAJA NEKRETNINE

Više odredaba koje reguliraju identičnu pravnu situaciju

(Čl. 97 st. 4 Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99 i 173/03)

Ako nekretnina nije prodana niti na drugom dražbenom ročištu, sud će primijeniti odredbu čl. 97 st. 4 Ovršnog zakona, iz razloga što je odredba čl. 97 st. 4 OZ-a novija odredba u odnosu na odredbu čl. 103 OZ-a, te obzirom da obje odredbe reguliraju identičnu pravnu situaciju, valja, kao jedino prihvatljivo rješenje,

primijeniti u konkretnoj situaciji postulat lex priori derogat legi posteriori (noviji zakon isključuje primjenu ranijeg), odnosno, primijeniti upravo odredbu čl. 97 st. 4 OZ-a kao noviju odredbu u odnosu na odredbu čl. 103 OZ-a.

„Razmatranjem spisa utvrđeno je da se u konkretnom predmetu provodi ovrha radi prodaje nekretnine ovršenika, a radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja, pa je prvostupanjski sud i proveo dvije javne dražbe radi prodaje predmetne nekretnine, međutim, nekretnina nije prodana niti da drugom ročištu za dražbu održanom dana 28.ožujka 2007.g. budući da nije bilo zainteresiranih kupaca, a niti je ovrhovoditelj pokazao interes za kupnju nekretnine. U takvom slučaju (bezuspješna druga dražba nekretnine), Ovršni zakon (NN 57/96, 29/99 i 173/03) je previdio dva (?) različita načina postupanja. Jedan način je reguliran odredbom čl. 97 st. 4 OZ-a i to na način da su u takvom slučaju (ako se nekretnina ne proda ni na drugom ročištu), sud obustavlja postupak (ex off), dok je drugi način reguliran odredbom čl. 103 OZ-a kojom je propisano da u slučaju ako se nekretnina nije mogla prodati ni na drugom ročištu, sud određuje novu prodaju samo na prijedlog ovrhovoditelja, time da taj prijedlog ovrhovoditelj ne može staviti prije isteka tri mjeseca od dana drugog ročišta niti nakon proteka jedne godine od toga dana, a tek nakon proteka toga roka, ako ovrhovoditelj ne stavi prijedlog za novu prodaju, sud će obustaviti ovrhu. Obzirom na takav sadržaj gore navedenih odredaba i njihovu oprečnu regulaciju identične pravne situacije, očito je da se iste nalaze u koliziji, budući da propisuju mogućnost dvaju bitno različitih načina postupanja u slučaju kada se nekretnina ne proda niti na drugoj dražbi. Međutim, upravo zbog te okolnosti (dvostrukog reguliranja), ovaj sud smatra kako je prvostupanjski sud upravo primjenom odredbe čl. 97 st. 4 OZ-a, a ne čl. 103 OZ-a, pravilno primijenio materijalno pravo sadržano u odredbama Ovršnog zakona. Naime, odredba čl. 97 st. 4 OZ-a unesena je u Ovršni zakon izmjenama objavljenim u NN 173/03, dok je odredba čl. 103 OZ-a, sadržajno kako je to gore navedeno, unesena u originalni tekst Ovršnog zakona objavljenog u NN 57/96. Prema tome, kako je odredba čl. 97 st. 4 OZ-a novija odredba u odnosu na odredbu čl. 103 OZ-a, te obzirom da obje odredbe reguliraju identičnu pravnu situaciju, valjalo je, a kao jedino prihvatljivo rješenje, primijeniti u konkretnoj situaciji postulat lex priori derogat legi posteriori (noviji zakon isključuje primjenu ranijeg), odnosno, primijeniti upravo odredbu čl. 97 st. 4 OZ-a kao noviju odredbu u odnosu na odredbu čl. 103 OZ-a, a što je prvostupanjski sud i pravilno učinio.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 779/07-2 od 14.IX.2007.

POLAGANJE KUPOVNINE

Ovrha radi civilne diobe nekretnina

(Čl. 100a st. 1 i 2 Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03)

U postupku ovrhe radi civilne diobe nekretnina njihovom prodajom, ovrhovoditelj nije jedini vjerovnik, budući se i ovršenik nalazi u poziciji vjerovnika zbog suvlasničkog odnosa u odnosu na nekretnine koje su predmet ovrhe, iz kojeg razloga je nedopustivo da se svi troškovi postupka namiruju samo iz ½ dijela vrijednosti suvlasničkog dijela jedne stranke, odnosno iznosa koji je položen na žiro račun suda.

„Obrazlažući pobijano rješenje prvostupanjski sud navodi kako se u konkretnom slučaju radi o postupku ovrhe civilnom diobom nekretnina, pri čemu su ovrhovoditeljica i ovršenik ravnopravne strane, te da između istih postoji samo formalnopravna razlika koja prije svega ovisi samo o činjenici koja je stranka prva pokrenula ovršni postupak. Obzirom na navedeno, te okolnost da je ovršenik kupio predmetnu nekretninu, prvostupanjski sud zaključuje, a pozivajući se na odredbu čl. 100 st. 1 i 2 OZ-a, kako isti nije dužan položiti kupovninu za iznos njegove ovršne tražbine, već samo razliku koliko kupovnina iznosi više od njegove ovršne tražbine, odnosno 55.000,00 kn. Navedeni zaključak prvostupanjskog suda ovaj sud ne nalazi osnovanim. Naime, odredbom čl. 100a st. 1 i 2 OZ-a (NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03 i 194/03) određeno je da ovrhovoditelj koji je kupac i jedini vjerovnik koji se namiruje iz kupovnine, nije dužan položiti kupovninu ako ona iznosi koliko i njegova ovršna tražbina ili manje. Ako pak kupovnina iznosi više od njegove tražbine, ovrhovoditelj je dužan položiti samo razliku. Ovdje valja istaknuti kako se u konkretnom slučaju radi o postupku ovrhe radi civilne diobe nekretnina njihovom prodajom, u kojem postupku su stranke, iako se nalaze u procesnoj poziciji ovrhovoditelja i ovršenika, zapravo u istom položaju, a što pravilno zaključuje i prvostupanjski sud, slijedom čega je i njihova razlika doista samo formalnopravna, zavisna od činjenice tko je prvi pokrenuo ovršni postupak. Prema tome, u konkretnom postupku nema klasičnog odnosa vjerovnik-dužnik, već su obje stranke istovremeno i vjerovnik i dužnik, slijedom čega je i

neutemeljena tvrdnja prvostupanjskog suda da je ovršenik-ovrhovoditelj jedini vjerovnik, budući da isti zanemaruje činjenicu da se i ovrhovoditelj-ovršenik nalazi, prema tom tumačenju, isto tako u poziciji vjerovnika, upravo zbog svog suvlasničkog odnosa u odnosu na predmetne nekretnine. Također valja napomenuti da se iz položene kupovnine namiruju svi troškovi postupka, znači troškovi jedne i druge stranke, slijedom čega je, a prije svega obzirom na međusobni odnos stranaka u konkretnom postupku, nedopustivo da se svi troškovi postupka namiruju samo iz $\frac{1}{2}$ vrijednosti suvlasničkog dijela jedne stranke, znači onog iznosa položenog na žiro račun suda.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 246/07-2 od 22.III.2007.

OSIGURANJE

Sudski polog

(Čl. 186 Zakona o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 35/05)

Ne smatra se da je protustranka primitkom novčanog iznosa položenog kod suda (sudski polog), priznala cjelovitost namirenja, ali je dužna primiti djelomičnu isplatu, s time da nema ovlasti, a niti pravnog interesa protiviti se otvaranju sudskog depozita.

„Rješenje o osnivanju sudskog pologa ima isključivo značaj sudsko-administrativnog akta, pri čemu su razlozi polaganja dugovane stvari (novca) kod suda propisani čl. 327 ZOO-a, (kad je vjerovnik u zakašnjenju ili nepoznat, ili kad je neizvjesno tko je vjerovnik ili gdje se nalazi ili kad je vjerovnik poslovno nesposoban a nema zastupnika, dužnik može položiti dugovanu stvar kod suda za vjerovnika, čl. 186 Novog ZOO-a). U smislu odredbe čl. 327 st. 3 ZOO-a o izvršenom polaganju dužnik je dužan obavijestiti vjerovnika, ako zna za njega i njegovo boravište. Učinak polaganja propisan je čl. 331 (sada čl. 190) ZOO-a, time da se prema st. 1 tog članka polaganjem dugovane stvari dužnik oslobađa obveze u trenutku kad je izvršio polaganje, te od tog trenutka, u smislu st. 4 istog članka, prestaje teći kamata. Prema odredbi čl. 325 st. 1 ZOO-a (sada čl. 184 st. 1) vjerovnik dolazi u zakašnjenje ako bez osnovanog razloga odbije primiti ispunjenje ili ga svojim ponašanjem

spriječi. U smislu odredbe čl. 310 st. 2 ZOO-a (sada čl. 170 st. 2), vjerovnik je dužan primiti djelomično ispunjenje novčane obveze (osim ako ima poseban interes da ga odbije). Prema tome, iz sadržaja žalbenih navoda proizlazi da se protustranka protivi (neosnovano) primitku novčanog iznosa za koji je predloženo otvaranje sudskog pologa, čime samo potvrđuje osnovanost prijedloga, kojeg temelji na tvrdnji da se protustranka nije odazvala pozivu predlagatelja na dostavu tekućeg računa za isplatu, odnosno da je isplata putem Hrvatske poštanske banke d.d bila bezuspješna. U smislu naprijed navedenoga, jasno je da primitkom upućenog novčanog iznosa (za koji je ostvaren depozit) ne nastupa pretpostavka da je protustranka time priznala cjelovitost namirenja (što može ostati sporno); međutim, dužna je, u smislu naprijed citiranih propisa, primiti djelomičnu isplatu, a nema ovlasti, a niti pravnog interesa protiviti se otvaranju sudskog depozita.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 649/07-2 od 08.VIII.2007.

OVRHA NA POKRETNINAMA

Dokazna snaga zemljišnoknjižnog izvotka

(Zakon o zemljišnim knjigama – Narodne novine, br. 91/96, 68/98, 137/99, 114/01 i 100/04)

Zemljišno knjižni izvadak ne može u odnosu na vlasništvo pokretnina imati dokaznu snagu javne isprave.

„Dakle, z.k. izvadak predstavlja javnu ispravu i ima dokaznu snagu javne isprave, dakle, priloženim z.k. izvotkom žaliteljica dokazuje vlasništvo nekretnine. Međutim, činjenica da je žaliteljica vlasnica nekretnine ne znači ujedno da je vlasnica i pokretnina koje su zaplijenjene tijekom postupka ovrhe, jer priloženi z.k. izvadak dokazuje samo vlasništvo nekretnine, a ne i vlasništvo pokretnina, niti u odnosu na vlasništvo pokretnina z.k. izvadak može imati dokaznu snagu javne isprave.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 3/07-2 od 09.II.2007.

VRIJEME OVRHE

Radno vrijeme ovršenika

(Čl. 42 Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 88/05)

Sud nije dužan zakazivati dražbe u radno vrijeme ovršenika – pravne osobe.

„Međutim, isto tako valja napomenuti, iako bez utjecaja na odluku po žalbi, kako ne stoji tvrdnja ovršenika prema kojoj je sud dužan zakazivati dražbe u radno vrijeme ovršenika, i to upravo s obzirom na odredbu čl. 42 OZ-a. Navedenom odredbom određeno je da se ovrha provodi radnim danom i to danju, a u kojem vremenu je i zakazana javna dražba radi prodaje popisanih pokretnina (15 sati i 10 min). Činjenica da radno vrijeme ovršenika završava u 14,00 odnosno 15,00 sati, doista nema utjecaja na provedbu ovrhe, a upravo obzirom na navedenu odredbu, slijedom čega sud može provoditi ovršne radnje u bilo koje vrijeme, nevezano o radnom vremenu ovršenika, ukoliko se te radnje obavljaju radnim danom i to danju, te je u tom slučaju ovršenik ili dužan otvoriti prostorije radi pristupa pokretninama ili sudski ovršitelj ima mogućnost postupiti sukladno čl. 43 st. 3 i 4 OZ-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 480/07-2 od 20.VIII.2007.

OMETANJE SUDSKOG OVRŠITELJA U RADU

Nedolazak ovršenika – pravne osobe na prvu dražbu

(Čl. 274 st. 1 Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 88/05)

Ovršenik pravna osoba - nije dužan doći na prvu dražbu niti izlagati popisane stvari na prodaju.

„Prema tome, da bi se kazna iz čl. 16 st. 6 toč. 4 OZ-a mogla zaprijetiti potrebno je utvrditi da li je pravna osoba ili odgovorna osoba u pravnoj osobi poduzela kakvu radnju kojom je ometala sud, sudskog ovršitelja ili drugu ovlaštenu osobu u provedbi ovršnih radnji. U konkretnom slučaju prvostupanjski sud utvrdio je da su pravna osoba i odgovorna osoba ometale sudskog ovršitelja u radu iz razloga jer ovršenik nije bio zatečen na licu mjesta kada se trebala provesti dražba popisanih pokretnina, a niti su te pokretnine bile izložene za prodaju. Takav stav prvostupanjskog suda ovaj sud ne nalazi osnovanim. Naime, Ovršni zakon niti jednom svojom odredbom ne propisuje da je ovršenik odnosno odgovorna osoba ovršenika dužna prisustvovati pljenidbi ili prodaji pokretnina odnosno da je ovršenik dužan izložiti stvari na prodaju, a što prvostupanjski sud uzima kao razloge za ometanje provedbe ovrhe, već upravo suprotno odredbom čl. 43 st. 3 i 4, Ovršni zakon propisuje da se ovrha u prostoriji pravne osobe provodi tako da sudski ovršitelj prije obavljanja ovršne radnje zatraži od zastupnika pravne osobe da on sam ili osoba koju on odredi bude nazočna njezinom obavljanju. Ako zastupnik pravne osobe odbije postupiti u skladu sa zahtjevom sudskog ovršitelja ili ako ga sudski ovršitelj ne zatekne u prostoriji pravne osobe prigodom poduzimanja ovršne radnje, radnju će provesti u nazočnosti dvaju punoljetnih svjedoka. Isto tako, kad ovršnu radnju treba provesti u prostoriji koja je zaključana, a ovršenik ili njegov zastupnik nije nazočan ili neće prostoriju otvoriti, sudski ovršitelj otvorit će prostoriju u nazočnosti dvaju punoljetnih svjedoka ili javnog bilježnika. Prema tome i bez obzira na činjenicu da ovršenik odnosno odgovorna osoba ovršenika nije zatečen na licu mjesta, sudski ovršitelj ima, a sukladno gore navedenim zakonskim odredbama, ako se zatekne u takvoj situaciji, na raspolaganju određene mogućnosti kojima može provesti određenu ovršnu radnju, odnosno, ući u zaključane prostorije i provesti prodaju u prisutnosti dva punoljetna svjedoka. Obzirom da je jedini mjerodavni dokument u spisu za ocjenu da li je ovršenik ometao provedbu ovrhe prodajom ili ne, zapisnik sa prodaje od 08.08.2006.g., ovaj sud izvršio je uvid u isti, te je utvrdio sljedeće: da odgovorna osoba ovršenika nije prisustvovala dražbi jer firma radi do 15,00 sati, da pokretnine nisu vidljive, te da nije bilo zainteresiranih kupaca. Niti jednom riječju sudski ovršitelj nije spomenuo nikakve radnje koje bi poduzimao

ovršenik, a koje bi bile usmjerene na ometanje ovrhe, niti je sudski ovršitelj naveo koje i kakve radnje je sam poduzeo radi ulaska u zgradu ovršenika, da li je bio ometan ili ne, da li su pokretnine zatečene na listu mjesta (pri čemu valja istaknuti kako nije točna konstatacija prvostupanjskog suda da je ovršenik dužan bio iste izložiti, ovršenik je bio dužan samo osigurati da se pokretnine nalaze tamo gdje su se nalazile prilikom popisa), pri čemu konstatacija sudskog ovršitelja da pokretnine nisu vidljive jedino znači da isti nije niti ušao u zgradu ovršenika, što nije greška ovršenika, već sudskog ovršitelja. Obzirom na takvo stanje spisa, neosnovano je prvostupanjski sud zaključio kako ovršenik ometa provedbu ovrhe samim svojim nedolaskom na prvu dražbu (a što nije dužan) te neizlaganjem popisanih stvari na prodaju) a što također nije dužan), tim više što iz zapisnika o prodaji niti ne proizlazi da je dražba ostala bezuspješna jer nije pristupio nitko od zainteresiranih kupaca, a niti je ovrhovoditelj pokazao interes da kupi popisane pokretnine, pri čemu je za ovrhovoditelja jedino preostala mogućnost da predloži održavanje druge dražbe, sukladno čl. 142 st. 2 OZ-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 480/07-2 od 20.VIII.2007.

OGRANIČENJE SREDSTAVA I PREDMETA OVRHE I OSIGURANJA

Ovrha na motornim vozilima ovršenika

(Čl. 251 Zakona o parničnom postupku – «Narodne novine», br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03)

Sud nema ovlaštenja naložiti ovršeniku da dostavi procjenu pokretnina izvršenu po sudskom vještaku kojeg sam odabere, već vještačenje može provesti samo vještak kojeg odredi sud.

„Kako u konkretnom slučaju glavnična tražbina ovrhovoditelja iznosi 164.172,96 kn sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od 23.09.1999.g. do isplate uvećano za parnični trošak i trošak ovrhe, prvostupanjski sud je donio rješenje o ovrsi dana 28. travnja 2006.g. kojim je, na prijedlog ovrhovoditelja, odredio ovrhu na 14 motornih vozila ovršenika, te koje je rješenje postalo pravomoćno dana 26. rujna 2006.g.

Sukladno odredbi čl. 5 st. 2 OZ-a, ovršenik je dana 18.10.2006.g. predložio sudu da ograniči postupak ovrhe na dva motorna vozila, smatrajući da vrijednost svih četrnaest vozila daleko premašuje iznos ovršne tražbine. Obzirom na navedeno, prvostupanjski sud je zaključkom od 19.10.2006.g. pozvao ovršenika da dostavi sudu ili procjenu vozila obavljenu po stalnom sudskom vještaku ili da uplati iznos od 1.500,00 kn na račun suda, pri čemu će sud odrediti procjenu. Navedeni zaključak prvostupanjskog suda ovaj sud ne nalazi osnovanim. Naime, sukladno čl. 251 ZPP-a a u svezi čl. 19 st. 1 OZ-a, vještačenje obavljaju vještaci koje određuje sud, dok je čl. 259 ZPP-a propisano da sud rukovodi vještačenjem, označuje vještaku predmet koji će se razgledati, postavlja mu pitanja i prema potrebi, traži objašnjenja u vezi s danim nalazom i mišljenjem. Obzirom na navedeno, prvostupanjski sud nije mogao naložiti ovršeniku da dostavi sudu procjenu pokretnina izvršenu po sudskom vještaku kojeg isti sam odabere, već je to mogao učiniti samo vještak kojeg bi u konkretnom slučaju odredio sam sud upravo stoga jer se dokaz vještačenjem provodi kada je radi utvrđivanja ili razjašnjenja kakve činjenice potrebno stručno znanje kojim sud ne raspolaže, a kako je propisano gore navedenim odredbama.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 247/07-2 od 24.IV.2007.

PRIGOVOR TREĆE OSOBE

Ugovor o darovanju automobila koji su predmet ovrhe

(Čl. 116 st. 1 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – «Narodne novine», br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01)

Kada je ovršenik u knjižice vozila upisan kao vlasnik automobila koji su predmet ovrhe, treću osobu valja uputiti u parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, bez obzira što je ista dostavila ugovore o darovanju za automobile koji se predmet ovrhe.

„Naime, i ovaj sud kao što to ispravno smatra i prvostupanjski sud, da ugovori o darovanju predmetnih vozila od 03.11.2004.g. i 20.07.2006.g. a kod činjenice da se vlasnikom predmetnih vozila kod Policijske uprave Varaždinske – Odjela zajedničkih i upravnih poslova,

vodi ovršenik, sukladno odredbi čl. 116 st. 1 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, ne može zaključiti o osnovanosti prigovora treće osobe, radi čega je i po ocjeni ovog suda, prvostupanjski sud pravilno zaključio da u smislu odredbe čl. 55 st. 1 OZ-a treća osoba predmetnim prigovorom nije dokazala da ima takvo pravo koje sprečava predmetnu ovrhu, radi čega je pravilno postupio kada je utemeljeno na odredbi čl. 56 st. 1 OZ-a istu uputio na pokretanje parnice protiv stranaka ovog ovršnog postupka, radi proglašenja ovrhe nedopuštenom.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 754/07-2 od 14.VIII.2007.

OVRHA NA NOVČANOJ TRAŽBINI OVRŠENIKA

Ovrha na deviznom štednom računu

(Čl. 180 Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03)

Ovršnim zakonom nije propisano ograničenje provedbe ovrhe na računima ovršenika već samo na pokretninama i na plaći, iz kojeg razloga je dozvoljena i ovrha na deviznom štednom računu ovršenika.

„Naime, odredbom čl. 180 OZ-a propisano je da se ovrha na novčanoj tražbini koja po žiro-računu, deviznom računu i drugim računima kod pravnih osoba koje obavljaju poslove platnog prometa pripada ovršeniku, određuje tako što se rješenjem o ovrsi nalaže pravnoj osobi koja obavlja poslove platnog prometa da novčani iznos za koji je određena ovrha isplati ovrhovoditelju. To rješenje ima učinak rješenja o ovrsi kojim su određeni zapljena novčane tražbine i prijenos radi naplate. Iz navedene odredbe proizlazi da je za određivanje ovrhe na deviznom računu ovršenika dovoljno postojanje deviznog računa te navođenje broja istoga (st. 2 istog članka) kao i pravne osobe kod koje se isti vodi. Prema tome, kako je u postupku koji je prethodio ovome ovršnom postupku (u postupku privremene pljenidbe) utvrđeno da ovršenik ima otvoren devizni štedni račun kod V. banke d.d. V. i to broj _____, očito su ispunjeni svi uvjeti za određivanje ovrhe na tom deviznom računu, obzirom da Ovršni zakon ne poznaje ograničenje provedbe ovrhe na

računima, već samo na pokretninama (čl. 128 OZ-a) i plaći (čl. 149 OZ-a), slijedom čega je i taj žalbeni razlog ocijenjen kao neosnovan.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1773/06-2 od 12.II.2007.

ZAPLJENA PO PRISTANKU OVRŠENIKA

Propust poslodavca da postupi po Izjavi o suglasnosti zapljene plaće

(Čl. 177 st. 1-3 Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99 i 173/03, 88/05)

Ovrhovoditelju pripada pravo na podnošenje ovršnog prijedloga protiv poslodavca kada je u izvansudskoj ovrsi temeljem Izjave o suglasnosti zapljene plaće propustio obustaviti i isplatiti ovrhovoditelju obroke temeljem takve isprave.

„Naime, potpuno je netočno i neprihvatljivo stajalište prvostupanjskog suda prema kojem bi ovrhovoditelj „mogao“ prvo pokrenuti ovršni postupak protiv svog dužnika I.N. temeljem njegove Izjave o suglasnosti zapljene plaće, a tek kada njegov poslodavac ne bi postupio po pravomoćnom rješenju o ovrsi tada bi došlo do primjene odredbe čl. 177 st. 1-3 OZ-a. Opisano netočno pravno stajalište prvostupanjskog suda posljedica je pogrešne ocjene značaja predmetne Izjave o suglasnosti zapljene plaće zaposlenika ovršenika – I.N., koja izjava sukladno odredbi čl. 178 st. 1 OZ-a ima snagu pravomoćnog rješenja o ovrsi, pa bi se osnovano postavilo pitanje pravnog interesa ovrhovoditelja odnosno dopustivosti njegove inicijative za pokretanjem sudske ovrhe na plaći, u situaciji kada raspolaže ispravom odlučnog značaja i kvalitativnih zakonskih pretpostavaka za provođenje izvansudske ovrhe na plaći. Suprotno stajalištu prvostupanjskog suda, u konkretnom slučaju, upravo zbog činjenice što ovrhovoditelj raspolaže pravomoćnim rješenjem o ovrsi sukladno odredbi čl. 178 st. 1 OZ-a / u odnosu na svog dužnika, zaposlenika ovršenika/ a po kojem ovršenik nije postupao u postupku izvansudske ovrhe, dolazi do primjene odredba čl. 177 st. 1 OZ-a prema kojoj ovrhovoditelj može predložiti da sud u ovršnom postupku rješenjem naloži poslodavcu da mu isplati sve obroke

što ih je propustio obustaviti i isplatiti prema rješenju o ovrsi. Svako drugo tumačenje cit. odredbe bilo bi protivno intenciji zakonodavca koji je cit. odredbu predvidio kao pravo ovrhovoditelja posljedično nepostupanju poslodavca po pravomoćnom rješenju o ovrsi donesenom u sudskom ovršnom postupku ili nepostupanju poslodavca u provedbi izvansudske ovrhe temeljem isprave koja značaj pravomoćnog rješenja o ovrsi ima sukladno odredbi čl. 178 st. 1 OZ-a.,,

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 427/07-2 od 12.IX.2007.

OVRHA NA NOVČANOJ TRAŽBINI OVRŠENIKA – OGRANIČENJE OVRHE

Ovrha na imovini obrta za obveze fizičke osobe

(Čl. 202 Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 88/05)

Na imovini potrebnoj za obavljanje obrta dozvoljeno je provoditi ovrhu i ako obveza glasi na fizičku osobu koja je vlasnik obrta, a ne na obrt, iz kojeg razloga se može odrediti i ovrha protiv ovršenika fizičke osobe na gotovu novcu položenom na žiro računu kod banke, a koji račun glasi na obrt čiji je vlasnik ovršenik kao fizička osoba.

„Prije svega valja istaknuti, kako je odredbom čl. 21 st. 1 Zakona o obrtu izričito propisano da za obveze koje nastaju u obavljanju obrta, obrtnik odgovara cjelokupnom unesenom imovinom koja je potrebna za obavljanje obrta, slijedom čega je i prvostupanjski sud pravilno zaključio kako se navedena odredba ne može primijeniti u konkretnoj situaciji, međutim, a na što žalbom upućuje i samo ovrhovoditelj, navedena odredba istovremeno ne isključuje provedbu ovrhe na imovini potrebnoj za obavljanje obrta ukoliko je obveza glasila na fizičku osobu koja je vlasnik obrta, a ne i na sam obrt, a koji zaključak proizlazi iz obrazloženja pobijane odluke. Naime, odredbom čl. 1 st. 3 Zakona o obrtu propisano je da je obrtnik fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti u svoje ime i za svoj račun. Prema tome, obrtnička radnja nije pravna osoba i kao takva nema pravnu osobnost, stoga i novčana tražbina po računu

kod banke može pripadati samo ovršeniku kao fizičkoj osobi i kao vlasniku obrta, obzirom da svi dijelovi obrta, pa tako i račun (ili više računa) kod banaka pripadaju vlasniku obrta, slijedom čega se doista u konkretnom slučaju ne može primijeniti odredba čl. 21 st. 1 Zakona o obrtu, međutim, niti se može temeljem navedene odredbe ograničiti odgovornost obrtnika za njegove obveze nastale izvan obrta. Odredbom čl. 79 st. 2 OZ-a propisano je da se ovrha radi ostvarenja novčane tražbine protiv fizičke osobe koja obavlja registriranu djelatnost može provesti na cjelokupnoj njezinoj imovini, osim na onim stvarima i pravima koja su nužna za obavljanje njezine registrirane djelatnosti ako joj je ona glavni izvor sredstava za život, dok je odredbom čl. 70 st. 3 istog Zakona, određeno da se u ovrshi radi ostvarenja novčane tražbine protiv fizičke osobe koja obavlja registriranu djelatnost na odgovarajući način primjenjuju odredbe čl. 202 istog Zakona, a koju odredbu prvostupanjski sud očito nije uzeo u obzir. Naime, a obzirom na gore navedene odredbe, fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost (između ostalog i obrtnik), kao i svaka druga fizička osoba (i pravna), načelno odgovara za svoje obveze cijelom svojom imovinom, s time da u ovršnom postupku ostvaruje određenu zaštitu, a koja se odnosi na to da joj se, kao i svakoj drugoj fizičkoj osobi, ne može zaplijeniti imovina koja je nužna za zadovoljavanje njegovih osnovnih životnih potreba i potreba osoba koje je po zakonu dužna uzdržavati, pri čemu se ističe da takav ovršenik uživa i zaštitu koja se odnosi na održavanje njegove registrirane djelatnosti, ako mu je ta djelatnost glavni izvor sredstava za život, tj. protiv njega se ovrha ne može provesti ni na stvarima i pravima koja su nužna za obavljanje njegove registrirane djelatnosti. Međutim, ono što ovdje valja istaknuti da je spomenuta odredba čl. 70 OZ-a opće naravi, slijedom čega se ona ne primjenjuje u slučajevima u kojima OZ predviđa posebna pravila o izuzimanju od ovrhe ili ograničenju ovrhe, a što je slučaj u konkretnom predmetu, obzirom da st. 3 istog članka izrijekom propisuje da se na ovrhu protiv ovršenika fizičke osobe koja obavlja registriranu djelatnost na odgovarajući način primjenjuje odredba čl. 202 OZ-a, a kojom pak je odredbom izričito propisano da se ovrha može odrediti na gotovu novcu i vrijednosnim papirima, bez ograničenja, pa prema tome, i na gotovu novcu položenom na žiro računu kod banke, s time da valja istaknuti kako sud ne pazi po službenoj dužnosti na povrede pravila o ograničenju ovrhe, već isključivo po žalbi odnosno prigovoru ovršenika.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1937/06-2 od 23.II.2007.

OVRHA NA NOVČANOJ TRAŽBINI OVRŠENIKA – OGRANIČENJE OVRHE

Ovrha na računima

(Čl. 207 Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 88/05)

U prijedlogu za ovrhu na novčanoj tražbini ovršenika – pravne osobe, dovoljno je da ovrhovoditelj zatraži da se ovrha provede na svim ovršenikovim kunskim i deviznim računima kod svih banaka kod kojih ovršenik ima račune, s time da je dužan naznačiti samo broj glavnog računa i banku kod koje se on vodi, kao i ovršne radnje koje se trebaju provesti radi ovrhe na novčanoj tražbini ovršenika.

„Naime, sukladno odredbi čl. 207 OZ-a ovrhovoditelj je dužan u prijedlogu za ovrhu zatražiti da se ovrha provede na svim ovršenikovim kunskim i deviznim računima kod svih banaka kod kojih ovršenik ima račune, s time da je dužan naznačiti samo broj „glavnog računa“ i banku kod koje se on vodi, dok je sukladno čl. 208 OZ-a dužan navesti ovršne radnje koje se provode, a radi ovrhe na novčanoj tražbini ovršenika. Razmatranjem podnesenog prijedloga za ovrhu ovaj sud je utvrdio da isti svojim sadržajem odgovara gore navedenim odredbama čl. 207 i 208 OZ-a, obzirom da je u istom ovrhovoditelj naveo glavni račun i banku kod koje se isti vodi, uz istovremeno traženje da se ovrha provede na svim ovršenikovim kunskim i deviznim računima kod svih banaka kod kojih ovršenik ima te račune, te da se zaplijenjeni iznos prenese ovrhovoditelju na točno naveden broj računa te banku kod koji se isti vodi“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1937/06-2 od 23.II. 2007.

SUDSKI PENALI

Izricanje sudskih penala

(Čl. 217 st. 1 Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 88/05)

Kada dužnik ne ispuni u roku nenovčanu obvezu utvrđenu ovršnom ispravom, sud će na prijedlog ovrhovoditelja, rješenjem ovršenicama odrediti naknadni rok da ispune obvezu, a tek u slučaju da niti u tom naknadnom roku istu ne ispune, sud će rješenjem odrediti sudske penale, ali bez određivanja prisilne naplate istih, s time da se naplata određuje posebnim rješenjem i to samo ako niti u naknadno danom roku tražbina nije ispunjena.

„Naime, prema odredbi čl. 217 st. 1 OZ-a, kad dužnik ne ispuni u roku neku svoju nenovčanu obvezu na činjenje, trpljenje ili nečinjenje utvrđenu pravomoćnom sudskom odlukom, sudskom nagodbom ili javnobilježničkom ispravom, sud će u ovršnom postupku, na prijedlog vjerovnika kao ovrhovoditelja, odrediti dužniku kao ovršeniku naknadni primjereni rok i izreći da će ovršenik, ako ne ispuni svoju obvezu u tome roku, biti dužan isplatiti ovrhovoditelju određeni iznos novca za svaki dan zakašnjenja ili koju drugu jedinicu vremena (sudski penali), počevši od isteka tog roka. U konkretnom slučaju, tražbina je utvrđena pravomoćnom presudom prvostupanjskog suda broj P. ___/05-25 od ____ 2006. g., radi se o nenovčanoj tražbini (činjenje), protekao je rok za dobrovoljno ispunjenje iste (15 dana od dana pravomoćnosti navedene presude), ovrhovoditelj nije pokrenuo ovrhu radi ostvarenja iste tražbine, a prijedlog za izricanje sudskih penala stavljen je u roku u kojem se može tražiti i ovrha. Obzirom na ispunjenost svih tih uvjeta, prvostupanjski sud je osnovano donio rješenje o izricanju sudskih penala uz određivanje naknadnog roka za ispunjenje tražbine. Prema tome, kako je rješenje o izricanju sudskih penala doneseno 26.10.2006.g., te je dostavljeno ovršenicama 30.10.2006.g. (vidljivo iz dostavnica u spisu ovr. ___/06), od 30.10.2006.g. je tekao naknadni rok od 15 dana za izvršenje dužne činidbe, a kao što je to određeno pobijanim rješenjem u točki I/ izreke, pri čemu valja istaknuti kako izjavljena žalba ima suspenzivno djelovanje u odnosu na provedbu rješenja o izricanju sudskih penala, ali ne i na tijek sudskog roka za naknadno ispunjenje tražbine, što znači da su ovršenici trebali poduzeti dužnu činidbu do 14. studenog 2006.g., a što su isti očito i učinili (vidljivo iz priloženih fotografija u spisu i iskaza stranaka). Prema tome, razlozi koje ovršenici ističu u žalbi, a obzirom na utvrđene činjenice, nemaju nikakvog utjecaja na donošenje odluke o izricanju sudskih penala kao i pravilnost pobijanog rješenja i to stoga jer je navedenim rješenjem samo dan naknadni rok ovršenicama da ispune obvezu utvrđenu pravomoćnom presudom, s time da se, ali samo u slučaju da niti u tom naknadnom roku istu ne ispune, izriču sudski penali,

ali bez određivanja prisilne naplate istih, koja naplata se određuje posebnim rješenjem i to samo ako niti u naknadno danom roku tražbina nije ispunjena.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 270/07-2 od 09.V.2007.

SUDSKI PENALI

Izricanje sudskih penala

(Čl. 217 st. 1 Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 88/05)

Ulaganje izvanrednog pravnog lijeka – revizije, nije razlog za ukidanje rješenja kojim je ovršenici određen naknadni rok za ispunjenje obveze, s time da u slučaju neispunjenja obveze u naknadnom roku, sud može izreći sudske penale.

„Međutim, ulaganje izvanrednog pravnog lijeka – revizije ovršenice protiv pravomoćne i ovršne presude kojom je utvrđena tražbina ovrhovoditelja, nije razlog koji bi mogao dovesti do ukidanja rješenja kojim je ovršenici određen naknadni rok za ispunjenje obveze utvrđene pravomoćnom presudom, a sudski penali se izriču samo u slučaju da niti u tom naknadnom roku istu ne ispuni, ali bez određivanja prisilne naplate istih, a koja naplata se određuje posebnim rješenjem, i to samo ako niti u naknadno danom roku tražbina nije ispunjena.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 534/07-2 od 27.VI.2007.

UČINAK UKNJIŽBE I ZABILJEŽBE

Predbilježba zabrane i otuđenja nekretnine

(Čl. 30 Zakona o zemljišnim knjigama – Narodne novine br. 91/96, 68/98, 137/99, 114/01 i 100/04)

Zabrana otuđenja i opterećenja nekretnine upisuje se u zemljišne knjige zabilježbom, a ne predbilježbom.

„U konkretnom slučaju sud prvog stupnja je utvrdio sljedeće činjenice i zauzeo je sljedeća materijalnoppravna utvrđenja: da je dana 08. veljače 2006. godine u z.k. odjel suda prvog stupnja zaprimljena presuda i rješenje pod brojem P. ___/05-9 od 22. rujna 2005. g., da je u momentu zaprimanja navedene presude Z. banka bila upisana kao prethodni vlasnik, a protustranke kao potonji vlasnici predmetne nekretnine, uz zabilježbu da je prijenos prava vlasništva izvršen u svrhu osiguranja tražbine u iznosu od 70.000,00 EUR-a, da je gore navedenim rješenjem parničnog suda naložena predbilježba zabrane otuđenja ili opterećenja nekretnine, a nakon eventualnog brisanja prethodnog vlasništva, da je ZZK-om predviđeno da se zabrana otuđenja i opterećenja nekretnine provodi zabilježbom, a da se predbilježbom upisuju sva knjižna prava koja se upisuju i uknjižbom, budući je predmet predbilježbe isti kao i predmet uknjižbe (čl. 31 ZZK), radi čega je valjalo odbiti upis predbilježbe zabrane otuđenja i opterećenja, određen odlukom drugog suda u parničnom predmetu. U konkretnom slučaju parnični sud je u predmetu br. P. ___/05 rješenjem odredio upis predbilježbe zabrane otuđenja i opterećenja predmetne nekretnine. U smislu čl. 31 st. 1 ZZK u zemljišnu knjigu se upisuju samo pravo vlasništva i ostala stvarna prava na nekretninama, zatim pravo nazadkupa, prvokupa, najma, zakupa, kao i koncesije, te ostala prava na nekretninama za koja je to posebnim zakonom dopušteno. Kod toga su prema čl. 30 ZZK date definicije pojedinih od knjižnih upisa, pa je tako kod predbilježbe (st. 3) određeno da je to upis kojim se knjižna prava stječu, prenose, ograničuju ili prestaju samo pod uvjetom naknadnog opravdanja i u opsegu u kojemu naknadno budu opravdana. S druge pak strane prema st. 4 istog članka zabilježba je upis kojim se čine vidljivim mjerodavne okolnosti za koje je zakonom određeno da ih se može zabilježiti u zemljišnim knjigama, a zabilježbom se mogu osnivati i određeni pravni učinci kada je to predviđeno zakonom. Iz rješenja koje je donio parnični sud, vidljivo je da je u konkretnom slučaju određena predbilježba zabrane otuđenja i opterećenja, pa obzirom na tu činjenicu sud prvog stupnja je pravilno odbio upis predbilježbe zabrane otuđenja i opterećenja, budući se zabrana otuđenja i opterećenja upisuje u zemljišnu knjigu zabilježbom, koja pak kao takva nije određena od strane parničnog suda. Prema tome niti parnični sud nije mogao odrediti

predbilježbu zabrane otuđenja i opterećenja, jer se tim upisom ne bi stjecala, prenosila, ograničavala ili prestala bilo koja knjižna prava.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 138/07-2 od 19.II.2007.

SUDSKO I JAVNOBILJEŽNIČKO OSIGURANJE PRIJENOSOM VLASNIŠTVA NA STVARI I PRIJENOSOM PRAVA

Provedba javnobilježničkog osiguranja prijenosom prava vlasništva

(Čl. 125 Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona – Narodne novine br. 88/05)

Predlagatelj je temeljem čl. 125 st. 2 Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN 88/05), ovlašten zatražiti uspostavu ranijeg zemljišnoknjižnog stanja, kakvo je bilo prije izmjene Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN 173/03), budući je prije stupanja na snagu rečenog Zakona temeljem javnobilježničkog akta izvršen fiducijarni prijenos prava vlasništva na nekretninama s imena protustranke na predlagatelja, uz zabilježbu da je prijenos vlasništva izvršen radi osiguranja novčane tražbine, a predlagatelj je temeljem odredbe čl. 103 rečenog Zakona, zatražio uknjižbu brisanja prava vlasništva, te je proveden upis uknjižbe prethodnog i potonjeg vlasništva.

„Prihvaćanjem zemljišnoknjižnog prijedloga, prvostupanjski sud je očito zaključio da materijalnopravni propisi, na koje se predlagatelj u zemljišnoknjižnom prijedlogu poziva, dopuštaju određenje i provedbu zatraženog zemljišnoknjižnog upisa, kojim se stanje stvarnih prava, u konkretnom slučaju, usklađuje sa zakonskim odredbama OZ-a koje reguliraju konkretni stvarnopravni odnos (ovisno o sadržaju obveznopravnog odnosa iz kojih proizlazi odgovarajuća promjena stvarnopravnog statusa predmetnih nekretnina). Po ocjeni ovog suda, općenitim pozivanjem na činjenicu da Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima poznaje prethodno i potonje vlasništvo, protustranka nije dovela u sumnju osnovanost i pravilnost procesnopravnog postupanja prvostupanjskog suda, kada je prihvatio zemljišnoknjižni prijedlog i uspostavio ranije zemljišnoknjižno stanje, kakvo je bilo prije

izmjene stanje upisa, temeljem Zakona o izmjenama i dopunama OZ-a u smislu čl. 103 iz NN 173/03, jer je iz priložene zemljišnoknjižne isprave, temeljem koje je izvršen upis prava vlasništva prednika predlagatelja radi osiguranja njegovog novčanog potraživanja (glavnice s osnova kredita od 70.000,00 EUR u kunsjoj protuvrijednosti) vidljivo da je osiguranje izvršeno u obliku javnobilježničkog akta, solemniziranog ugovora o kreditu sa Sporazumom o prijenosu prava vlasništva na nekretnini, koji je sklopljen i solemniziran 11.srpnja 2002.g., a temeljem kojeg je izvršen fiducijarni prijenos prava vlasništva predmetnih nekretnina u zemljišnim knjigama s imena žaliteljice i pravnog prednika žaliteljice i ostalih protustranaka, na predlagatelja, uz zabilježbu da je prijenos vlasništva izvršen radi osiguranja novčane tražbine u iznosu od 70.000,00 EUR-a, a za korist pravnog prednika predlagatelja. Nakon toga, temeljem odredbe čl. 103 Zakona o izmjenama i dopunama OZ-a iz NN 173/03, došlo je do uknjižbe brisanja uknjižbe prava vlasništva koja je upisana na naprijed navedeni način, temeljem javnobilježničkog akta, i do upisa uknjižbe prethodnog i potonjeg vlasništva, kakvo je bilo do provedbe pobijanog upisa (odnosno njegovog odobrenja), a koja promjena je propisana odredbom čl. 125 st. 2 Zakona o izmjenama i dopunama OZ-a iz NN 88/05, temeljem koje zakonske odredbe je i predloženo i dopušteno. Pravilno žaliteljica u žalbi navodi da Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, prema svojem dosadašnjem tekstu, poznaje prethodno i potonje vlasništvo, međutim, ta materijalnopravna okolnost nije dostatan razlog da bi se žaliteljica s uspjehom mogla protiviti dopuštenju zatraženog upisa, jer se i po ocjeni ovog suda, radi o specifičnom odnosu, koji je nastao i kojeg treba tretirati sukladno materijalnopravnim odredbama OZ-a, koji u svojim Izmjenama i dopunama, te prema svojem važećem tekstu, na kojeg se poziva predlagatelj u zemljišnoknjižnom prijedlogu, a temeljem koje je prvostupanjski sud i odobrio upis, predviđa uspostavu zemljišnoknjižnog stanja, prema kojem se predlagatelj osiguranja nalazi u statusu vlasnika nekretnine (a protivnik svoje pravo u odnosu na predmetnu nekretninu, u zemljišnoknjižnom smislu, osigurava samo zabilježbom da je prijenos vlasništva izvršen radi osiguranja namirenja potraživanja predlagatelja).

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 142/07-2 od 16.V.2007.

**PRESTANAK ZALOŽNOG I SUDSKOG ZALOŽNOG
PRAVA**

Založni vjerovnik brisan iz sudskog registra

(Čl. 350 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – «Narodne novine», br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01)

Založno pravo prestaje ako pravna osoba koja je založni vjerovnik izgubi svoju osobnost, a nema pravnog slijednika, a ako je založno pravo upisano u zemljišnoj knjizi, isto će prestati tek brisanjem u zemljišnoj knjizi.

„Navedeno stajalište suda prvog stupnja ovaj sud ne prihvaća pravilnim. Naime, prestanak založnog prava reguliran je odredbama ZV-a i to čl. 343 do 353, pri čemu je iz tih odredaba vidljivo da založno pravo prestaje na različite načine, pa to propašću zaloga, odreknućem založnog vjerovnika, prestankom osigurane tražbine, zaštitom tuđeg povjerenja, prestankom založnog vjerovnika, ukinućem, rasterećenjem zakonom ili odlukom upravne vlasti, odnosno brisanjem iz zemljišnih knjiga. Svaki od gore navedenih razloga predstavlja samostalan razlog za prestanak založnog prava, te se niti u jednoj odredbi ne traži kumulativno ispunjenje dva uvjeta za prestanak založnog prava. U konkretnom slučaju, predlagatelj svoj zahtjev za uknjižbu brisanja založnog prava temelji na činjenici da je založni vjerovnik prestao postojati, pri čemu tu tvrdnju dokazuje povijesnim izvatkom iz sudskog registra Trgovačkog suda u Z., za TD V.O. d.d. Z od 01. veljače 2007.g. Prvostupanjski pak sud svoje odbijajuće rješenje temelji na činjenici da založno pravo prestaje, pored ostalog, i kada dužnik plati potraživanje osigurano založnim pravom. Takva tvrdnja suda prvog stupnja je točna, ali plaćanje potraživanja osiguranog založnim pravom predstavlja samostalnu osnovu za prestanak založnog prava. Iz priloženog povijesnog izvatka iz sudskog registra Trgovačkog suda u Z. proizlazi da je dana 21. siječnja 2002.g. nad trgovačkim društvom V.P. otvoren stečaj, da je ispitno ročište održano dana 26.ožujka 2002.g., da je oglas o otvaranju stečajnog postupka objavljen na oglasnoj ploči suda dana 21. siječnja 2002.g., da je rješenjem Trgovačkog suda u Z. St. ____/01 od 26. studenog 2004.g. obustavljen i zaključen stečajni postupak na navedenim trgovačkim društvom – založnim vjerovnikom, te je navedeno rješenje provedeno i u sudskom registru Trgovačkog suda u Z. Iz takvog izvatka jasno proizlazi da je založni vjerovnik prestao postojati, pa je sud prvog stupnja pogrešno primijenio materijalno pravo, kada je odbio zahtjev predlagatelja, budući da iz odredbe čl. 350 ZV-a jasno proizlazi da založno pravo prestaje ako pravna osoba koja je založni vjerovnik izgubi svoju osobnost, a nema sveopćeg pravnog slijednika, pri čemu u

slučaju ako je založno pravo upisano u zemljišnoj knjizi, isto će prestati tek brisanjem u zemljišnoj knjizi.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 533/07-2 od 17.V.2007.g.

IX. MJENIČNO I ČEKOVNO PRAVO

AVAL

Odgovornost avaliste kada je pokrenut stečajni postupak protiv izdatnika mjenice

(Čl. 46 st. 1 Zakona o mjenici – «Narodne novine»- 74/94)

Avalista odgovara imatelju mjenice onako kako odgovara izdatnik mjenice (trasant), time da okolnost što je protiv izdatnika mjenice pokrenut stečajni postupak, nema nikakvog utjecaja u odnosu na odgovornost avalista.

„Tuženika, međutim, valja upozoriti da je uz njegov potpis, te naznaku njegovog imena i prezimena na mjenici, navedeno „per aval“, a u smislu odredbe čl. 30 st. 1 i 2 Zakona o mjenici aval se daje na mjenici (ili na alonžu) i potpisuje ga avalista, a izražava se riječima „per aval“, „kao jamac“, „kao poruk“ ili bilo kojim drugim izrazom s istim značenjem, pa se stoga, protivno žalbenim navodima tuženika, mora zaključiti da je tuženik potpisao mjenicu kao avalista, odnosno mjenični jamac. Pritom valja ukazati i na odredbu čl. 30 st. 4 ZM u kojoj se navodi da se iz avala mora vidjeti za koga je dan, a ako se to ne vidi, vrijedi kao da je dan za trasanta, odnosno izdatnika mjenice. Okolnost da je protiv izdatnika mjenice pokrenut stečajni postupak, koju tuženik naglašava u žalbi, nema nikakvog utjecaja u odnosu na ocjenu osnovanosti tužbenog zahtjeva tužitelja, budući da u smislu odredbe čl. 46 st. 1 ZM svi oni koji su mjenicu trasirali, akceptirali, indosirali ili avalirali odgovaraju solidarno imatelju mjenice, a imatelj mjenice, prema st. 2 iste odredbe, ima pravo postupiti protiv svih tih osoba bilo pojedinačno, bilo protiv više njih, bilo protiv svih zajedno, pri čemu nije dužan držati se redoslijeda kojim su se oni obvezali. Kako u smislu odredbe čl. 31 st. 1 i 2 ZM avalista odgovara onako kako odgovara onaj za koga jamči, pri čemu njegova obveza vrijedi i onda kada je obveza za koju jamči ništava iz bilo kojeg drugog razloga, osim zbog formalnog nedostatka, to žalbeni navodi tuženika ne mogu na bilo koji način utjecati na ocjenu pravilnosti prvostupanjske presude i razloga za udovoljenje zahtjevu tužitelja na kojima je prvostupanjska presuda temeljena. Žalbena tvrdnja tuženika da je iznos naznačen na mjenici tužitelj sam napisao i to nakon što je tuženik avalirao mjenicu, da se, dakle, radi o bianco mjenici, potpuno je paušalna i neargumentirana i u suprotnosti sa sadržajem mjenice i svih dokaza provedenih tijekom postupka. Tuženika valja upozoriti da je

mjenična tražbina apstraktna tražbina i da je imatelj mjenice ovlašten od avaliste zahtijevati ispunjenje mjenične obveze onako kako je u mjenici navedena, jer tuženik kao avalista odgovara tužitelju kao imatelju mjenice onako kako odgovara izdatnik mjenice (trasant).“

**Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1158/05-2 od 16.I. 2006.
(potvrđeno Rev 398/06-2 od 13.VI.2006.)**